

JŪRMALAS CENTRĀLĀS BIBLIOTĒKAS DARBA PĀRSKATS PAR 2023. GADU

Satura rādītājs

Saīsinājumu saraksts	3
Pārskata perioda kopsavilkums	4
1. Vispārīgs bibliotēkas raksturojums	8
2. Finansiālais nodrošinājums	10
3. Materiālā un tehniskā stāvokļa vērtējums	11
4. Personāls	14
5. Pakalpojumu piedāvājums un pieejamība	18
6. Krājums	28
7. Darbs ar bērniem un jauniešiem	31
8. Novadpētniecība	37
9. Projekti	39
10. Publicitāte	43
11. Sadarbības tīkla raksturojums	45
12. Metodiskais un konsultatīvais darbs	47
1. pielikums. JCB 2023. gada fotomirkļi	54
2. pielikums. JCB 2023. gada aptaujas anketa	62
3. pielikums. JCB 2023. gada aptaujas rezultātu kopsavilkums	66
4. pielikums. Fokusgrupas diskusija par Jūrmalas Centrālo bibliotēku	68

Saīsinājumu saraksts

BIS bibliotēku informācijas sistēma

EBLIDA Eiropas bibliotēku, informācijas un dokumentācijas asociāciju birojs (European Bureau of Library, Information and Documentation Associations)

IFLA Starptautiskā bibliotēku asociāciju un institūciju federācija (International Federation of Library Associations and Institutions)

IKT informācijas un komunikācijas tehnoloģijas

JCB Jūrmalas Centrālā bibliotēka

KISC Kultūras informācijas sistēmu centrs

KM Kultūras ministrija

LED gaismas diode (Light Emitting Diode)

LNB Latvijas Nacionālā bibliotēka

QR kods (Quick Response Code) divdimensiju svītrkods, ko izmanto, lai ātri nolasītu informāciju mobilajās ierīcēs

RFID radiofrekvences identifikācija (Radio Frequency IDentification)

SBA starpbibliotēku abonements

SIA sabiedrība ar ierobežotu atbildību

SMS īsziņu pakalpojumi (short message service)

UDK Universālā decimālā klasifikācija

VKKF Valsts kulturkapitāla fonds

Wi-Fi bezvadu tīkla tehnoloģijas veids, ko izmanto, lai izveidotu savienojumu ar internetu (Wireless Fidelity)

Pārskata perioda kopsavilkums

Darba prioritātes

1. Bulduru bibliotēkas iekārtošana jaunajās telpās Jūrmalas teātrī, Muižas ielā 7, atvēršana lasītājiem ar 2023. gada 1. februāri un akreditācija 2023. gada oktobrī
2. JCB darbības stratēģijas nākamajam periodam (2023.–2027. gadam) sagatavošana
3. JCB strukturālo izmaiņu plānošana, darbs ar bibliotēkas normatīvajiem dokumentiem (bibliotēkas nolikums, dāvinājumu kārtība, lietošanas noteikumi)

Jauni pakalpojumi

Pārskata periodā JCB lietotājiem tika darīti pieejami divi jauni pakalpojumi – universāla daudznozaru enciklopēdisko publikāciju datubāze “Britannica Library” un bezmaksas piekļuve ziņu medija “Delfi” abonēšanas saturam. “Britannica Library” tika nodrošināta bibliotēkas budžeta ietvaros, “Delfi” abonēšanas saturs – pateicoties “Delfi” un Latvijas Bibliotekāru biedrības sadarbībā balstītajam piedāvājumam Latvijas publiskajām bibliotēkām.

Pirmo reizi bibliotēkas vēsturē JCB piedalījās Muzeju nakts programmā, piedāvājot aktivitātes visās JCB struktūrvienībās, un Kauguru svētkos jauniešiem, bibliotēkas teltī organizējot sarunas par grāmatām ar sabiedrībā pazīstamām personībām, radošās darbnīcas un viktorīnas, kā arī grāmatu galdu sadarbībā ar SIA “Latvijas grāmata”.

Pie JCB jauninājumiem, kas skāra lietotāju apkalpošanu, var minēt sakaru pakapojumu nodrošinātāja nomaiņu, vienlaikus veicot bibliotēkas biroja tālrunu nomaiņu uz viedtālruniem. Pateicoties šiem jauninājumiem, tika uzlabota komunikācija ar lietotājiem pa telefonu: ieviesta sarunu ierakstīšana, automātiskais atbildētājs ārpus bibliotēkas darba laika, saziņa ar lietotājiem, izmantojot SMS un “WhatsApp”. Līdz šim viedtālrunis un saziņa ar SMS un “WhatsApp” bija tikai Centrālās bibliotēkas Pieaugušo apkalpošanas nodaļai.

Tika sakārtoti arī JCB e-pasti, izveidojot korektus, pašvaldības iestādes tēlam un e-pasta etiķetei atbilstošus e-pastus gan bibliotēkas struktūrvienībām, gan katram darbiniekam individuāli.

Nozīmīgi / jauni projekti

Pārskata gadā lielākoties turpināts darbs ar VKKF projektiem. Dalību VKKF projektos un VKKF projektu ietvaros organizētos JCB pasākumos augstu novērtē pašvaldības vadība un deputāti. Jaunums pārskata gadā bija dalība KM finansētās un LNB koordinētās programmas “Latviešu grāmatai 500” projektu konkursā, gūstot atbalstu aktivitātei “Jāņa Rozes Jūrmalas stāsti”. Tika mēģināts startēt arī starptautiskos projektos – sadarbībā ar EBLIDA un kopā ar partnerbibliotēkām no Vācijas, Itālijas un Portugāles Eiropas Savienības pētniecības un inovāciju programmai “Horizon Europe” (Apvārsnis Eiropa) tika pieteikts projekts “SPA4OCEAN”, kurš diemžēl netika atbalstīts. 2023. gada beigās tika saņemta ziņa, ka ir atbalstīts LNB Atbalsta biedrības programmā “Iedvesmas bibliotēka” pieteiktais projekts “Burtu pūķītis”, kurš tiks īstenots 2024. gadā.

Bibliotēku nozares stratēģijā (2023–2027) definēto virzienu un uzdevumu sasaiste ar bibliotēku darbu (6. rīcības virziens. Kvalitatīvu un mūsdienīgu pakalpojumu attīstība)

6.1. uzdevums. Nodrošināt iekļaujošu un pieejamu bibliotēku vidi gan fiziski, gan digitāli. 6.1.5. aktivitāte. Turpināt uzlabot bibliotēku infrastruktūru un vidi, lai nodrošinātu vides piekļūstamību.	JCB ir pieejama personām ar īpašām vajadzībām. Pie visām JCB filiālbibliotēkām ir ierīkota uzbrauktuve cilvēkiem ratiņkrēslos. Centrālajā bibliotēkā ir ierīkots platformas lifts apmeklētāju nokļūšanai otrajā stāvā. Alberta Kronenberga Slokas bibliotēkas un Imanta Ziedoņa Ķemeru bibliotēkas otrais stāvs nav pieejams cilvēkiem ratiņkrēslos. Tomēr bibliotekāri pieliek maksimālas pūles, lai
--	---

	<p>krājumu, kas atrodas otrajā stāvā, piegādātu arī personām ar īpašām vajadzībām. Tāpat pārskata periodā bibliotekāri iespēju robežās piegādāja uz mājām grāmatas cilvēkiem ar īpašām vajadzībām, kuriem veselības problēmu dēļ pašiem līdz bibliotēkai aiziet nebija iespējams. Pārskata gadā veikti vairāki darbi bibliotēkas infrastruktūras uzlabošanā. Daļa novecojušo IKT iekārtu nomainītas ar jaunām vai mazlietotām iekārtām un veikti citi IKT infrastruktūras attīstības darbi, piemēram, uzlabots Wi-Fi tīkla pārklājums trīs filiālbibliotēkās, uzlabotas telefonsakaru iespējas saziņā ar bibliotēkas lietotājiem, bibliotēkas biroja tālruņi nomainīti ar viedtālruņiem. Ierīkots papildu apgaismojums, izmantojot LED spuldzes, Alberta Kronenberga Slokas bibliotēkā. Pārskata gadā tika pabeigta iepriekšējā gadā uzsāktā Bulduru bibliotēkas pārcelšana uz jaunajām telpām Jūrmalas teātrī, Muižas ielā 7. Bibliotēkas telpas atrodas ēkas 1. stāvā ir ir pieejamas arī cilvēkiem ar kustību traucējumiem un māmiņām ar bērnu ratiņiem. Centrālajā bibliotēkā, Imanta Ziedoņa Ķemeru bibliotēkā un Bulduru bibliotēkā ierīkota speciāla telpa jauniešiem.</p>
<p>6.2. uzdevums. Turpināt attīstīt esošos un piedāvāt jaunus informācijas pakalpojumus. 6.2.1. aktivitāte. Palielināt dibinātāju nodrošināto finansējumu pakalpojumu attīstībai.</p>	<p>Pārskata periodā JCB lietotājiem tika darīti pieejami divi jauni pakalpojumi – universāla daudznozaru enciklopēdisko publikāciju datubāze “Britannica Library” un bezmaksas piekļuve ziņu medija “Delfi” abonēšanas saturam. “Britannica Library” tika nodrošināta bibliotēkas budžeta ietvaros, “Delfi” abonēšanas saturs – pateicoties “Delfi” un Latvijas Bibliotekāru biedrības sadarbībā balstītajam piedāvājumam Latvijas bibliotēkām.</p> <p>Pārskata gadā ievērojami tika attīstīts JCB darbs sociālajos medijos.</p> <p>JCB pārskata budžeta pieaugums pret 2022. gadu bija 14 %, kas ietvēra palielinājumu gan krājuma iegādei, gan bibliotēkas infrastruktūras uzlabošanai, piemēram, mēbeļu iegādei. Pēc ilgiem laikiem bibliotēkas budžetā tika piešķirts finansējums bibliotēkas darbinieku profesionālajai pilnveidei.</p>
<p>6.3. uzdevums. Paplašināt bibliotēku pakalpojumus tiešsaistē. 6.3.2. aktivitāte. Attīstīt tehnoloģiskās iespējās balstītus tiešsaistes pakalpojumus</p>	<p>Jauni tiešsaistes pakalpojumi JCB pārskata gadā netika ieviesti, tika ievērojami uzlabota un pilnveidota komunikācija sociālajos medijos.</p>

<p>ērtākai bibliotēkas resursu izmantošanai (piemēram, mobilo lietotņu izveide, pasākumi tiešsaistē, virtuālo asistentu servisa ieviešana u. c.).</p>	<p>Nomainot sakaru pakalpojuma sniedzēju no “LMT” uz “Telegroup”, tika veikta ne tikai kontaktu centra platformas ieviešana un fiksēto telefonu nomaiņa uz viedtālruniem, bet arī sakaru komunikācijas un apkalpošanas uzlabošana (zvanu ieraksti, balss paziņojumi, SMS komunikācija).</p> <p>Tāpat tika sakārtoti bibliotēkas e-pasti, izveidojot korektus, pašvaldības iestādes tēlam un e-pasta etiķetei atbilstošus e-pastus gan bibliotēkas struktūrvienībām, gan katram darbiniekam individuāli.</p>
<p>6.4. uzdevums. Īstenot bibliotēku izglītojošās darbības virzienu. 6.4.1. aktivitāte. Turpināt individuālās un grupu mācības par digitālajiem resursiem un informācijpratības un medijpratības jautājumiem.</p>	<p>JCB un tās filiālbibliotēkas izglītojošo darbu galvenokārt veic individuāli. Grupu nodarbības notiek tikai bērniem un jauniešiem.</p> <p>JCB darbinieki ikvienam interesentam sniedz konsultācijas datoru izmantošanā, interneta, e-paraksta un citu digitālo pakalpojumu lietošanā. Pārskata periodā interneta lietotājiem sniegtas bibliotekāru konsultācijas dažādu e-pakalpojumu saņemšanā. Visvairāk bibliotekāru palīdzība bija nepieciešama senioriem un lietotājiem vecumā 50+: darbība portālā “Latvija.gov.lv”, “Datamed”, ārstniecības pakalpojumu čeku skenēšana, pievienošana gada ienākumu deklarācijai un tās iesniegšana Valsts ieņēmumu dienestam, aviobiļešu iegāde un izdrukāšana, kultūras pasākumu biļešu iegāde, ar e-parakstu saistīti jautājumi u. tml. konsultācijas.</p> <p>Jaunums pārskata periodā bija vilciena brīvbiļetes noformēšana jūrmalniekiem, izveidojot personīgo kontu tīmekļvietnē www.vivi.lv vai mobilajā lietotnē “Vivi Latvija”. Konsultējot lietotājus, tika ievērotas personas datu aizsardzības regulas prasības.</p> <p>Pēc pašas iniciatīvas brīvprātīgā lektore Inese Urpena novembra mēnesī, divas reizes nedēļā Bulduru un Kauguru bibliotēkā veica individuālas konsultācijas senioriem par drošu datora lietošanu.</p>
<p>6.6. uzdevums. Stiprināt bibliotēku partnerību un zināšanu pārnesi kompetenču izglītības ieviešanā. 6.6.4. Izstrādāt vadlīnijas tematisko nodarbību sagatavošanai un realizācijai, lai atbalstītu skolēnu caurviju prasmju pilnveidi, kā arī organizēt un īstenot tematisko nodarbību norisi bibliotēkās un/vai skolās.</p>	<p>Pārskata gadā gadā Centrālās bibliotēkas Bērnu un jauniešu nodaļā un filiālbibliotēkās noorganizēti 192 pasākumi bērniem un jauniešiem, ko apmeklēja 4003 apmeklētāji. Tiek piedāvātas daudzveidīgas aktivitātes – ekskursijas, bibliotekārās stundas, “radošās darbnīcas”, tikšanās ar rakstniekiem un dzejniekiem, tematiskie pasākumi, “skaļās lasīšanas” stundas. Viens no galvenajiem darba</p>

	veidiem ir darbs ar tekstu. Bērni mācās saklausīt un uztvert no teksta atsevišķus vārdus, vārdu savienojumus, teikumus, atbildēt uz jautājumiem par saturu, atkārtot, stāstīt, izteikt galveno domu. Konkrētus aktivitāšu piemērus sk. nodaļā “Darbs ar bērniem un jauniešiem”.
--	---

Pielāgotās literatūras pakalpojumi (Bibliotēku nozares stratēģijas 8. rīcības virziens. Bibliotēkas kā kopienas stiprinātājas un ilgtspējīgas attīstības mērķu ieviešanas)

Pārskata periodā JCB no Latvijas Neredzīgo bibliotēkas ir saņēmusi pielāgoto literatūru bibliotēkas lietotājiem ar lasīšanas grūtībām – pavisam kopā 20 eksemplārus: 17 audiogrāmatas, 2 grāmatas palielinātā drukā, 1 grāmatu Braila rakstā. Pielāgotās literatūras statistika pārskata periodā: lietotāju skaits 3, izsniegums 5. Nākotnē darbs ar pielāgotās literatūras piedāvājumu ir jāizvērs – gan piedāvājot plašāku izdevumu klāstu, gan vairāk popularizējot šo pakalpojumu iedzīvotājiem, kuriem tas nepieciešams.

Latviešu Grāmatai 500 norises (Bibliotēku nozares stratēģijas 8. rīcības virziens)

Pārskata gadā JCB īstenoja vienu aktivitāti KM finansētajā un LNB koordinētajā programmā “Latviešu grāmatai 500” – 2023. gada 22. novembrī JCB notika sarunu pēcpusdiena “Jāņa Rozes Jūrmalas stāsti”. Pasākums bija veltīts Jāņa Rozes 145. jubilejai un apzināti tika veidots nevis pieaugušo, bet jauniešu auditorijai, lai sniegtu vidusskolēniem aizraujošu iespēju tuvāk iepazīt izcilā grāmatizdevēja Jāņa Rozes dzīvi un devumu un uzzināt par viņa saikni ar Jūrmalu. Pasākumā SIA “Jānis Roze” valdes priekšsēdētājs un Jāņa Rozes mazdēls Ainārs Roze un SIA “Jānis Roze” direktore Ināra Beļinkaja-Roze dalījās ar saviem atmiņu stāstiem par Jāņa Rozes izdevniecību un viņa ģimenes dzīvi, kā arī atklāja nianšes par apgāda un grāmatnīcas vēsturi. Tika sniegts ieskats ne tikai Jāņa Rozes profesionālajā darbībā, bet arī dzīves gājumā, īpaši izceļot viņa saikni ar Jūrmalu. Jūrmalas muzeja pētniece Līga Strazda piedāvāja padziļinātu ieskatu Jāņa Rozes mūža noslēgumā un izsūtījumā uz Sibīriju. Viņas aizraujošais, emocionālais stāstījums, kas tika papildināts ar plašākai publikai mazināmiem faktiem, ne tikai paplašināja izpratni par grāmatizdevēja mūža noslēgumu, bet arī parādīja to plašākā vēsturiskā un cilvēciskā kontekstā, stāstot par traģiskajiem notikumiem 1941. gada vasarā Latvijā. Pasākums bija ne tikai Jāņa Rozes piemiņas pasākums, bet arī izglītojoša un iedvesmojoša norise, kas sniedza jaunajai paaudzei iespēju dziļāk iepazīt Latvijas vēsturi un kultūras mantojumu. Pasākumā piedalījās trīs klases no Jūrmalas Majoru vidusskolas – pavisam kopā 65 jaunieši.

Problēmas, to risinājumi

Būtiskas problēmas pārskata gadā netika novērotas. Nelielas grūtības periodiski sagādāja ilgstoša dažu darbinieku darba nespēja, kā arī darbinieku mainība, kas tika risināta, pārvirzot iekšējos personāla resursus un pieņemot jaunus darbiniekus.

Saistībā ar plānotajām strukturālajām izmaiņām un atalgojuma palielinājumu, pārskata gada otrajā pusē tika veikta speciāli izstrādāta JCB darbinieku novērtēšana, kas sastāvēja no divām daļām – novērtēšanas veidlapas un praktiskā testa. Balstoties uz novērtēšanas rezultātiem, darbiniekiem 2024. gadā tika plānots atalgojuma palielinājums atbilstoši novērtējumam vai darba attiecību pārtraukšana negatīva vērtējuma rezultātā.

Citi aktuāli jautājumi

Pārskata gadā par godu dzejnieka un rakstnieka Imanta Ziedoņa deviņdesmitajai jubilejai Ķemeru bibliotēka ieguva Imanta Ziedoņa vārdu un kļuva par Imanta Ziedoņa Ķemeru bibliotēku. Sāds solis tika sperts tādēļ, ka Imants Ziedonis savulaik dzīvoja un strādāja Ķemeru, t. sk. bibliotēkā. 1957. gadā, nostrādājis vienu mācību gadu Ķemeru septiņgadīgajā skolā, Imants Ziedonis 1957. gada aprīlī sāka strādāt par bibliotekāru Ķemeru bibliotēkā. Bibliotēkā Imants Ziedonis strādāja līdz

1959. gada jūnijam. Ar 1957. gadu Imanta Ziedoņa vārds regulāri parādījās periodiskajos izdevumos. Izdevumā “Dadzis” tika publicēts viņa pirmais dzejolis “Dzejniekam”, kā arī tika publicēti vēl seši dzejoļi. 1958. gadā laikrakstā “Padomju Jaunatne” tika publicēts Imanta Ziedoņa atskats un pārdomas par jauno autoru semināru, bet 1959. gadā žurnālā “Liesma” – raksts “Ķemeri” par Ķemeru kūrortu. Dzīvojot Ķemeru, Imants Ziedonis nopirka savu pirmo motociklu – zilas krāsas “IZ” ar blakusvāģi. Divatā ar sievu Ritmu viņi bieži ar to vizinājās un reizēm blakusvāģī līdzī nēma arī meitu. Tieši šis motocikls ir tas, kura vārdā simboliski nosaukts 1965. gadā izdots Imanta Ziedoņa dzejoļu krājums “Motocikls”. No 1959. līdz 1961. gadam Imants Ziedonis strādāja par latviešu valodas un literatūras skolotāju Slokas Darba jaunatnes vakara vidusskolā. Šobrīd tā ir Jūrmalas Valsts ģimnāzija. Strādājot pedagoga darbu, Imants Ziedonis turpināja arī literāro darbību. 1961. gadā tika izdots viņa pirmais dzejoļu krājums “Zemes un sapņu smilts”, bet 1963. gadā – “Sirds dinamīts”. Saistībā ar Imanta Ziedoņa dzīvi un darbu Ķemeru un Slokā, pārskata gadā Imanta Ziedoņa Ķemeru bibliotēka un Alberta Kronenberga Slokas bibliotēka piedalījās kultūrtūrisma maršruta “Noķer Ziedoni” izveidē – sagatavojot un piedāvājot apskatei bibliotēku telpās Imantam Ziedonim veltītas ekspozīcijas un nodrošinot interaktīvos (digitālos) maršruta pieturas punktus uz bibliotēku logos izvietotajiem maršruta plakātiem ar informāciju par maršrutu un QR kodiem piekļuvei maršruta digitālajiem resursiem. Piedaloties maršruta izveidē, Imanta Ziedoņa Ķemeru bibliotēkas un Alberta Kronenberga Slokas bibliotēkas darbinieki veica iedzīvotāju iesaisti priekšmetu iesniegšanai Imanta Ziedoņa ekspozīcijai un atmiņu stāstu ievākšanu maršruta digitālajam saturam.

1. Vispārīgs bibliotēkas raksturojums

Īss situācijas apraksts

JCB ir galvenā bibliotekārā iestāde Jūrmalas valstspilsētā, kas ne tikai sniedz bibliotēku un informācijas pakapojumus bibliotēkas lietotājiem un pilsētas iedzīvotājiem un viesiem, bet arī administrē visu valstspilsētas publisko bibliotēku bibliotekāro, bibliogrāfisko, novadpētniecības, finansiālo un saimniecisko darbu, veic metodisko un konsultatīvo darbu Jūrmalas publiskajām un izglītības iestāžu bibliotēkām, rūpējas par valstspilsētas publisko bibliotēku un izglītības iestāžu bibliotēku darbinieku profesionālo pilnveidi. JCB struktūru veido Centrālā bibliotēka, kurai ir reģiona galvenās bibliotēkas statuss Jūrmalas valstspilsētā, un četras filiālbibliotēkas, kuru izvietojums aptver visu Jūrmalas teritoriju (Alberta Kronenberga Slokas bibliotēka, Bulduru bibliotēka, Kauguru bibliotēka un Imanta Ziedoņa Ķemeru bibliotēka). Centrālās bibliotēkas darbību pārskata periodā nodrošināja bibliotēkas administratīvie darbinieki, Pieaugušo apkapošanas nodaļa, Bērnu un jauniešu nodaļa un Komplektēšanas un apstrādes nodaļa. JCB ir pilnībā centralizēts publisko bibliotēku sadarbības modelis.

Tabula “Bibliotēku sadarbības modelis”

Bibliotēku sadarbības modelis reģionā	Atzīmēt atbilstošo
Centralizēts	X
Decentralizēts	
Jaukta tipa	

Izmaiņas bibliotēku darbībā pārskata periodā

Pārskata gadā izmaiņas JCB darbībā nav veiktas. Tika veikta strukturālo izmaiņu plānošana, kas stājās spēkā ar 2024. gada 1. janvāri. Pārskata gadā tika veikta JCB funkciju pārskatīšana un aktualizēšana, kas iekļauta 2023. gada 26. oktobrī pieņemtajā jaunajā Jūrmalas domes nolikumā Nr. 75 “Jūrmalas Centrālās bibliotēkas nolikums”, kurš stājās spēkā 2024. gada 1. janvārī.

Pārskata gadā veiktas šādu JCB normatīvo dokumentu izmaiņas:

- 2023. gada 30. martā tika veikti grozījumi Jūrmalas pilsētas domes 2006. gada 20. aprīļa nolikumā Nr. 1 “Jūrmalas Centrālās bibliotēkas nolikums”;
- 2023. gada 5. jūlijā pieņemta jauna Dāvinājumu pieņemšanas kārtība Jūrmalas Centrālajā bibliotēkā;
- 2023. gada 28. septembrī tika pieņemti jauni Jūrmalas domes noteikumi Nr. 7 “Jūrmalas Centrālās bibliotēkas lietošanas noteikumi”;
- 2023. gada 26. oktobrī tika pieņemts jauns Jūrmalas domes nolikums Nr. 75 “Jūrmalas Centrālās bibliotēkas nolikums” (stājās spēkā 2024. gada 1. janvārī);
- 2023. gada 2. novembrī aktualizēta JCB privātuma politika.

Normatīvo dokumentu izmaiņu mērķis bija JCB darba procesu precizēšana, lai uzlabotu bibliotēkas darbu un nodrošinātu sekmīgu bibliotēkas attīstību. Vislielāko rezonansi izraisīja Imanta Ziedoņa vārda piešķiršana Ķemeru bibliotēkai, kas tika veikta ar 2023. gada 30. marta grozījumiem Jūrmalas pilsētas domes 2006. gada 20. aprīļa nolikumā Nr. 1 “Jūrmalas Centrālās bibliotēkas nolikums”.

Pārskata periodā paveiktais no bibliotēkas stratēģijā (attīstības plānā) definētajiem virzieniem un uzdevumiem

Diemžēl esošā JCB stratēģija – attīstības programma 2016.–2020.gadam – ir novecojusi, tādēļ pārskata gadā tika uzsākts darbs pie stratēģijas izstrādes nākamajam periodam – 2023.–2027.gadam. 2023. gada pavasarī tika veikta JCB lietotāju un Jūrmalas iedzīvotāju aptauja, kā arī notika fokusgrupas diskusija par JCB darbu un sabiedrības vēlmēm attiecībā uz bibliotēku un tās pakalpojumiem. Tika izstrādāta jaunās stratēģijas struktūra un saturs, taču gada otrajā pusē par prioritāti izvirzījās strukturālo izmaiņu plānošana, tādēļ jaunās stratēģijas izstrāde tika atlikta uz nākamo gadu. Vērtējot JCB darbu attiecībā uz iepriekšējā perioda stratēģiju, tika veiktas atbilstošas aktivitātes katrā no stratēģijas mērķiem un uzdevumiem:

1. Tika nodrošināts daudzveidīgs, kvalitatīvs, visu vecumu un sociālo slāņu iedzīvotājiem atbilstošs kultūras pasākumu klāsts, veikta bibliotēkas attīstīšana par vietu mūžizglītībai un pašmācībai, atbalstot un nodrošinot visa vecuma cilvēkiem iespēju uzlabot dzīvi ar informāciju, jaunām zināšanām un prasmēm – šis mērķis un uzdevums tika izpildīts, veicot krājuma komplektēšanu, nodrošinot datubāzu pieejamību, organizējot kultūras un lasīšanas veicināšanas pasākumus, sniedzot konsultācijas par IKT, digitālo un citu pakalpojumu izmantošanu;
2. Tika nodrošināta bērnu un jauniešu lasīšanas veicināšanas programmu īstenošana, kā arī kvalitatīvas brīvā laika pavadīšanas iespējas visa vecuma cilvēkiem – JCB piedalījās un sekmēja Jūrmalas skolu bibliotēku līdzdalību LNB koordinētajās lasīšanas veicināšanas programmās “Bērnu, jauniešu un vecāku žūrija” un “Skaļā lasīšana”, pēc ilgāka pārtraukuma JCB atkal piedalījās LNB Atbalsta biedrības lasīšanas veicināšanas programmā “Grāmatu starts”. Bibliotēkas piedāvāto pasākumu organizēšanā JCB sadarbojās ar Jūrmalas pirmsskolas izglītības iestādēm un skolām.
3. Tika attīstīta un veicināta novadpētniecības materiālu pieejamība, turpinot darbu pie JCB novadpētniecības krājuma veidošanas, novadpētniecības datubāzes papildināšanas, izstāžu un informatīvo materiālu veidošanas.
4. Tika pilnveidota bibliotēkas lietotāju apkalpošana, attīstot jaunus pakalpojumus un nodrošinot to publicitāti: tika veikta bibliotēkas lietotāju aptauja, nodrošināta bibliotēkas publicitāte Jūrmalas valstspilsētas vietnē www.jurmala.lv, laikrakstā “Jūrmalas Avīze” un sociālajos medijos, organizētas tikšanās ar dažādiem radošo profesiju pārstāvjiem, nodrošināta bibliotēkas telpu pieejamība iedzīvotāju un pašvaldības iestāžu aktivitātēm.
5. Tika veikta bibliotēkas infrastruktūras attīstīšana, materiāltehniskā nodrošinājuma pilnveide un pieejamības veicināšana kvalitatīvu pakalpojumu nodrošināšanai: daļa novecojušo IKT iekārtu nomainītas ar jaunām vai mazlietotām iekārtām un veikti citi IKT infrastruktūras attīstības darbi, piemēram, uzlabots Wi-Fi tīkla pārklājums trīs filiālbibliotēkās, uzlabotas telefonsakaru iespējas saziņā ar bibliotēkas lietotājiem, bibliotēkas biroja tālruņi nomainīti ar viedtālruņiem.

6. Tika attīstītas bibliotēku darbinieku kompetences kvalitatīvu pakalpojumu nodrošināšanai: organizēti profesionālās pilnveides semināri Jūrmalas valstspilsētas bibliotekāriem (publisko un izglītības iestāžu bibliotekāriem), nodrošināta iespēja apmeklēt profesionālās pilnveides kursus par bibliotēkas budžeta līdzekļiem.

Darbs ilgtspējīgas attīstības mērķu jomā

Darbs ilgtspējīgas attīstības mērķu jomā tika veikts, sniedzot bibliotēkas pakalpojumus: nodrošinot literatūras un informācijas pieejamību iespēstā un digitālā veidā, organizējot kultūrizglītības un lasīšanas veicināšanas pasākumus, nodrošinot iespēju veikt dokumentu izdruku, kopēšanu un skenēšanu un citus bibliotēkas pakalpojumus. Attiecībā uz vides un klimata jautājumiem, pārskata gadā tika veikti vairāki pasākumi energoefektivitātes jomā, piemēram, tika pārskatīta Centrālās bibliotēkas ēkas ventilācijas un kondicionēšanas sistēmas darbības noslodze, ievērojami samazinot elektroenerģijas patēriņu.

Nākotnē JCB nepieciešams veikt aktīvāku un plānotu darbu ilgtspējīgas attīstības mērķu jomā. Lai gan JCB tiek veikta atkritumu šķirošana, tas netiek darīts pietiekamā apjomā, un nākotnē atkritumu šķirošanas iespējas ir jāpilnveido. Līdzīgi veicama bibliotēkas piedāvāto pasākumu dažādošana, līdzās lasīšanas un literatūras popularizēšanas pasākumiem piedāvājot vairāk izglītojošu pasākumu, piemēram, medijpratībā un informācijpratībā, ilgtspējīgu ieradumu sekmēšanā u. tml.

Bibliotēku akreditācija

2023. gada oktobrī vietējas nozīmes bibliotēkas statusā atkārtoti tika akreditēta Bulduru bibliotēka.

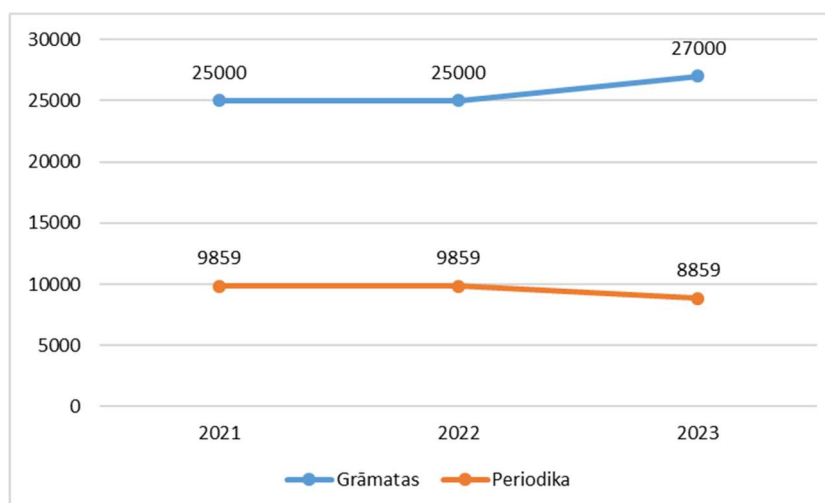
2. Finansiālais nodrošinājums

Pārskata gada finansējums, salīdzinot ar iepriekšējiem diviem gadiem, vērtējams kā ļoti labs, jo līdzekļu bija pietiekami ne tikai bibliotēkas pamatfunkciju nodrošināšanai, bet arī attīstībai, piemēram, jaunas datubāzes “Britannica Library” abonēšanai, inventāra iegādei, darbinieku profesionālajai pilnveidei. Lielāko daļu pārskata gada budžeta pieauguma veidoja komunālo pakalpojumu izdevumu palielinājums, jo, plānojot 2023. gada budžetu, tika prognozēti ļoti augsti tarifi pilnīgi visiem komunālajiem pakalpojumiem. Gada ritējumā šie tarifi kritās, un bija iespēja līdzekļu ietaupījumu no plānotajiem komunālo pakalpojumu izdevumiem pārvirzīt atalgojuma pieaugumam. Tabulā redzamais atalgojuma kopsummas kritums skaidrojams ar darbinieku skaita samazināšanu 2022. gadā veiktās reorganizācijas dēļ, kad tika slēgta Asaru bibliotēka un savas telpas mainīja Bulduru bibliotēka. Priecājamies, ka ir izdevies panākt nelielu pieaugumu krājuma komplektēšanai. Tabulā “Bibliotēkas izdevumi” šis pieaugums nav uzskatāmi redzams, jo kopsumma ietver izdevumus gan grāmatu, gan periodikas iegādei. Tā kā sakarā ar Asaru bibliotēkas slēgšanu un Bulduru bibliotēkas pārcelšanu tika samazināts periodikas iegādei paredzētais budžets, lai iegūtu priekšstatu par budžeta līkni atsevišķi grāmatām un periodikai, sk. diagrammu “Izdevumi grāmatu un periodikas iegādei, 2021–2023”.

Tabula “Bibliotēkas izdevumi”

	2021	2022	2023
Izdevumi kopā (EUR)	848 845	858 188	978 722
Darbinieku atalgojums (bruto)	570 735	545 640	519 078
Krājuma komplektēšana	34 859	34 859	35 859

Diagramma "Izdevumi grāmatu un periodikas iegādei, 2021–2023"

3. Materiālā un tehniskā stāvokļa vērtējums

Veiktie un plānotie telpu un ēku rekonstrukcijas projekti un remontdarbi

Apjomīgi rekonstrukcijas projekti un remontdarbi pārskata gadā netika veikti. Tika turpināts darbs pie Centrālās bibliotēkas ēkas būvniecības defektu novēršanas ēkas garantijas ietvaros. Pašu spēkiem sekmīgi tika veikts šķūņa remonts un ierīkots papildu apgaismojums, izmantojot LED spuldzes, Alberta Kronenberga Slokas bibliotēkā. Izremontēta izstāžu izvietojuma siena Kauguru bibliotēkā un ierīkotas izstāžu sistēmas Centrālajā bibliotēkā, Kauguru bibliotēkā un Alberta Kronenberga Slokas bibliotēkā, izstāžu vajadzībām iegādāti molberti Centrālajai bibliotēkai. Dīmeļi Centrālajai bibliotēkai joprojām nav novietnes sētnieka un apkopēju inventāra novietošanai. Daļēji šo problēmu atrisināja Alberta Kronenberga Slokas bibliotēkas šķūņa salabošana, taču ir lietas, kuras tiek izmantotas tikai Centrālajā bibliotēkā, līdz ar to jāmeklē risinājums tehnisko līdzekļu novietnes izveidei Centrālajā bibliotēkā.

Nākotnē ir nepieciešams pilnībā novērst Centrālās bibliotēkas ēkas būvniecības defektus, kā arī veikt kapitālo remontu Imanta Ziedoņa Ķemeru bibliotēkā. Būtisks remonts, īpaši attiecībā uz ēkas pamatiem un ārsienu, ir nepieciešams Alberta Kronenberga Slokas bibliotēkai. Kauguru bibliotēka ir salīdzinoši labā stāvoklī, tomēr arī šai JCB filiālbibliotēkai būtu nepieciešams vismaz kosmētiskais remonts un āra infrastruktūras labiekārtošana. JCB ēku remontdarbu virzību apgrūtina tas, ka būtiskiem ēku remontdarbiem netiek piešķirti līdzekļi. Perspektīvā JCB filiālbibliotēku kapitālajiem remontiem būtu jādomā par Eiropas Savienības fondu finanšu līdzekļu piesaisti.

Telpu paplašināšana vai bibliotēku pārvietošana uz citām telpām

Pārskata gadā tika pabeigta iepriekšējā gadā uzsāktā Bulduru bibliotēkas pārcelšana uz jaunajām telpām Jūrmalas teātrī, Muižas ielā 7. Lai gan tobrīd bibliotēkas telpu iekārtošana nebija pabeigta, bibliotēka tika atvērta lasītājiem ar 2023. gada 1. februāri. Bibliotēkas iekārtošana tika pabeigta 2023. gada martā, atsevišķi labiekārtošanas darbi tika turpināti vēl visu pirmo pusgadu. Iekārtojot jaunās telpas, Bulduru bibliotēkai tika iegādātas pilnīgi jaunas mēbeles. Bērnu telpa funkcionāli iekļaujas ģimenes tipa bibliotēkā. Pieaugušo apkalpošanas telpās izvietota daiļliteratūra un nozaru literatūra, pieejami atpūtas dīvāni un individuālas darba vietas. Atsevišķā telpā iekārtota jauniešu zona ar galdu un krāsainiem sēžamaisiem individuālam vai nelielu grupu darbam. Periodikas lasītavā pieejami ērti periodisko izdevumu plaukti.

Centrālās bibliotēkas 2. stāvā 2023. gada martā tika atklāta Jauniešu telpa – jauniešiem šeit pieejams gan viņu vecumgrupai piemērots grāmatu krājums, gan ierīkots atpūtas stūrītis. Uz sienas Jauniešu telpā tiek eksponētas jauniešu mērķauditorijai piemērotas izstādes. Mazajā zālītē aiz

Jauniešu telpas pārskata gadā ierīkots no Bulduru bibliotēkas uz Centrālo bibliotēku pārceltais Eiropas Savienības informācijas punkts (ESIP) – bibliotēkas apmeklētājiem šeit pieejami informācijas materiāli par Eiropas Savienību, galda spēles un citi materiāli. Pārskata gadā atsevišķa Jauniešu istaba tika ierīkota arī Imanta Ziedoņa Ķemeru bibliotēkā. 2024. gada sākumā Centrālās bibliotēkas Jauniešu telpas atklāšana un Imanta Ziedoņa Ķemeru bibliotēkas Jauniešu stūrītis tika nominēts “Jūrmalas jauniešu Gada balva 2023” kategorijā “Notikums jauniešiem”.

Jaunu ēku būvniecība

Pārskata periodā nav veikta jaunu ēku būvniecība.

Iekārtas, aprīkojums (t. sk. IKT nodrošinājums): situācijas raksturojums un vērtējums, nākotnes prognozes, atjaunināšanas iespējas

Tabula “Bibliotēkas iekārtas un aprīkojums”

Bibliotēka	Datori		Skeneri	Kopēšanas iekārtas	Multifunkcionālās iekārtas	Printeri
	Darbiniekiem	Lietotājiem				
Centrālā bibliotēka	21(2018) 2(2023)	18(2018)	1(2018)	0	1(2015) 1(2023)	1(2014) 6(2018)
Kauguru bibliotēka	7(2012)	10(2018)	0	0	4(2015)	0
Bulduru bibliotēka	2(2016) 1(2023)	2(2018)	0	0	1(2023)	1(2003)
A. Kronenberga Slokas bibliotēka	3(2016)	4(2016)	0	1(2000)	1(2015)	0
I. Ziedoņa Ķemeru bibliotēka	3(2015)	3(2015)	0	1(2004)	2(2015)	1(2008)

Kopumā JCB iekārtas un aprīkojums, t. sk. IKT nodrošinājums, vērtējams kā daļēji apmierinošs. Daudzi apmeklētāju un darbinieku datori nav aprīkoti ar austiņām, kamerām un mikrofoniem, lai būtu iespējams piedalīties tiešsaistes pasākumos un izmantot internetā pieejamos video un audio resursus. Vairākas multifunkcionālās iekārtas, kā arī printeri un skeneri ir novecojuši, radot nepatīkamas situācijas darbā ar apmeklētājiem iekārtu bojājumu dēļ. Turpmākam sekmīgam darbam nepieciešams veikt pakāpenisku IKT aprīkojuma nomaiņu.

Centrālās bibliotēkas Bērnu un jauniešu nodaļā ir iespēja strādāt pie 7 datoriem 1. stāvā un 1 dators atrodas Jauniešu telpā 2. stāvā. Šie datori nav pieslēgti nevienam printerim. Ja bērnam vai jauniešiem nepieciešamas izdrukas, to var veikt Pieaugušo apkalpošanas nodaļā. Bērnu un jauniešu nodaļas lietotāju datori pārsvarā tiek izmantoti datorspēlēm – atbilstoši JCB lietošanas noteikumiem bibliotēkas lietotāji drīkst pavadīt pie datora 1 stundu, ja dators nepieciešams mācībām, tad ar bibliotekāra atļauju bērni un jaunieši pie datora var strādāt ilgāk. JCB filiālbibliotēkās datortehnika atsevišķi bērniem netiek izdalīta.

JCB interneta un Wi-Fi tīkla ātrdarbība arī vērtējama kā daļēji apmierinoša – tīkli ir izveidoti, taču pārskata perioda sākumā strādāja slikti (nepietiekams pārklājums, lēndarbība, regulāri savienojumu pārtraukumi), kam par iemeslu ir tas, ka līdz šim nav veikta regulāra tīkla uzraudzība un nav veikti uzlabojumi kopš tīklu ierīkošanas (5–10 gadi). Situācijas uzlabošanu apgrūtinā arī tas,

ka JCB ir divu veidu tīkli un to nodrošinātāji. Imanta Ziedoņa Ķemeru bibliotēkā, Alberta Kronenberga Slokas bibliotēkā un Kauguru bibliotēkā ir KISC (caur "Tet") nodrošinātais "3td" tīkls, kuram pārskata gada sākumā bija slikts pārklājums un lēndarbība. 2023. gadā minētajās trīs bibliotēkās veikta tīkla pārklājuma sakārtošana (nomainītas un/vai izvietotas papildus signālu pastiprinošas iekārtas, palielināts maksimāli pieejamais interneta ātrums), Alberta Kronenberga Slokas bibliotēkā ierīkots optiskais internets, uzsākta optiskā interneta ierīkošana Imanta Ziedoņa Ķemeru bibliotēkā un Kauguru bibliotēkā. 2023. gada beigās Kauguru bibliotēkā, Imanta Ziedoņa Ķemeru bibliotēkā un Alberta Kronenberga Slokas bibliotēkā interneta un Wi-Fi tīkla darbība bija vērtējama kā stabila un laba. Centrālajā bibliotēkā un Bulduru bibliotēkā tīklu nodrošina Jūrmalas valstspilsētas pašvaldības administrācijas Informācijas un komunikācijas tehnoloģiju pārvalde. Tīkls praktiski nosedz visu Centrālo bibliotēku un Bulduru bibliotēku, tā lietošanai nepieciešama autentifikācija. Tā kā līdz šim nav veikta ne tīkla pārbaude, ne uzlabojumi, tas ir nestabils, ar regulāriem pārtraukumiem. 2023. gadā tika veikti vairāki pieteikumi Informācijas un komunikācijas tehnoloģiju pārvaldei, lai varētu nodrošināt stabilu tīklu gan apmeklētāju, gan pasākumu vajadzībām. Diemžēl neviens no pieteikumiem nav atrisināts, problēmas ar savienojuma stabilitāti turpinās, kā arī netiek piešķirtas papildu piekļuves darba vajadzībām, kas var izraisīt papildizmaksas par mobilo datu izmantošanu bibliotēkas viedtālruņos. 2023. gada decembrī pēc Informācijas un komunikācijas tehnoloģiju pārvaldes ieteikuma tika iegādāts papildus Wi-Fi raidītājs (672,76 EUR) – diemžēl pārvaldes darbinieku pasivitātes dēļ tas joprojām nav pieslēgts. Šo apstākļu dēļ Centrālās bibliotēkas multifunkcionālajā zālē joprojām nav kvalitatīva Wi-Fi savienojuma. Pārskata gada beigās gan Centrālajā bibliotēkā, gan Bulduru bibliotēkā apmeklētājiem paredzētais Wi-Fi tīkls joprojām bija ļoti nestabils, ar regulāriem interneta savienojuma pārrāvumiem. Darba vajadzībām nepieciešamajām darbinieku koplietošanas iekārtām, mobilajiem telefoniem un portatīvajiem datoriem abās bibliotēkās netiek nodrošinātas patstāvīgas autentifikācijas iespējas ar stabilu interneta savienojumu, kas traucē gan pakalpojumu nodrošināšanu, gan attīstību un rada papildizmaksas, izmantojot mobilos datus.

Problēmas un to risinājumi materiālā un tehniskā stāvokļa jomā

Efektīvai darba procesu veikšanai un dokumentu pārvaldībai pārskata gadā izveidota bibliotēkas dokumentu koplietošanas sistēma (X faili). Darbinieku datoriem ierīkotas attālas darbvirsmas protokola (Remote Desktop Protocol) iespējas. Sekmīgi veikta Wi-Fi tīkla darbības uzlabošana Kauguru bibliotēkā, Imanta Ziedoņa Ķemeru bibliotēkā un Alberta Kronenberga Slokas bibliotēkā. Bibliotēkas darbinieku vajadzībām ar Informācijas un komunikācijas tehnoloģiju pārvaldes atbalstu iegūti 3 jauni portatīvie datori, bibliotēkas pakalpojumu uzlabošanai – 3 lietotas, labā stāvoklī esošas A3 multifunkcionālās iekārtas ar krāsaino režīmu, ar kurām tika aizstātas novecojušās un bojātās A3 un A4 iekārtas Centrālajā bibliotēkā, Kauguru bibliotēkā un Bulduru bibliotēkā, ļaujot apmeklētājiem piedāvāt kvalitatīvus kopēšanas, izdrukas un skenēšanas pakalpojumus. Pārskata gadā no Jūrmalas bāriņtiesas tika saņemti 3 lietoti, labā stāvoklī esoši datori, ar kuriem tika aizstāti novecojušie datori Alberta Kronenberga Slokas bibliotēkā. Bibliotēkas pakalpojumu uzlabošanai iegādāti 5 jauni svītrkodu skeneri, ar kuriem aizstāti darba procesā nolietotie svītrkodu skeneri. Nomainot sakaru pakalpojuma sniedzēju no "LMT" uz "Telegroup", veikta ne tikai kontaktu centra platformas ieviešana un fiksēto telefonu nomaiņa uz viedtālruņiem, bet arī sakaru komunikācijas un apkalpošanas uzlabošana (zvanu ieraksti, balss paziņojumi, SMS komunikācija). Tāpat tika sakārtoti bibliotēkas e-pasti, izveidojot korektus, pašvaldības iestādes tēlam un e-pasta etiķetei atbilstošus e-pastus gan bibliotēkas struktūrvienībām, gan katram darbiniekam individuāli.

Centrālajai bibliotēkai nepieciešams papildināt tehnisko aprīkojumu pasākumu nodrošināšanai multifunkcionālajā zālē, īpaši nepieciešams skaņas aprīkojums – mikrofons un skaļrunis, kā arī kamera tiešraīžu nodrošināšanai. Lai tiešraides varētu pārraidīt no ikvienas JCB struktūrvienības un tas tiktu darīts kvalitatīvi, vēlams iegādāties pārvietojamu iekārtu komplektu tiešraīžu nodrošināšanai (piemēram, kamera un mikrofons). Gan Centrālajā bibliotēkā, gan filiālbibliotēkās nav iespējams organizēt apmācības lielākām grupām, jo nav mācību klases. Situāciju atrisinātu mobilās mācību klases izveide ar portatīvajiem datoriem, ko varētu izmantot gan Centrālās bibliotēkas

multifunkcionālajā zālē, gan filiālbibliotēkās, gan izbraukuma mācību organizēšanai citu iestāžu telpās.

Centrālajai bibliotēkai un Bulduru bibliotēkai nepieciešams uzlabot Wi-Fi tīkla darbības kvalitāti. Esošais Wi-Fi tīkla risinājums, īpaši Centrālajā bibliotēkā, rada neērtas situācijas ar tīkla pārklājumu un darbību gan apmeklētājiem, gan darbiniekiem, īpaši pasākumu laikā multifunkcionālajā zālē. JCB pakalpojumu kvalitātes un bibliotēkas tēla un prestiža uzlabošanai steidzami nepieciešams atrisināt problēmas ar Wi-Fi tīkla darbību Centrālajā bibliotēkā.

Centrālajai bibliotēkai nepieciešams iegādāties jaunas RFID uzlīmju aktivizācijas un deaktivizācijas iekārtas. Bija ielānots to veikt pārskata gadā, tam tika paredzēts arī finansējums, tomēr darbs aizkavējās tirgus izpētes un cenu aptaujas dēļ – gada nogalē tika atrasts piegādātājs par lētāku cenu nekā sākotnēji tika plānots, tika uzsākta komunikācija, kas pārceļta uz nākamo gadu.

Piecu lietošanas gadu laikā ir nolietojusies pie Centrālās bibliotēkas izvietotā grāmatu nodošanas kaste, sevišķi neestētisks un bibliotēkas tēlu negatīvi ietekmējošs ir kastes aprūsējums, ko izraisa mainīgie laikapstākļi, jo kaste atrodas ēkas ārpusē zem jumta. Pašu spēkiem iespēju robežās tiek veikta regulāra rūsas apstrāde un krāsošana, taču rezultāts ir īslaicīgs. Problēmu atrisinātu jaunas, ievērojami kvalitatīvākas grāmatu nodošanas kastes iegāde. JCB darbinieki un lietotāji ir izteikuši vēlmi par grāmatu nodošanas kastes novietošanu pie katras JCB ēkas, taču, izvērtējot šādas iekārtas izmaksas, šī iespēja tuvākajā nākotnē pašvaldības budžeta ietvaros netiek izskatīta.

4. Personāls

Personāla raksturojums

JCB darbinieku kopskaits pārskata periodā bija 44, no tiem bibliotekārie darbinieki 30. Visi bibliotekārie darbinieki strādāja pilnu darba slodzi. Pārskata periodā viens darbinieks pabeidza studijas Latvijas Universitātē, bakalaura studiju programmā “Socioloģija” un ieguva sociālo zinātņu bakalaura grādu, viens darbinieks absolvēja LNB profesionālās tālākizglītības programmu “Bibliotēku, informācijas un arhīvu zinības” un ieguva profesionālo kvalifikāciju “bibliotekārs”, vēl viens darbinieks uzsāka studijas Latvijas Universitātē, maģistra studiju programmā “Bibliotēkzinātne un informācija”. Pārskata periodā darba tiesiskās attiecības JCB un tās struktūrvienībās uzsāka 7 darbinieki, savukārt 8 darbinieki darba tiesiskās attiecības izbeidza.

Tabulā “JCB bibliotekāro darbinieku sadalījums pēc izglītības 2023. gadā” apkopoti dati par bibliotekāro darbinieku izglītību, tabulā “JCB bibliotekāro darbinieku sadalījums pēc vecuma 2023. gadā” – par bibliotekāro darbinieku vecumu.

Tabula “JCB bibliotekāro darbinieku sadalījums pēc izglītības 2023. gadā”

Bibliotēka	Izglītība							
	Bibliotekārā izglītība, maģistra grāds	Bibliotekārā izglītība, bakalaura grāds	Bibliotekārā izglītība, 1. līmeņa (koledžas) izglītība	Bibliotekārā izglītība, augstākā līdz 1993. g.	Bibliotekārā izglītība, 4. profesionālais izglītības līmenis	Bibliotekārā izglītība, 3. profesionālais izglītības līmenis	Augstākā izglītība citā jomā	Vispārējā vidējā izglītība vai profesionālā izglītība citā jomā
Centrālā bibliotēka	1	0	1	1	0	2	3	2
Bulduru bibliotēka	0	1	1	0	1	0	0	1

A. Kronenberga Slokas bibliotēka	0	0	0	0	0	0	4	0
I. Ziedoņa Ķemeru bibliotēka	1	0	0	0	0	0	2	1
Kauguru bibliotēka	2	1	0	0	0	1	2	2
Kopā	4	2	2	1	1	3	11	6

Tabula "JCB bibliotekāro darbinieku sadalījums pēc vecuma 2023. gadā"

Darbinieku vecums	Darbinieku skaits
20–29	3
30–39	2
40–49	6
50–59	7
60 un vairāk	12
No kopējā skaita pensijas vecumā	5
Kopā	30

Apbalvojumi un pateicības

Pārskata periodā 9 bibliotekārie darbinieki saņēma JCB Pateicības rakstus par 5, 10, 25 un 45 gadu apzinīgu un godprātīgu darbu bibliotēkā. Alberta Kronenberga Slokas bibliotēkas vadītāja Inta Lubēja saņēma Jūrmalas valstspilsētas pašvaldības Goda rakstu par nozīmīgu darba ieguldījumu bibliotēkas attīstībā un novadpētniecībā.

Finansējums personāla attīstībai

Pārskata gadā pirmo reizi pēc ilgiem laikiem JCB personāla attīstībai tika piešķirts finansējums bibliotēkas budžetā. Līdz šim ilgu gadu finansējums bibliotēkas darbinieku profesionālajai pilnveidei netika piešķirts, kas ļoti ierobežoja bibliotēkas darbinieku iespējas attīstīt kvalitatīvam darbam nepieciešamās zināšanas un prasmes. 2023. gadā JCB darbinieku profesionālajai pilnveidei pavisam kopā bibliotēkas budžetā tika piešķirti 1273 eiro, no kuriem 547 eiro bija bibliotēkas pamatbudžeta līdzekļi, bet 726 eiro bibliotēkas maksas pakalpojumu ieņēmumu līdzekļi. Šie līdzekļi tika izmantoti gan individuālu darbinieku kursu apmaksai, gan grupu apmācību organizēšanai. Tā kā Jūrmala ir tuvu Rīgai, JCB darbinieki aktīvi izmanto iespēju apmeklēt LNB un citu institūciju piedāvātos bezmaksas profesionālās pilnveides pasākumus. Tāpat JCB darbinieki labprāt izmanto iespēju pilnveidot savas zināšanas un prasmes bezmaksas tiešsaistes pasākumos.

Tabula "Apmeklētie profesionālās pilnveides pasākumi"

N.p.k.	Norises laiks	Norises vieta	Organizētājs(-i)	Pasākuma nosaukums, galvenās tēmas	Stundu skaits	Klātienē vai attālināti
1.	02.02.	Tiešsaiste	KISC	KISC piedāvātie e-resursi Latvijas bibliotēkām	3	Attālināti
2.	09.02.–30.03.	Tiešsaiste	LNB	Latvijas kultūras kanons astoņās nozarēs	12	Attālināti

3.	21.02.	LNB	LNB	Autortiesības bibliotēku darbā	4	<i>Klātiene</i>
4.	23.02.	Tiešsaiste	LNB	Latvijas kultūras kanons	1,5	<i>Attālināti</i>
5.	27.02.	Tiešsaiste	LNB	Finanšu pratība, medijpratība un bibliotēkas	3,5	<i>Attālināti</i>
6.	11.03.	Tiešsaiste	LNB	“Tet” skoliņa	1,5	<i>Attālināti</i>
7.	23.03.	Tiešsaiste	LNB	Publisko bibliotēku tematiskās diskusijas: digitalizācija bibliotēkās	3	<i>Attālināti</i>
8.	13.04.	Jūrmalas Valsts ģimnāzija	LNB	Skolu bibliotekāru seminārs	5	<i>Klātiene</i>
9.	21.04.	LNB	LNB	Konference bērnu literatūras un bibliotēku speciālistiem “Sāksim ar alfabētu”	4	<i>Klātiene</i>
10.	25.–26.04.	LNB	Latvijas Bibliotekāru biedrība	Latvijas Bibliotēku festivāls	9	<i>Klātiene</i>
11.	25.05.	LNB	LNB	Latvijas akadēmisko, speciālo un publisko bibliotēku direktoru pavasara sanāksme	5	<i>Klātiene</i>
12.	15.08.–02.11.	Tiešsaiste	Rīga TechGirls	Mācību kurss “Iepazīsti tehnoloģijas”	48	<i>Attālināti</i>
13.	19.09.	Tiešsaiste	LNB	Konference “Literatūras zināšanas mūsdienīgam bibliotekāram”	3,5	<i>Attālināti</i>
14.	05.10.	JCB	Jūrmalas valstspilsētas administrācijas Kultūras nodaļa	Jūrmalas kultūras darbinieku profesionālās pilnveides seminārs. Tēmas: pašvaldības zīmola identitātes nosacījumi, kopienas iesaistes metodes, izstāžu dizains	4,5	<i>Klātiene</i>
15.	06.10.	Tiešsaiste	LNB	Konference “Terminoloģija un standartizācija: saskarpunkti informācijas un dokumentācijas jomā”	4	<i>Attālināti</i>
16.	07.10.	Tiešsaiste	LNB	“Tet” skoliņa	1,5	<i>Attālināti</i>
17.	25.10.	LNB	LNB	Seminārs reģionu galveno bibliotēku metodiķiem	4,5	<i>Klātienē</i>
18.	26.10.	Tiešsaiste	Rīgas Juridiskā augstskola	Medijpratības diena. Kāpēc mācīt un mācīties	5	<i>Attālināti</i>

19.	31.10.	Jūrmalas muzejs	Latvijas Nacionālais kultūras centrs	Zīmološanas un tūrisma iespējas nemateriālā kultūras mantojuma attīstībā	4	<i>Attālināti</i>
20.	17.10.	Jelgavas pilsētas bibliotēka, Jelgavas bērnu un jauniešu bibliotēka "Zinītis", Pārlielupes bibliotēka	JCB	Pieredzes apmaiņas brauciens uz Jelgavas pilsētas bibliotēku, Jelgavas bērnu un jauniešu bibliotēku "Zinītis", Pārlielupes bibliotēku. Tēmas: pasākumu organizēšana, projektu darbs, darbs ar bērniem un jauniešiem, bibliotēku krājums, darbs ar kopienu, mūžizglītība u. c.	4	<i>Klātiene</i>
21.	02.11.	JCB	Jūrmalas valstspilsētas administrācijas Kultūras nodaļa	Jūrmalas kultūras darbinieku profesionālās pilnveides seminārs. Tēmas: pašvaldības zīmola identitātes nosacījumi, kopienas iesaistes metodes, izstāžu dizains	4,5	<i>Klātiene</i>
22.	06.11.	LNB	Latvijas Grāmatizdevēju asociācija	Lasītprasme un lasīšanas veicināšana: izglītotas un demokrātiskas sabiedrības stūrakmeņi	3	<i>Klātiene</i>
23.	07.11	Tiešsaistē	LNB	Seminārs par bērnu digitālo drošību	2	<i>Attālināti</i>
24.	23.11.	LNB	LNB	Latvijas akadēmisko, speciālo un publisko bibliotēku direktoru rudens sanāksme	5	<i>Klātiene</i>
25.	28.11	Tiešsaistē	LNB, Latvijās Kultūras ministrija	Jaunieši un sociālie mediji	2,5	<i>Attālināti</i>
26.	05.12.	Tiešsaiste	KISC	Drošība digitālajā vidē	3	<i>Attālināti</i>
27.	13.12.	LNB	LNB	Seminārs bibliotekāriem "Jaunieši šeit ir gaidīti"	5	<i>Klātienē</i>
28.	14.12.	Tiešsaiste	"Tietoevry Latvia"	BIS ALISE jaunā kataloga demonstrācija	1	<i>Attālināti</i>

Problēmas un to risinājumi personāla jomā

Būtisku problēmu personāla jomā pārskata gadā nebija, jo līdz šim lielākā problēma bija finansējuma trūkums darbinieku profesionālajai pilnveidei. Nelielas grūtības periodiski sagādāja ilgstoša dažu darbinieku darba nespēja, kā arī darbinieku mainība, kas tika risināta, pārvirzot iekšējos personāla resursus un pieņemot jaunus darbiniekus. Par nosacītu problēmu uzskatāms tas, ka vairākiem bibliotekārajiem darbiniekiem nav bibliotekārās izglītības. Tiem darbiniekiem, kuri jau

daudzus gadus strādā bibliotēkā, šo nozares izglītības trūkumu kompensē ilgstošā darba pieredze, tomēr tiem darbiniekiem, kuri bibliotēkā strādā mazāk par 5 gadiem, būtu vēlams iegūt nozares izglītību vismaz profesionālās pilnveides programmas veidā. Darbinieki ar ilgāku pieredzi varētu izmantot iespēju nokārtot profesionālās kompetences novērtēšanas eksāmenu un tādējādi iegūt kvalifikāciju “Bibliotekārs”. 2024. gadā tiek plānots, ka šo eksāmenu varētu nokārtot vismaz viens bibliotekārais darbinieks bez nozares izglītības.

Problēmas personāla jomā turpina sagādāt darbinieku novecošanās un jaunu, kvalificētu darbinieku trūkums. Jaunu darbinieku piesaistei un esošo darbinieku noturēšanai nepieciešams būtiski celt atalgojumu. Lai gan JCB darbinieku atalgojums uz vidējā Latvijas bibliotēku darbinieku atalgojuma fona ir salīdzinoši augsts, kvalificētu darbinieku piesaistei un noturēšanai nepieciešams turpināt celt JCB darbinieku atalgojumu, sevišķi, ja no bibliotekāriem tiek pieprasītas arvien jaunas zināšanas un prasmes, kā arī darba ikdiena kļūst intensīvāka. Pamatojoties uz Ministru kabineta 2022. gada 26. aprīļa noteikumiem Nr. 262 “Valsts un pašvaldību institūciju amatu katalogs, amatu klasifikācijas un amatu apraksta izstrādāšanas kārtība”, Jūrmalas domes 2023. gada 26. janvāra noteikumiem Nr. 1 “Darbinieku individuālās mēnešalgas noteikšanas noteikumi” un Jūrmalas domes 2023. gada 28. februāra lēmumu Nr. 109 “Grozījumi Jūrmalas pilsētas domes 2020. gada 22. decembra lēmumā Nr. 859 “Par Jūrmalas valstspilsētas pašvaldības institūciju darbinieku skaita (darba vietu) sarakstu apstiprināšanu””, ar 2023. gada 1. martu tika celts atalgojums visiem JCB bibliotekārajiem un administrācijas darbiniekiem. Bibliotekāriem atalgojums tika pacelts par 12 %, vecākajiem bibliotekāriem par 3 %, struktūrvienību vadītājiem par 21 %.

Saistībā ar plānotajām strukturālajām izmaiņām un atalgojuma palielinājumu, pārskata gada otrajā pusē tika veikta speciāli izstrādāta JCB darbinieku novērtēšana, kas sastāvēja no divām daļām – novērtēšanas veidlapas un praktiskā testa. Balstoties uz novērtēšanas rezultātiem, darbiniekiem 2024. gadā tika plānots atalgojuma palielinājums atbilstoši novērtējumam vai darba attiecību pārtraukšana negatīva vērtējuma rezultātā. Liels paldies Rīgas Centrālās bibliotēkas kolēģiem par dalīšanos viņu pieredzē līdzīga veida darbinieku novērtēšanā!

5. Pakalpojumu piedāvājums un pieejamība

Tabula “Bibliotēkas pamatrādītāji”

	2021	2022	2023	% salīdzinot ar iep. gadu
Aktīvo lietotāju skaits	8566	10 175	10 793	+6 %
<i>t. sk. bērni līdz 18 g.</i>	3134	4007	4393	+10 %
Bibliotēkas apmeklējums	96 787	110 521	98 210	-11 %
<i>t. sk. bērni līdz 18 g.</i>	23 253	29 720	22 078	-26 %
Virtuālais apmeklējums	11 678	22 133	179 675	+712 %
Izsniegums kopā	252 245	206 505	195 751	-5 %
<i>t. sk. grāmatas</i>	166 111	142 367	118 808	-17 %
<i>t. sk. periodiskie izdevumi</i>	81 691	71 890	74 952	+4 %
<i>t. sk. bērniem līdz 18 g.</i>	35 072	36 423	30 025	-18 %

Bibliotekārais aptvērums % no iedz. skaita pilsētā	15 %	17 %	18 %	+1 %
<i>t. sk. bērni līdz 18 g.</i>	32 %	37 %	43 %	+6 %
Iedzīvotāju skaits	58 334	59 831	59 785	-0,1 %

Iedzīvotāju skaita ieguvei izmantoti Pilsonības un migrācijas lietu pārvaldes dati.

Pārskata periodā galveno pamatrādītāju statistika, salīdzinot ar 2022. gadu, ir gan palielinājusies, gan samazinājusies. JCB aktīvo lietotāju kopskaits ir pieaudzis par 6 %, bērnu un jauniešu lietotāju grupā – par 10 %. Līdz ar lietotāju skaita pieaugumu, par 1 % pieaudzis arī JCB bibliotekārais aptvērums. Visievērojamāk – par 712 % – pārskata periodā audzis JCB virtuālais apmeklējums, kas noticis pateicoties aktīvajam bibliotēkas darbam sociālajos medijos, digitālo pakalpojumu un bibliotēkas elektroniskā kataloga izmantošanas iespējai, kas iepriekšējā periodā netika uzskaitīts. Neskatoties uz lietotāju skaita pieaugumu, bibliotēkas apmeklējuma un izsnieguma rādītāji ir kritušies: kopējais JCB apmeklējums, salīdzinot ar 2022. gadu, ir krities par 11 % (bērnu un jauniešu grupā pat par 26 %), bet kopējais JCB izsniegums ir krities par 5 % (grāmatām par 17 %). Par 4 % audzis periodisko izdevumu izsniegums. Šie skaitļi rāda vispārējo tendenci ne tikai Latvijā, bet arī pasaulē – cilvēki aizvien vairāk izmanto digitālo pakalpojumu iespējas, kuru dēļ lasa un bibliotēkas apmeklē retāk. Reaģējot uz šo tendenci, bibliotēkām ir jāpielāgojas digitālās vides attīstībai un arvien vairāk jāpiedāvā digitālie pakalpojumi. Iespiesto informācijas resursu izmantošanas un bibliotēkas klātienē apmeklējuma vairošanai aktīvāk jāizmanto dažādas bibliotēkas informācijas resursu un pakalpojumu popularizēšanas metodes, jāpiedāvā iedzīvotājus piesaistoši pakalpojumi bibliotēkas telpās un lasīšanas veicināšanas pasākumi.

Pārskata periodā, sakarā ar Krievijas karadarbības turpināšanos Ukrainā, JCB netika pasūtīti periodiskie izdevumi no Krievijas. Jaunu grāmatu un periodisko izdevumu piedāvājums krievu valodā bibliotēkā samazinājās. Krājums tika papildināts galvenokārt ar lasītāju dāvinājumiem krievu valodā. Šī situācija ietekmējusi arī grāmatu un periodisko izdevumu krievu valodā izsnieguma samazināšanos, kas ietekmējis arī izsnieguma kopskaita samazināšanos.

Pakalpojumu attīstība, jauninājumi – kopaina, piemēri, vērtējums

Pārskata periodā JCB lietotājiem tika darīti pieejami divi jauni pakalpojumi – universāla daudznozaru enciklopēdisko publikāciju datubāze “Britannica Library” un bezmaksas piekļuve ziņu medija “Delfi” abonēšanas saturam. “Britannica Library” tika nodrošināta bibliotēkas budžeta ietvaros, “Delfi” abonēšanas saturs – pateicoties “Delfi” un Latvijas Bibliotekāru biedrības sadarbībā balstītajam piedāvājumam Latvijas bibliotēkām.

2023. gada 15. novembrī ar Ukrainas vēstniecības Latvijā starpniecību JCB saņēma 67 grāmatas par Ukrainu, kas tika izvietotas speciāli izveidotā Ukrainas grāmatplauktā. Šis grāmatu dāvinājums tika veikts Ukrainas pirmās lēdijas Olenas Zelenskas iniciatīvas ietvaros. Dāvinātajā kolekcijā iekļautas jaunākās grāmatas ukraiņu, latviešu un angļu valodā par Ukrainas vēsturi, valstiskumu, kultūru, kā arī grāmatas bērniem un pusaudžiem ukraiņu valodā. Šobrīd visā pasaulē atrodami 180 šādi Ukrainas grāmatplaukti, kas ir pieejami 42 valstīs un pavisam kopā ietver 45 tūkstošus grāmatu. 2023. gada beigās Latvijā bija jau četri Ukrainas grāmatplaukti – 2022. gadā šādi grāmatplaukti tika atklāti LNB un Rīgas Centrālajā bibliotēkā, 2023. gadā – Ogres Centrālajā bibliotēkā un JCB. Pricējamiem un lepojamiem būt starp bibliotēkām, kuras piedāvā iedzīvotājiem literatūru par Ukrainu un ukraiņu valodā īpašā Ukrainai veltītā grāmatplauktā.

Pārskata gadā par godu dzejnieka un rakstnieka Imanta Ziedoņa deviņdesmitajai jubilejai Ķemeru bibliotēka ieguva Imanta Ziedoņa vārdu un kļuva par Imanta Ziedoņa Ķemeru bibliotēku. Šāds solis tika sperts tādēļ, ka Imants Ziedonis savulaik dzīvoja un strādāja Ķemeru, t. sk. bibliotēkā. 1957. gadā, nostrādājis vienu mācību gadu Ķemeru septiņgadīgajā skolā, Imants Ziedonis 1957. gada aprīlī sāka strādāt par bibliotekāru Ķemeru bibliotēkā. Bibliotēkā Imants Ziedonis strādāja līdz 1959. gada jūnijam. Ar 1957. gadu Imanta Ziedoņa vārds regulāri parādījās periodiskajos izdevumos.

Izdevumā “Dadzis” tika publicēts viņa pirmais dzejolis “Dzejniekam”, kā arī tika publicēti vēl seši dzejoļi. 1958. gadā laikrakstā “Padomju Jaunatne” tika publicēts Imanta Ziedoņa atskats un pārdomas par jauno autoru semināru, bet 1959. gadā žurnālā “Liesma” – raksts “Ķemeri” par Ķemeru kūrortu. Dzīvojot Ķemeru, Imants Ziedonis nopirka savu pirmo motociklu – zilas krāsas “IZ” ar blakusvāģi. Divatā ar sievu Ritmu viņi bieži ar to vizinājās un reizēm blakusvāģī līdzī nēma arī meitu. Tieši šis motocikls ir tas, kura vārdā simboliski nosaukts 1965. gadā izdots Imanta Ziedoņa dzejoļu krājums “Motocikls”. No 1959. līdz 1961. gadam Imants Ziedonis strādāja par latviešu valodas un literatūras skolotāju Slokas Darba jaunatnes vakara vidusskolā. Šobrīd tā ir Jūrmalas Valsts ģimnāzija. Strādājot pedagoga darbu, Imants Ziedonis turpināja arī literāro darbību. 1961. gadā tika izdots viņa pirmais dzejoļu krājums “Zemes un sapņu smilts”, bet 1963. gadā – “Sirds dinamīts”. Saistībā ar Imanta Ziedoņa dzīvi un darbu Ķemeru un Slokā, pārskata gadā Imanta Ziedoņa Ķemeru bibliotēka un Alberta Kronenberga Slokas bibliotēka piedalījās kultūrtūrisma maršruta “Noķer Ziedoni” izveidē – sagatavojot un piedāvājot apskatei bibliotēku telpās Imantam Ziedonim veltītas ekspozīcijas un nodrošinot interaktīvos (digitālos) maršruta pieturas punktus uz bibliotēku logos izvietotajiem maršruta plakātiem ar informāciju par maršrutu un QR kodiem piekļuvei maršruta digitālajiem resursiem. Piedaloties maršruta izveidē, Imanta Ziedoņa Ķemeru bibliotēkas un Alberta Kronenberga Slokas bibliotēkas darbinieki veica iedzīvotāju iesaisti priekšmetu iesniegšanai Imanta Ziedoņa ekspozīcijai un atmiņu stāstu ievākšanu maršruta digitālajam saturam. Interaktīvais kultūrtūrisma maršruts “Noķer Ziedoni!” ved pastaigā pa Imanta Ziedoņa bērnības un jaunības takām Jūrmalā, Tukumā, Lapmežciemā, Ragaciemā un Engurē. Plašāka informācija par maršrutu: <https://visitjurmala.lv/lv/uzzini/jurmala-aicina/ziedona-kulturturisma-marsruts-jurmala>.

Bibliomāts

JCB nav bibliomāta, taču ir grāmatu nodošanas kaste pie Centrālās bibliotēkas ieejas, kas sniedz iespēju bibliotēkas lietotājiem nodot grāmatas laikā, kad bibliotēka ir slēgta. Bibliotēkas lietotāji labprāt izmanto šo iespēju.

E-grāmatu bibliotēka

KISC un informācijas tehnoloģiju uzņēmums “Tietoevry Latvia” sadarbībā ar izdevniecībām “Zvaigzne ABC”, “Latvijas Mediji”, “Mansards”, “Jumava”, “Prometejs” un citiem sadarbības partneriem jau kopš 2019. gada Latvijas pašvaldību publisko bibliotēku lietotājiem nodrošina iespēju izmantot e-grāmatu bibliotēku tīmekļvietnē www.3td.lv. Ikvienam JCB reģistrētam lietotājam ir iespēja saņemt platformas piekļuves datus un bez maksas lasīt ar autortiesībām aizsargātus latviešu autoru un tulkotos darbus tiešsaistē savā mobilajā ierīcē vai datorā. E-grāmatu klāsts aizvadītajā gadā ievērojami pieaudzis, pārskata perioda beigās sasniedzot gandrīz 600 grāmatu nosaukumus. “3td.lv” e-grāmatu bibliotēkas priekšrocība ir tā, ka nepastāv rinda, jo visas grāmatas, kas pieejamas platformā www.3td.lv, var izmantot neierobežots skaits lasītāju. Kā redzams tabulā “E-grāmatu bibliotēkas statistikas dati”, JCB statistika pārskata gadā, salīdzinājumā ar 2022. gadu, ir augusi. Tomēr perspektīvā šī pakalpojuma popularizēšanai pievēršama lielāka uzmanība. Kā ne tik pozitīvs fakts jāmin tas, ka e-grāmatu bibliotēkas izsniegums netiek ieskaitīts JCB izsniegumā. Šī iemesla dēļ JCB darbinieki dod priekšroku JCB krājuma popularizēšanai.

Tabula “E-grāmatu bibliotēkas statistikas dati”

	2021	2022	2023
E-grāmatu bibliotēkas lasītāju/autorizēto lietotāju skaits kopā	305	335	385
E-grāmatu bibliotēkas lasītāju/autorizēto lietotāju skaits pārskata periodā	81	30	50
E-grāmatu bibliotēkas izsniegums kopā	2053	2603	3161

E-grāmatu bibliotēkas izsniegums pārskata periodā	804	550	558
---	-----	-----	-----

Sabiedrības, lasītāju viedokļa izziņošana par bibliotēkas darba kvalitāti, to rezultāti; jaunu lasītāju piesaiste

Lai izstrādātu JCB darbības stratēģiju nākamajam periodam (2023.–2027. gadam), 2023. gada pavasarī tika veikta iedzīvotāju aptauja un noorganizēta fokusgrupas diskusija par JCB un tās filiālbibliotēkām. Iedzīvotāju aptauja notika no 14. marta līdz 3. aprīlim un tika veikta, izplatot anketas gan tiešsaistē, gan klātienē. Aptaujas laikā tika saņemta 191 anketa (125 anketas aizpildītas tiešsaistē). Visvairāk anketas aizpildīja respondenti vecumā no 35 līdz 49 gadiem, tad seko 50–64 gadus veci respondenti un respondenti vecumā no 19 līdz 34 gadiem. Aptaujas anketas jautājumus un aptaujas kopsavilkumu sk. 2. un 3. pielikumā. Fokusgrupas diskusija notika 13. aprīlī Centrālajā bibliotēkā, un tajā piedalījās 10 dalībnieki, kas pārstāvēja dažādas sabiedrības grupas. Diskusijas jautājumi bija: Kāda ir jūsu līdzšinējā saskarsme un pieredze ar Jūrmalas bibliotēkām? Kādus pakalpojumus jūs sagaidāt no Jūrmalas bibliotēkām? Kas Jūrmalas bibliotēkām jādara, lai tās sekmīgāk iekļautos Jūrmalas pilsētas un tās kopienu dzīvē? Kādas jūs redzat Jūrmalas bibliotēkas tuvākajos 10 gados? Diskusijas kopsavilkumu sk. 4. pielikumā.

Pastāvīgo apmeklētāju viedoklis un vēlmes tiek uzziņātas bibliotēkas apmeklējuma laikā. Gan lietotāji un apmeklētāji, gan bibliotēkas viesi ir laipni aicināti veikt ierakstus bibliotēkas Viesu grāmatā. Sava Viesu grāmata ir gan Centrālajai bibliotēkai, gan filiālbibliotēkām, izņemot Bulduru bibliotēku, kuras Viesu grāmatu sev patvaļīgi līdzī aiznesa bijušie Bulduru bibliotēkas darbinieki. Visu Viesu grāmatu ieraksti ir sirsnīgi, emocionāli un pozitīvi, apliecinot sekmīgo JCB darbu.

Jaunu lasītāju piesaiste notiek, izmantojot dažādas bibliotēku, tās resursus un pakalpojumus popularizējošas metodes, lielākoties izplatot informāciju sociālajos medijos un organizējot kultūrizglītības pasākumus.

Bibliotēkas pieejamība un pakalpojumi personām ar īpašām vajadzībām

JCB ir pieejama personām ar īpašām vajadzībām. Pie visām JCB filiālbibliotēkām ir ierīkota uzbrauktuve cilvēkiem ratiņkrēslos. Centrālajā bibliotēkā ir ierīkots platformas lifts apmeklētāju nokļūšanai otrajā stāvā. Alberta Kronenberga Slokas bibliotēkas un Imanta Ziedoņa Ķemeru bibliotēkas otrais stāvs nav pieejams cilvēkiem ratiņkrēslos. Tomēr bibliotekāri pieliek maksimālas pūles, lai krājumu, kas atrodas otrajā stāvā, piegādātu arī personām ar īpašām vajadzībām. Tāpat pārskata periodā bibliotekāri iespēju robežās piegādāja uz mājām grāmatas cilvēkiem ar īpašām vajadzībām, kuriem veselības problēmu dēļ pašiem līdz bibliotēkai aiziet nebija iespējams.

Pielāgotās literatūras pakalpojums reģionā

Tabula "Pielāgotā literatūra bibliotēkas krājumā"

Izdevuma veids	Vienību skaits
Grāmatas palielinātā drukā	0
Grāmatas vieglajā valodā	0

Pārskata periodā JCB no Latvijas Neredzīgo bibliotēkās ir saņēmusi pielāgoto literatūru bibliotēkas lietotājiem ar lasīšanas grūtībām – pavisam kopā 20 eksemplārus: 17 audiogrāmatas, 2 grāmatas palielinātā drukā, 1 grāmatu Braila rakstā. Pielāgotās literatūras statistika pārskata periodā: lietotāju skaits 3, izsniegums 5. Nākotnē darbs ar pielāgotās literatūras piedāvājumu ir jāizvērs – gan piedāvājot plašāku izdevumu klāstu, gan vairāk popularizējot pakalpojumu iedzīvotājiem, kuriem tas nepieciešams.

Pakalpojumi un pasākumi atsevišķām lasītāju mērķgrupām vai interešu grupām, tematiskie pasākumi

JCB lietotāju iedalījums – pensionāri, bezdarbnieki, jaunās māmiņas un ģimenes ar maziem bērniem, cilvēki ar īpašām vajadzībām, strādājošie, bērni un jaunieši. Ar pieaugušo auditoriju galvenokārt tiek strādāts individuāli – iesakot literatūru atbilstoši lietotāju interesēm un vajadzībām. Sociālajā medijā “Facebook” regulāri tiek publiskota informācija par bibliotēkas jaunumiem. Literāri izglītojoši un tematiski pasākumi, t. sk. ar VKKF finansējumu, pārskata periodā arī bija pastāvīga darba forma ar pieaugušo auditoriju. Pārskata periodā JCB un tās filiālbibliotēkās organizēti 295 lasīšanas veicināšanas un kultūrizglītības pasākumi dažādām mērķauditorijām (gan pieaugušajiem, gan bērniem). To kopējais apmeklējums – 12 503. (Sk. tabulu “JCB un tās filiālbibliotēku 2023. gada pasākumi un izstādes”.) JCB darbinieki ikvienam interesentam sniedz konsultācijas datoru izmantošanā, interneta, e-paraksta un citu digitālo pakalpojumu lietošanā.

Tabula “JCB un tās filiālbibliotēku 2023. gada pasākumi un izstādes”

Struktūrvienība	Pasākumi		t. sk. pasākumi bērniem		t. sk. virtuālie pasākumi		Literatūras izstādes*
	Pasākumu skaits	Apmeklētāju skaits	Pasākumu skaits	Apmeklētāju skaits	Pasākumu skaits	Apmeklējumu skaits	
Jūrmalas Centrālā bibliotēka	117	4206	91	1923			105
I. Ziedoņa Ķemeru bibliotēka	34	603	18	368			50
Kauguru bibliotēka	55	1253	47	1090			21
A. Kronenberga Slokas bibliotēka	56	5467	7	148	44	5217	29
Bulduru bibliotēka	33	974	29	474	1	346	11
Kopā:	295	12503	192	4003	45	5563	216

Literatūras izstādes (krājuma izlases u. tml. plauktizstādes) nav iekļautas kopējā pasākumu skaitā.

Saskaņā ar Bibliotēku likuma 5. pantu, lietotāju apkalpošana un citi bibliotēkas pamatpakalpojumi JCB tiek sniegti bez maksas:

- **Grāmatu, periodisko izdevumu, audiovizuālo materiālu u. c. krājuma vienību izsniegšana, nodošana, lietošanas termiņa pagarināšana, rezervācija un pasūtīšana.** Materiāli tiek izsniegti gan uz mājām, gan izmantošanai lasītavās, kā arī tos ir iespējams rezervēt un pasūtīt katalogā;
- **Digitālo resursu izmantošana:** JCB piedāvā izmantot 5 datubāzes – gan Latvijā veidotas datubāzes (“Letonika.lv”, “Lursoft” “Laikrakstu bibliotēka”), gan JCB novadpētniecības datubāzi, gan kopš 2023. gada ārvalstu datubāzi “Britannica Library”, kurai, tāpat kā datubāzei “Letonika.lv”, bibliotēkā reģistrēti lietotāji var piekļūt ar savu paroli arī ārpus bibliotēkas telpām jebkurā diennakts laikā. Kopš 2019. gada, kad tika atklāta e-grāmatu bibliotēka platformā “3td”, JCB lietotājiem tiek piedāvātas šajā platformā pieejamās e-grāmatas;
- **Uzziņas un konsultācijas:** JCB sniedz uzziņas un konsultācijas par bibliotēkas pakalpojumiem un to pieejamību, krājumu, informācijas meklēšanu iespiestajos un digitālajos informācijas resursos, internetā un citu Latvijas un pasaules bibliotēku informācijas resursos. Pēc pieprasījuma tiek sagatavotas bibliogrāfiskās uzziņas;
- **Informācijpratības pakalpojumi:** JCB piedāvā iespēju individuāli pieteikties uz bezmaksas konsultācijām informācijas meklēšanā;

- **Ekskursijas:** JCB piedāvā ekskursijas pa bibliotēku, kurās interesenti var iepazīties ar JCB telpām, krājumu un pakalpojumiem;
- **Izstādes:** JCB katru gadu piedāvā ievērojamu skaitu izstāžu. Tās ir gan nelielas izstādes (krājuma izlases), kurās lietotāji var iepazīties ar jaunieguvumiem un atklāt JCB krājuma daudzveidību, t. sk. tematiskās izstādes, gan mākslas darbu un kultūras mantojuma izstādes;
- **Kultūrizglītības pasākumi:** JCB, t. sk. kopā ar sadarbības partneriem, regulāri organizē kultūrizglītības pasākumus plašai publikai – lielākoties tās ir tikšanās ar grāmatu autoriem un citām sabiedrībā pazīstamām personībām;
- **Radošās darbnīcas:** JCB piedāvā iesaistīties dažāda veida radošajās darbnīcās, kuru galvenā mērķauditorija ir pirmsskolas un skolas vecuma bērni.

Atsevišķus pakalpojumus, kas noteikti 2019. gada 25. jūlija Jūrmalas pilsētas domes lēmumā Nr. 341 “Par Jūrmalas Centrālās bibliotēkas maksas pakalpojumiem” (ar 2020. gada 29. oktobra un 2021. gada 30. septembra grozījumiem), JCB sniedz par maksu, un tie veido JCB ieņēmumus:

- **Starpbibliotēku abonements:** JCB saviem lietotājiem par maksu piedāvā izmantot starpbibliotēku abonementa pakalpojumus gadījumos, ja bibliotēkas krājumā attiecīgās vienības nav, pasūtot to no LNB un citām Latvijas bibliotēkām;
- **Kopēšana, drukāšana, skenēšana un laminēšana:** JCB par maksu piedāvā iegūt melnbaltas un krāsainas digitālās kopijas no bibliotēkas krājuma vienībām. Tiek nodrošināta arī izdruku veikšana no digitālajiem resursiem, kā arī laminēšanas pakalpojums;
- **Multifunkcionālās zāles telpu piedāvājums:** JCB piedāvā iznomāt Centrālās bibliotēkas multifunkcionālo zāli semināru, konferenču u. c. pasākumu rīkošanai.

JCB piedāvātie attālinātie pakalpojumi:

- informācija un konsultācijas telefoniski un e-pastā;
- elektroniskais katalogs: izdevumu rezervēšana, pagarināšana, izmantojot autorizācijas datus;
- novadpētniecības datubāze;
- piekļuve “3td” e-grāmatu bibliotēkai, datubāzei “Letonika.lv” un “Britannica Library”.

Diemžēl pēc konsultācijas ar pašvaldības personas datu speciālisti tika slēgta veidne, kas deva iespēju pieteikties JCB lasītāja kartei attālināti, jo šīs veidnes uzturētājs atradās valstī, kas ir ārpus Eiropas Savienības. Pēc sarunām ar Informācijas un komunikācijas tehnoloģiju pārvaldes speciālistiem netika rasta iespēja iesūtīt JCB ar e-parakstu parakstītus iesniegumus kļūšanai par bibliotēkas lietotājiem, jo netika rasts risinājums drošai šo iesniegumu uzglabāšanai. Problēma ar attālinātu pieteikšanos par JCB lietotāju būtu atrisināma pēc iespējas ātrāk, jo tā ir iespēja sasniegt plašāku iedzīvotāju loku un palielināt lietotāju skaitu.

Ģimenēm rīkoti pasākumi un aktivitātes

JCB organizē pasākumus gan atsevišķi pieaugušajiem un bērniem, gan tādas pasākumus, kurus var apmeklēt visa ģimene kopā. Centrālās bibliotēkas Bērnu un jauniešu nodaļa organizēja “Sestdienas pie Ūpiša”, kurās bērniem un viņu vecākiem bija iespēja kopīgi pavadīt laiku, piedaloties radošās aktivitātēs. Bulduru bibliotēka sestdienās organizēja aktivitāti “Pasaku rīti”, kur gan lielus, gan mazus apmeklētājus priecēja ne tikai stāsti, bet arī bibliotēkas iepazīšana un radoša darbošanās. Kauguru bibliotēka piedāvāja daudzveidīgas aktivitātes – bibliotēkārās stundas, radošās darbnīcas, tematiskus pasākumus, skaļās lasīšanas stundas. Māmiņām un viņu mazuļiem Imanta Ziedoņa Ķemeru bibliotēkā tika organizēti Mazuļu rīti. Alberta Kronenberga Slokas bibliotēkā darbojas pastāvīgā darbnīca “Zīmē un Rīmē”. Izstādē, kas vienlaikus ir arī radošā darbnīca, apskatāmi animēti “Zelta laiku” rūķu stāsti, Tuntuļu Jurīša piedzīvojumi Jūrmalas fotofiksācijās, Mazā Ganiņa gaitas milzu grāmatā. “Sprunguļmuižas gadatirgus” tirdzinieki griežas karuselī un tirgojas uz nebēdu! Var minēt mīklas, likt liekamattēlus, lasīt, klausīties, zīmēt, meklēt atskaņas jeb rīmes, iepazīties ar latviešu tautas pasakām. Un nofotografēties kā kliņģerim vai sniegavīram!

Veiksmīgākie pasākumi

15. martā **Centrālajā bibliotēkā viesojās režisore un rakstniece Kristīne Želve**. Viņa pastāstīja, kā ritējis darbs pie kultūrvēsturiskā pētījuma par slaveno Grosvaldu dzimtu. Šim darbam Kristīne Želve veltījusi 5 gadus – gan uzņemot filmu “Mērijas ceļojums” (2018), gan veidojot izstādi par Grosvaldu dzimtu Latvijas Nacionālajā mākslas muzejā (2019), gan uzrakstot romānu “Grosvaldi”. Kristīnes Želves vēstījums par triju izcilu vienas dzimtas paaudžu likteņgaitām sniedza atskatu uz Latvijas vēsturi gandrīz 100 gadu garumā.

9. maijā **Centrālajā bibliotēkā notika lasītāju tikšanās ar** Ventspils Starptautiskās rakstnieku un tulkotāju mājas vadītāju, Imanta Ziedoņa “Rakstu” sastādītāju, Aleksandra Čaka muzeja dibinātāju, literatūrzinātnieci **Andru Konsti**. Andra Konste ir viena no tuvākajām Imanta Ziedoņa līdzgaitniecēm no 1992. gada līdz dzejnieka aiziešanai mūžībā 2013. gadā. Viņa pastāstīja par darbu pie dzejnieka “Rakstu” tapšanas, Imanta Ziedoņa 60. dzimšanas dienai veltīto izstādi “Laika ligzdas”, kā arī atcerējās kopīgos filmēšanās braucienus pa dzejniekam svarīgām Latvijas vietām.

Visvairāk apmeklētāju (92 apmeklētāji) aizvadītā gada 13. septembrī **Centrālajā bibliotēkā pulcēja Dzejas dienu pasākums “Tikšanās dzejā un mūzikā”**, kura viesi bija jūrmalnieki – dzejnieki Linda Tīmane un Aigars Zirņītis. Par pasākuma muzikālo gaisotni rūpējās Latvijā pazīstami mūziķi – Kaspars Tīmanis un Normunds Jakušonoks. Pasākuma laikā dzirdējām līdz šim npublicētus Lindas Tīmanes un Aigara Zirņiša dzejas lasījumus. Pasākums noritēja emocionālā un sirsnīgā gaisotnē, dāvājot jūrmalniekiem daudz pozitīvu emociju.

3. novembrī **Centrālajā bibliotēkā notika lasītāju tikšanās ar** mākslas zinātnieci, politiķi, rakstnieci un diplomāti **Sandru Kalnieti**. Sandras Kalnietes dzīves ceļš cieši savijies ar visas Latvijas likteņa līniju. Nav tādas ģimenes Latvijā, kurai nebūtu sava stāsta par Sibīriju. Sandras Kalnietes bērnība aizritēja Sibīrijā. Sandras Kalnietes dzīvesstāsts ir arī Latvijas neatkarības atgūšanas stāsts – viņa bija viena no aktīvākajām Trešās Atmodas laika līderēm, stāvēja pie Tautas frontes šūpuļa, esot Latvijas valsts atjaunošanas pašā epicentrā.

12. septembrī **Bulduru bibliotēkā Dzejas dienu ietvaros norisinājās tikšanās ar dzejnieku Kārli Vērdiņu**. Pēc tikšanās, bibliotēkas Bērnu istabā varēja klausīties Imanta Ziedoņa “Krāsainās pasakas”, bet ārpusē pie Bulduru bibliotēkas bija iespēja klausīties Imanta Ziedoņa dzeju.

No 2. līdz 16. septembrim **Bulduru bibliotēka organizēja bērnu zīmējumu konkursu “Uzzīmē dzejoli”**, kas tika rīkots, lai veicinātu bērnu radošumu un popularizētu dzejas lasīšanu un iepazīšanu. Par dzejoļu ilustrācijām varēja nobalsot Bulduru bibliotēkas profilā sociālajā medijā “Facebook”, kā arī visi iesūtītie konkursa darbi bija aplūkojami Bulduru bibliotēkā izvietotā izstādē.

26. septembrī **Bulduru bibliotēkā notika tikšanās ar** aktrisi, mūziķi un grāmatu autori **Ilonu Balodi-Ūdri**. Tikšanās laikā Ilona Balode-Ūdre dalījās gan ar stāstiem par ceļošanu, grāmatu rakstīšanu, gan dziedāja, aktīvi palīdzot dēliņam Bārtam.

15. septembrī **Imanta Ziedoņa Ķemeru bibliotēkā notika tikšanās ar dzejnieku Rimantu Ziedoni** pēcpusdienas sarunā “Pa krāsaino pasaku ceļu Ķemeru”. Pēc tikšanās kopā ar dzejnieku bija iespēja doties audiopastaigā pa “Ziedoņa Krāsaino pasaku aleju” Ķemeru kūrorta parkā un apmeklēt Ķemeru ūdenstorni, kur bija skatāma dzejniekam Imantam Ziedonim veltīta ekspozīcija.

9. novembrī **Alberta Kronenberga Slokas bibliotēkā notika tikšanās ar tulkotāju un politiķi Karinu Pētersoni**. Tulkotāja dalījās ar pārdomām un atziņām, kas radušās, tulkojot Baraka Obamas memuārus “Apsolītā zeme” un viņa sievas Mišelas Obamas grāmatu “Izaugt”. Stāstot par savu grāmatu “Valstsvīrs Anatolijs Gorbunovs”, Karina Pētersone dalījās atmiņās par Atmodas laiku, kad pati iesaistījās politikā un Anatolija Gorbunova lomu tā laika vēsturiskajos notikumos.

Kopā ar sadarbības partneriem – Jūrmalas Mākslinieku biedrību, Oforta Ģildes grafikas māksliniekiem Gunāru Krolli, Baibu Dambergu, Baibu Kalnu, Maritu Maizīti, Katrīnu Grjazevu, Gabiju Priedi, Signi Štrauss, Jekaterīnu Olonkin-Snyder, Annu Šenki, Jegoru Rostovu, Inesi Trošku, Neli Zirņīti, fotostudijas “Aspazija” dalībnieku Ojāru Griķi, Jūrmalas Mākslas skolas pedagogu, mākslinieku Antonu Vaivodu un citiem sadarbības partneriem – pārskata periodā Centrālajā bibliotēkā noorganizētas 9 izstādes: 6 mākslas izstādes un 2 nemateriālā kultūras mantojuma izstādes. To kopējais apmeklējums – 1595. Īpašu apmeklētāju ievērību guva sadarbībā ar Latvijas Nacionālo kultūras centru Centrālajā bibliotēkā izstādītā kultūras mantojuma izstāde “Saimes galds”.

13. maijā pirmo reizi bibliotēkas vēsturē JCB un tās filiālbibliotēkas piedalījās Muzeju naktī, piedāvājot aktivitātes visu paaudžu apmeklētājiem. 2023. gads aizritēja XXVII Vispārējo latviešu dziesmu un XVII Deju svētku noskaņās, tādēļ Centrālās bibliotēkas Pieaugušo apkalpošanas nodaļa Muzeju naktī godāja un popularizēja latviešu tautas kultūras mantojumu. Apmeklētājiem bija iespēja noklausīties Jūrmalas folkloras kopas “Mare” koncertu. Savu tautastērpa stāstu izstāstīja Centrālās bibliotēkas Pieaugušo apkalpošanas nodaļas vecākā bibliotekāre Inta Caunīte. Mazi un lieli apmeklētāji radoši varēja izpausties Bērnu un jauniešu nodaļas organizētajā “Ievas darbnīcā” – rotājot latviešu tautas etnogrāfisko rakstu zīmes un darinot grāmatzīmes – un darbnīcā “Ziedonis radoši blēņojas ziedonī”. Bulduru bibliotēka piedāvāja radošo darbnīcu bērniem “Izveido savu grāmatzīmi” un konkursus un spēles: “Atmini grāmatas varoni”, “Grāmatu puzzle”, “Atmiņas spēle”, “Atmini grāmatu”. Kauguru bibliotēkā Raganiņa stāstīja teikas un pasakas, notika Aspazijas dzejas lasījums, dokumentālās filmas “Uz saulaino tāli” demonstrējums un lasījums no M. Krekles grāmatas “Atraitnes dēls”. Alberta Kronenberga Slokas bibliotēkā bija apskatāma fotogrāfiju izstāde “Atradumi sloceniķu vecajos albumos”, notika radošā darbnīca bērniem “Zīmē un rīmē!”, kā arī bija apskatāma Imanta Ziedoņa 90 gadu jubilejai veltīta ekspozīcija (kultūrtūrisma maršruta “Noķer Ziedoni!” ietvaros). Imanta Ziedoņa Ķemeru bibliotēka piedāvāja grafikas darbnīcu bērniem, notika fotokonkursa “Pa Ziedoņa takām Ķemeros” labāko fotogrāfiju autoru apbalvošana un bija apskatāma Imanta Ziedoņa 90 gadu jubilejai veltīta ekspozīcija (kultūrtūrisma maršruta “Noķer Ziedoni!” ietvaros).

Uzziņu un informācijas darbs

JCB informācijas un uzziņu sniegšanas darbs balstās uz bibliotēkas krājuma, datubāzu, interneta resursu un citu informācijas avotu izmantošanu. Pārskata periodā lasītāju pieprasītās uzziņas tika sniegtas klātienē, telefoniski un ar e-pasta starpniecību. Ieskatam – daži bibliotēkas lietotāju informacionālie pieprasījumi 2023. gadā: latviešu dziesmu un deju svētku vēsture; alternatīvās izglītības ietekme uz demokrātiskas valsts nākotni; Montessori pedagoģija; latviešu tautasdziesmas, kurās aprakstīti sadzīvē izmantojami priekšmeti un norādīts materiāls, no kā tie izgatavoti; Bukera prēmijas laureāti; 18. un 19. gadsimta Prūsijas un Francijas galma dzīve; runas kultūra, režija, jauno aktieru apmācība u. c. Daudzas uzziņas bija saistītas ar Jūrmalu – Jūrmalas vietvārdu vēsture, Dubultu vārda vēsture, Jūrmalas ielas un ēkas, Jūrmalas 90. gadu vides objekti, Jūrmalas 60. gadu viesnīcas un to sniegtie pakalpojumi u.c. uzziņas. Bibliotēkas lietotājiem tika sniegtas arī faktogrāfiskas uzziņas saistībā ar pārskata gadā JCB organizēto novadpētniecības konkursu “Pagātnes dzīlēs – no Vaivariem līdz Jaundubultiem”.

Bibliotēkas izglītojošā darbība

Pārskata gadā izglītojošo darbu JCB pildīja:

- organizējot izglītojošus literārus un tematiskus pasākumus,
- individuāli konsultējot datorlietotājus,
- veicot uzziņu un informācijas darbu.

Pārskata periodā interneta lietotājiem sniegtas bibliotekāru konsultācijas dažādu e-pakalpojumu saņemšanā. Visvairāk bibliotekāru palīdzība bija nepieciešama senioriem un lietotājiem vecumā 50+: darbība portālā “Latvija.gov.lv”, “Datamed”, ārstniecības pakalpojumu čeku skenēšana, pievienošana gada ienākumu deklarācijai un tās iesniegšana Valsts ieņēmumu dienestam, aviobiļešu iegāde un izdrukāšana, kultūras pasākumu biļešu iegāde, ar e-parakstu saistīti jautājumi u. tml. konsultācijas. Jaunums pārskata periodā bija vilciena brīvbiļetes noformēšana jūrmalniekiem, izveidojot personīgo kontu tīmekļvietnē www.vivi.lv vai mobilajā lietotnē “Vivi Latvija”. Konsultējot lietotājus, tika ievērotas personas datu aizsardzības regulas prasības.

Pēc pašas iniciatīvas brīvprātīgā lektore Inese Urpena novembra mēnesī, divas reizes nedēļā Bulduru un Kauguru bibliotēkā veica individuālas konsultācijas senioriem par drošu datora lietošanu. JCB un tās filiālbibliotēkas izglītojošo darbu galvenokārt veic individuāli. Grupu nodarbības notiek tikai bērniem un jauniešiem. Perspektīvā izglītojošais darbs grupās būtu izvēršams, sabalansējot to ar individuālām nodarbībām. Ņemot vērā telpu un IKT ierobežojumus (sk. nodaļu “Materiālā un

tehniskā stāvokļa vērtējums”), priekšroka dodama darbam mazās grupās. Kvalitatīvākam JCB izglītojošās darbības piedāvājumam nepieciešams veikt iedzīvotāju un bibliotēkas lietotāju vajadzību izpēti un sagatavot izglītojošās darbības plānu, kā arī nodarbību scenārijus.

Medijpratība

Pārskata gadā JCB profilā sociālajā medijā “Facebook” tika popularizēta Nacionālās elektronisko plašsaziņas līdzekļu padomes (NEPL) veidotā bezmaksas medijpratības datubāze <https://datubaze.neplp.lv>, kā arī citi medijpratības un informācijpratības resursi un aktualitātes.

24. aprīlī Imanta Ziedoņa Ķemeru bibliotēkā notika izglītojošs pasākums jauniešiem “Medijpratība jauniešiem”, kuru vadīja bibliotēkas vadītāja Sintija Zukule. Pasākuma laikā tika aplūkoti tādi jautājumi kā medijpratība, manipulatīvas informācijas veidi, viltojumu atpazīšana. Noslēgumā jaunieši pildīja Latvijas Drošāka interneta centra testu “Izaicini savas pelēkās šūnas!”.

15. un 18. maijā Kauguru bibliotēkā notika medijpratības nodarbība 4–7 gadu veciem bērniem no tuvākajām pirmsskolas izglītības iestādēm. Prezentācijas veidā par drošību internetā pašiem mazākajiem kopā ar lācēnu Ričiju Rū tika pārrunāts, kas ir internets un kā uzvesties internetā, kā justies droši un atbildīgi, izmantojot internetu. Tika izmantoti materiāli no “Tet” skoliņas un drossinternets.lv. Noslēgumā tika spēlēta spēle “Klusie telefoni” (ar domu, kā rodas baumas) un bērni saņēma diplomus.

No 23. līdz 31. oktobrim JCB un tās filiālbibliotēkas piedalījās Pasaules medijpratības un informācijpratības nedēļā, aicinot ikvienu bibliotēkas apmeklētāju iepazīties ar informatīviem materiāliem par medijpratību, saņemt konsultācijas, kā arī pārbaudīt savas zināšanas medijpratībā, piedaloties viktorīnā. Dalībnieki, kas bija sekmīgi atbildējuši uz vismaz pusi no viktorīnas jautājumiem, varēja saņemt piemiņas balvas. Šo medijpratības aktivitāti organizēja Imanta Ziedoņa Ķemeru bibliotēkas vadītāja Sintija Zukule, kura medijpratību apguvusi LNB Bibliotēku attīstības centra Medijpratības meistarumu programmā.

Pašvaldības, valsts institūciju un nevalstisko organizāciju informācijas pieejamība iedzīvotājiem

Bibliotēka nodrošina pašvaldības, valsts institūciju un nevalstisko organizāciju informācijas pieejamību iedzīvotājiem, izmantojot iespiestos un digitālos informācijas nesējus, kā arī izplatot informāciju JCB profilā sociālajā medijā “Facebook”. Bibliotēkā iedzīvotāji var saņemt pilsētā izdotā laikraksta “Jūrmalas Avīze” bezmaksas eksemplārus un citus informācijas materiālus.

Elektroniskais katalogs kā pakalpojums

JCB un tās struktūrvienībās izmantotie BIS ALISE moduļi: Pamatkonfigurācija, Cirkulācija, WebPAC, mobilais WebPAC, papildu datubāze novadpētniecībai, SBA, Inventarizācija, Pašapkalpošanās kiosks. Komplektēšanas moduļi izmanto Centrālā bibliotēkas Komplektēšanas un apstrādes nodaļas darbinieki, strādājot ar monogrāfiskajiem izdevumiem un periodiku, pārējās bibliotēkās tiek reģistrēti periodiskie izdevumi, piešķirot katram eksemplāram svītrkodu. JCB tiek uzturētas divas datubāzes: Jūrmalas valstspilsētas bibliotēku elektroniskais grāmatu kopkatalogs un Jūrmalas novadpētniecības datubāze.

Pārlūkot Jūrmalas valstspilsētas bibliotēku elektronisko kopkatalogu var ikviens interesents. Katalogs pieejams Jūrmalas valstspilsētas pašvaldības tīmekļvietnē www.jurmala.lv – Jūrmalas Centrālās bibliotēkas sadaļā, kur atrodama gan kataloga vecā versija <https://jurmala.biblioteka.lv/Alise/lv/home.aspx>, gan jaunā versija <https://jurmala.biblioteka.lv/AlisePAC>. Katalogs pieejams arī Centrālās bibliotēkas lapā sociālajā medijā “Facebook” <https://www.facebook.com/jurmalacb> – gan kataloga jaunā versija, gan vecā versija. Abu versiju pieejamība tiek nodrošināta, jo jaunās versijas izstrādes process vēl turpinās, lai nodrošinātu pēc iespējas ērtāku, draudzīgāku un vizuāli pievilcīgāku kataloga risinājumu.

Autorizētiem bibliotēkas lietotājiem pieejami JCB attālinātie pakalpojumi – grāmatu pasūtīšana, pagarināšana, ieteikumu pieprasījumu veidošana, “3td” e-grāmatu bibliotēka, attālināta piekļuve

datubāzēm “Letonika.lv” un “Britannica Library”. 2023. gadu noslēdzot, kopumā autorizācijas dati JCB un filiālbibliotēkās piešķirti 1674 lietotājiem (par 287 lietotājiem vairāk nekā 2022. gadā).

Tabula “BIS ALISE izmantošana”

Reģions/ Pilsēta/ Novads	Bibliotēku skaits	Cik bibliotēkas strādā ar BIS ALISE un ALISE-i	Strādā ar moduļiem			Autorizēti lietotāji (2023)	Pasūtīts (Web) eksemplāru (2023)
			Cirkulācija	SBA	Komplektēšana		
Jūrmala	5	5	5	5	5	1674	2879

Tabula “Autorizētie lietotāji”

	2021	2022	2023	% salīdzinot ar iepr. gadu
Aktīvie lietotāji kopā (CB)	2309	3265	3499	+ 7%
Autorizētie lietotāji kopā	1218	1387	1674	+ 17%
Autorizētie lietotāji pārskata periodā	673	787	936	+ 16%

Digitalizācija

JCB tiek veikta tikai novadpētniecības materiālu digitalizācija (sk. sadaļu “Novadpētniecība”).

Iekšzemes un starptautiskais SBA

Tabula “SBA rādītāji”

SBA	2021	2022	2023
No citām Latvijas bibliotēkām saņemto dokumentu skaits	201	49	112
Uz citām Latvijas bibliotēkām nosūtīto dokumentu skaits	219	111	162
No Latvijas Neredzīgo bibliotēkas saņemtās pielāgotās literatūras skaits	20	20	20

SBA rādītāju pieaugums pārskata gadā skaidrojams ar to, ka 2023. gads bija gads, kad pēc Covid-19 pandēmijas uzliesmojuma noslēguma, bibliotēka atkal visu gadu strādāja pilnā klātienēs darba režīmā. Sakarā ar to, ka pārskata gadā JCB vairs nebija sava transportlīdzekļa, iekšējais SBA jeb pasūtījumu veikšana un piegāde starp Centrālo bibliotēku un filiālbibliotēkām tika veikta, izmantojot darbinieku personīgos transportlīdzekļus un pilsētas sabiedrisko transportu. Iekšējais SBA dod iespēju samazināt rindu uz jaunākajām un pieprasītākajām grāmatām, kā arī nodrošināt izdevumu piekļuvi pēc iespējas tuvāk iedzīvotāju dzīvesvietai.

Problēmas un risinājumi bibliotēkas pakalpojumu un pieejamības jomā

Vislielākās problēmas pakalpojumu nodrošināšanas jomā JCB sagādā ierobežotie finanšu resursi, sevišķi attiecībā uz IKT jauninājumu ieviešanu un pasākumu organizēšanu. Viens no risinājumiem ir projektizstrādes darbs, kas pārskata gadā arī tika aktīvi darīts, īpaši pasākumu organizēšanā. Bibliotēkas izglītojošā darba, t. sk. medijpratības un informācijpratības jomā, attīstīšanai nepieciešams stiprināt bibliotēkas darbinieku zināšanas un kompetences, kā arī motivāciju šī darba veikšanā.

6. Krājums

Krājuma komplektēšanas politika un organizācija

JCB krājuma komplektēšanas prioritātes 2023. gadā tika noteiktas, balstoties uz Jūrmalas Centrālās bibliotēkas krājuma komplektēšanas politikā 2021.–2025. gadam noteiktajiem principiem. JCB un tās filiālbibliotēku krājuma nozīmīgāko daļu veido monogrāfiskie izdevumi, kur lielākā daļa ir daiļliteratūra latviešu valodā un svešvalodās, pēc tam seko bērnu un jauniešu literatūra, uzziņu un nozaru literatūra un preses izdevumi pārsvarā latviešu un krievu valodā. Tāpat kā iepriekšējos gados, arī pārskata gadā jaunās grāmatas tika iepirktas reizi mēnesī grāmatu bāzē “Latvijas grāmata”, bet periodiskie izdevumi abonēti ar “Latvijas Pasta” starpniecību divas reizes gadā.

Krājuma komplektēšanas finansiālais nodrošinājums

Tabula “Krājuma komplektēšanas finansiālais nodrošinājums”

	2021	2022	2023
Pašvaldības finansējums krājuma komplektēšanai kopā	34 859	34 859	35 859
<i>t. sk. grāmatām</i>	25 000	25 000	27 000
<i>t. sk. bērnu grāmatām</i>	4709	5978	8520
<i>t. sk. periodiskajiem izdevumiem</i>	9859	9859	8859
Finansējums krājumam uz 1 iedz. pilsētā	0.60	0.58	0.60

Pašvaldības finansējums krājumam pārskata periodā tika palielināts par 2000 EUR. Tā kā 2022. gadā veiktās reorganizācijas dēļ (Asaru bibliotēkas slēgšana un Bulduru bibliotēkas pārcelšana uz mazākām telpām) 2023. gadā tika samazināts abonējamo periodisko izdevumu skaits, krājuma finansējuma tabulā 2022. un 2023. gada starpība ir 1000 EUR. (Sk. aprakstu un diagrammu nodaļā “Finansiālais nodrošinājums”.) Jāatzīmē, ka finansējuma pieaugums krājuma komplektēšanā JCB netika piedzīvots gadiem, un ir prieks, ka beidzot izdevies iegūt kaut nelielu finansiālo pieaugumu krājuma iegādei. Tas gan, protams, uz kopīgā grāmatu cenu pieauguma fona nav liels, un nākotnē jādomā par lielāku finansējuma pieaugumu krājuma komplektēšanai.

JCB krājums pārskata periodā tika papildināts ar privātpersonu un institūciju dāvinājumiem, piemēram, no Ukrainas vēstniecības. Šī dāvinājuma ietvaros JCB saņēma 67 grāmatas par kopējo summu 1113 EUR. Pavisam kopā dāvinājumu veidā JCB grāmatu krājums tika papildināts ar 1558 eksemplāriem par kopējo summu 8916 EUR.

Krājuma pārbaude (inventarizācija)

Pārskata gada nogalē tika veikta Centrālās bibliotēkas Pieaugušo apkalpošanas nodaļas un Bērnu un jauniešu nodaļas krājuma inventarizācija, kas pirmo reizi tika veikta elektroniski – ar inventarizācijas ierīci “Nordic ID Merlin”. Inventarizācijas rezultāti vēl tiek apkopoti.

Krājuma rādītāji

Tabula “Krājuma rādītāji”

	2021	2022	2023
Jaunieguvumi kopā	8636	7317	7669
<i>t. sk. grāmatas</i>	4370	3062	3966
<i>t. sk. latviešu daiļliteratūra</i>	698	949	822
<i>t. sk. bērniem</i>	973	890	1247
Izslēgtie dokumenti	6985	28333	5772
Krājuma kopskaits	143 947	128 195	129 547
Grāmatu krājuma apgrozība	1.6	0.8	1.6
Periodisko izdevumu apgrozība	11	4.75	0.16

Jaunieguvumu skaits pārskata periodā bija lielāks nekā iepriekšējā gadā, jo pašvaldība palielināja līdzekļus krājuma papildināšanai. 2023. gadā JCB lietotājiem tika piedāvāti 91 nosaukuma drukātie periodiskie izdevumi: 81 latviešu, 9 krievu un 1 angļu valodā. Lietotāju vidū ļoti iecienīti un pieprasīti ir periodiskie izdevumi “Ieva”, “Privātā Dzīve”, “Mājas Viesis” u. tml. Pārskata periodā JCB krājumā tika iepirkts daudz vairāk jauniešu literatūras angļu valodā nekā iepriekš. Krājuma kopskaits 2023. gadā ir palielinājies. Izslēgto krājuma vienību skaits pārskata periodā ir stipri mazāks nekā 2022. gadā, jo 2022. gadā notika Asaru bibliotēkas slēgšana un Bulduru bibliotēkas pārcelšana uz mazākām telpām. No krājuma tika izslēgti izdevumi, kuri bija lietotāju nolietoti, saturā novecojuši, kā arī izdevumi ar īslaicīgu glabāšanas termiņu. Būtiskas izmaiņas novērojamas periodisko izdevumu apgrozības rādītājos, kas skaidrojams ar to, ka lietotājiem agrākajā apjomā nav vairs pieejami drukātie periodiskie izdevumi, kas izdoti Krievijā un krievu valodā. Grāmatu apgrozības rādītāji ir pieauguši. Kopumā krājuma apgrozības rādītāji ir uzskatāmi par pietiekamiem.

Datubāzes

“Letonika.lv” – digitāls informācijas resurss, kurā lietotāji bez maksas var lasīt latviešu klasikas un mūsdienu autoru darbus, t. sk. ar autortiesībām aizsargātus darbus, atrast enciklopēdijas u.c. uzzīņu resursus, vārdnīcas, kolekcijas, audioierakstus un video materiālus. Datubāze ir ērti lietojama gan datoros, gan mobilajās ierīcēs. JCB un tās filiālēs iespējams saņemt autorizācijas datus, lai izmantotu šo datubāzi arī attālināti, ārpus bibliotēkas telpām.

“Lursoft” “Laikrakstu bibliotēka” jeb “News.lv” satur vairāk nekā 50 Latvijas centrālo un vietējo periodisko izdevumu pilntekstu publikācijas, aktuālās ziņas un rakstu apkopojumus. Datubāze ir izmantojama uz vietas bibliotēkā.

Pārskata periodā JCB lietotājiem bez maksas tika darīta pieejama daudznozaru universāla enciklopēdisko publikāciju datubāze “Britannica Library”, kurā apkopota droša un uzticama informācija visām vecuma grupām – bērniem, jauniešiem un pieaugušajiem. Datubāzē atrodama informācija par visdažādākajiem tematiem – dzīvniekiem, mākslu, ģeogrāfiju, sportu, reliģiju, matemātiku u.c. Pieejams pasaules atlants, valstu salīdzināšanas rīks, tūkstošiem attēlu, video un audio ierakstu. Reģistrētie bibliotēkas lietotāji var saņemt attālināto piekļuvi datubāzes izmantošanai ārpus bibliotēkas telpām.

2023. gada aprīlī, Bibliotēku nedēļas laikā, tika uzsākta bezmaksas piekļuves nodrošināšana ziņu portāla “Delfi” maksas saturam “Delfi Plus”. Iniciatīva norisinās līdz 2024. aprīlim sadarbībā ar Latvijas Bibliotekāru biedrību. Maksas saturs pieejams tikai uz vietas bibliotēkā.

JCB pieejami arī vietņu “Filmas.lv” un “Diva.lv” resursi (kinofilmu un televīzijas raidījumu ieraksti, kas skatāmi uz vietas bibliotēkā). JCB darbinieki piedāvā lietotājiem izmantot arī citu kultūras institūciju digitālos resursus: Latvijas Nacionālo digitālo bibliotēku, Nacionālo enciklopēdiju u. c.

Visas datubāzes, t. sk. ziņu portāla “Delfi” izmantošanas iespējas, vairākkārt popularizētas bibliotēkas profilos sociālajos medijos, izdrukātu plakātu formā, kā arī individuālā darbā ar lietotājiem. “Britannica Library”, kas pārskata gadā bija jaunums, tika popularizēta, piedāvājot lietotājiem arī informatīvas grāmatzīmes.

Pārskata periodā novērojams datubāzu lietojuma pieaugums salīdzinājumā ar iepriekšējiem gadiem. Datubāzes “Letonika.lv” skatījumu skaits palielinājies par 31 %, savukārt “News.lv” par 205%. “News.lv” izmantojuma rādītāju pieaugums skaidrojams ar to, ka pārskata gadā JCB pēc Covid-19 pandēmijas norimšanas atkal bija atvērta pilnā klātienes režīmā, jo “News.lv” ir izmantojama tikai uz vietas bibliotēkā. To bibliotēkas lietotāju skaits, kuri datubāzes izmanto attālināti, ir saglabājies nemainīgs. “3td” e-grāmatu bibliotēkas izmantošanas rādītāji uzrāda nelielu lasītāju pieaugumu, bet izsnieguma statistikas rādītāji ir relatīvi stabili.

Tabula “Bibliotēkā pieejamo datubāzu izmantojums”

Dabubāze	2021	2022	2023
Letonika			
skatījumi	861	1073	1406
piekļuves sesiju skaits	861	179	795
lejuplāžu skaits			
News			
skatījumi	528	62	189
piekļuves sesiju skaits	528		
lejuplāžu skaits			
Britannica Library			
skatījumi			105 843
piekļuves sesiju skaits			451

Krājuma un datubāzu popularizēšana

Pārskata periodā ikdienā tiek veikti datubāzu popularizēšanas pasākumi, tāpat tradicionāli tiek sagatavoti jaunāko grāmatu apskati, kas jebkuru bibliotēkas lietotāju informē par saņemtajiem jaunieguvumiem un iepazīstina ar to saturu.

Galvenais krājuma popularizēšanas veids pārskata periodā bija literatūras izstādes. JCB organizēto literatūras izstāžu kopskaits pārskata periodā bija 87, no tām 52 bija tematiskās krājuma izlases, 12 jaunieguvumu izstādes, 6 dāvinājumu izstādes, 17 krājuma izlases, veltītas tikšanās pasākumiem ar rakstniekiem. Citi nozīmīgi krājuma popularizēšanas veidi pārskata gadā bija literāri un izglītojoši pasākumi, galvenokārt – tikšanās ar grāmatu autoriem. Krājums popularizēts arī bibliotēkas profilos sociālajos medijos, īpaši “Facebook”, izvietojot informāciju par jaunieguvumiem un tematiskajām izstādēm bibliotēkā. Tāpat krājums popularizēts, sniedzot uzziņas lasītājiem.

Bibliotēkas piedāvātās datubāzes popularizētas, individuāli informējot apmeklētājus, sniedzot nepieciešamo atbalstu un apmācību lietošanā. Informācija par bibliotēkas piedāvātajām datubāzēm ir pieejama, izmantojot informatīvos plakātus un grāmatzīmes, kas novietotas redzamā vietā visās

struktūrvienībās. Datubāzu popularizēšanai izmantoti arī sociālie mediji, piemēram, “Facebook”. Lai pievērstu uzmanību datubāzei “Britannica Library”, tika sagatavots un izplatīts informatīvs materiāls dažādās platformās, t. sk. sociālajos medijos, vietnē www.jurmala.lv, kā arī izsūtot informāciju Jūrmalas izglītības iestādēm.

Programma “Grāmatu iepirkums publiskajām bibliotēkām”

Pārskata periodā grāmatu iepirkuma programmas publiskajām bibliotēkām ietvaros JCB un tās filiālbibliotēkas saņēma 60 eksemplārus grāmatu krājuma papildināšanai par kopējo summu 855 EUR. Saņemtās grāmatas tika marķētas ar īpašu uzlīmi. Vidēji vienas grāmatas cena bija 12 EUR. Visvairāk iepirkuma rezultātā tika iegūts oriģinālliteratūras, mazāk bērnu un jauniešu literatūras. 2023. gadā izsniegums šī iepirkuma grāmatām bija 102 reizes. Informācija par programmu “Grāmatu iepirkums publiskajām bibliotēkām” popularizēta bibliotēkas profilā sociālajā medijā “Facebook”.

Darbs ar parādniekiem

Pārskata periodā regulāri veikts darbs ar bibliotēkas lasītājiem – parādniekiem, izmantojot BIS ALISE iespējas, SMS, kā arī zvanot uz lietotāju norādītajiem telefona numuriem. Secinājumi – šī darba efektivitāte, salīdzinot ar tam veltīto laiku, ir zema. Pie Centrālās bibliotēkas ir uzstādīta grāmatu nodošanas iekārta, kurā lasītāji var nodot bibliotēkas grāmatas un periodiskos izdevumus arī laikā, kad bibliotēka apmeklētājiem ir slēgta, daļēji parādnieku problēmu šī iekārta palīdz risināt. Ik gadu, arī pārskata periodā, decembra mēnesī aizmāršīgajiem lasītājiem tika dota iespēja nodot laikā neatnestās un nepagarinātās grāmatas, nemaksājot kavējuma naudu. Informācija par šo akciju informācija tika ievietota gan bibliotēkas profilos sociālajā medijā “Facebook”, gan bibliotēku informatīvajos stendos.

Ar bibliotēkas krājumu saistītās problēmas un to risinājumi, vajadzības, galvenie secinājumi pārskata periodā

Joprojām nepieciešams vairāk finanšu līdzekļu krājuma komplektēšanai, sevišķi nozaru literatūras iegādei un krājuma papildināšanai vācu valodā. Jāturpina darbs pie krājuma satura atjaunošanas, t. sk. jāveic nolietotās, saturā novecojušās un dubletu literatūras izslēgšanas no krājuma. Ņemot vērā pēdējos gados pieaugošo pieprasījumu pēc daiļliteratūras angļu valodā gan pieaugušo, gan bērnu un jauniešu auditorijā, nepieciešams iegādāties vairāk izdevumu angļu valodā. Grāmatas krievu valodā tika iepirktas tikai no SIA “Latvijas grāmata”, kas ir uzticams pārdevējs un nepiedāvā “kremļa propagandu”. Viens no risinājumiem krājuma atjaunošanā – darbs ar lasītāju dāvinājumiem, kas jau tiek veikts.

7. Darbs ar bērniem un jauniešiem

Darbs ar bērniem un jauniešiem raksturojums un vispārīgie rādītāji

Darbs ar bērniem un jauniešiem, pasākumu organizēšana, lasīšanas veicināšanas pasākumi ir viena no JCB prioritātēm. Par darbu ar jauniešiem JCB atbild Centrālās bibliotēkas Bērnu un jauniešu nodaļa, kas sadarbojas ar filiālbibliotēkām un to darbiniekiem, kuri strādā ar bērniem un jauniešiem. Tiek piedāvātas daudzveidīgas aktivitātes – ekskursijas, bibliotekārās stundas, “radošās darbnīcas”, tikšanās ar rakstniekiem un dzejniekiem, tematiskie pasākumi, “skaļās lasīšanas” stundas. Viens no galvenajiem darba veidiem ir darbs ar tekstu. Bērni mācās saklausīt un uztvert no teksta atsevišķus vārdus, vārdu savienojumus, teikumus, atbildēt uz jautājumiem par saturu, atkārtot, stāstīt, izteikt galveno domu. Aizvadītajā gadā Centrālās bibliotēkas Bērnu un jauniešu nodaļā un filiālbibliotēkās noorganizēti 192 pasākumi bērniem un jauniešiem, ko apmeklēja 4003 apmeklētāji; piedāvātas 2 izstādes, ko apmeklēja 632 apmeklētāji. Centrālajā bibliotēkā tika izveidota īpaša telpa jauniešiem, ko atklāja 10. martā. Jauniešu telpas tika ierīkotas arī Imanta Ziedoņa Ķemeru bibliotēkā un Bulduru bibliotēkā. Imanta Ziedoņa Ķemeru bibliotēkā jaunieši piedalījās dažādās aktivitātēs – iepazīna

Japānas kaligrāfijas mākslu, piedalījās izglītojošā nodarbībā “Medijpratība jauniešiem”, grafīti darbnīcā, tikās ar dažādu profesijas pārstāvjiem.

Gada nogalē saņēmām priecīgu ziņu, ka LNB Atbalsta biedrības konkursam “Iedvesmas bibliotēka” iesniegtais projekts “Burtu pūkītis” ir guvis apstiprinājumu un Centrālās bibliotēkas Bērnu un jauniešu nodaļas Pasaku istaba iegūs jaunu veidolu.

Metodiskā un konsultatīvā darba organizācija attiecībā uz šo darba virzienu

Centrālās bibliotēkas Bērnu un jauniešu nodaļas darbinieki sniedz informatīvu un praktisku atbalstu kolēģiem filiālbibliotēkās darbā ar bērniem un jauniešiem, veic LNB īstenoto lasīšanas veicināšanas programmu “Bērnu, jauniešu un vecāku žūrija” un “Skaļā lasīšana” koordinēšanu Jūrmalas valstspilsētā. Pēc LNB Atbalsta biedrības un LNB Bērnu literatūras centra lūguma Centrālās bibliotēkas Bērnu un jauniešu nodaļas darbinieki izveidoja metodisko materiālu – filmiņu “Vai grāmatai ir knābis?”. Filmiņa radīta kā paraugs, lai sniegtu ieteikumus darbam ar LNB Atbalsta biedrības lasītveicināšanas projekta “Grāmatu starts” Ineses Zanderes un Rūtas Briedes grāmatu “Vai grāmatai ir knābis?”. Filmiņu filmēja Centrālās bibliotēkas Bērnu un jauniešu nodaļas vecākā bibliotekāre Samanta Tiliba, filmiņā darbojās Bērnu un jauniešu nodaļas vecākā bibliotekāre Ilze Siliņa un Bērnu un jauniešu nodaļas vadītāja Inguna Radziņa. Filmiņa ievietota LNB Atbalsta biedrības “Youtube” kanālā un izplatīta Latvijas bibliotēkām un latviešu diasporām visā pasaulē. Filmiņu var noskatīties: <https://www.gaisma.lv/lv/projekts/gramatu-starts>. Par projektu “Grāmatu starts” tika sniegta metodiskā palīdzība arī kolēģiem JCB filiālbibliotēkās.

24. aprīlī JCB viesojās Latvijas Universitātes Sociālo zinātņu fakultātes Informācijas un bibliotēku studiju nodaļas studenti, kuriem Bērnu un jauniešu nodaļas vadītāja Inguna Radziņa dalījās savā darba pieredzē ar bērniem. Bērnu un jauniešu nodaļas darbinieki par savu darbu ar bērniem ir dalījušies ar kolēģiem no Bauskas novada bibliotēkām, Jelgavas pilsētas un novada bibliotēkām, Rīgas Centrālās bibliotēkas un LNB Bērnu literatūras centra.

Bibliotēku krājuma veidošana un papildināšana, jaunieguvumu proporcionalitāte, salīdzinot iegādāto pieaugušo un bērnu un jauniešu literatūru un lasītāju sastāvu, alternatīvo lietu komplektēšana (spēles, puzzles, diski u. c.)

Par krājuma komplektēšanu un sadali JCB struktūrvienībām atbild Centrālās bibliotēkas Komplektēšanas un apstrādes nodaļa. Pārskata periodā pašvaldības kopējais finansējums grāmatu krājuma papildināšanai bija 27 000 EUR, bērnu un jauniešu izdevumiem iztērēts 8520 EUR. Pārskata gadā JCB krājumā pavisam kopā ienāca 1247 bērnu un jauniešu izdevumi, kas ir par 357 grāmatām vairāk nekā 2022. gadā. Pateicoties Ukrainas vēstniecības dāvinājumam, JCB krājums tika papildināts ar 22 grāmatu eksemplāriem bērniem un jauniešiem ukraiņu valodā. Procentuāli jaunieguvumi bērnu un jauniešu auditorijai pārskata gadā bija 31 % no visiem JCB krājuma jaunieguvumiem. Vēlams, lai finanšu līdzekļi grāmatu iegādei ar katru gadu tiktu palielināti. Tas dotu iespēju iepirkt grāmatas ne tikai latviešu valodā, bet arī angļu valodā, kas pēdējos gados ir kļuvusi ļoti populāra jauniešu vidū. Aizvadītajā gadā iegādātas 20 jaunas spēles dažāda vecuma bērniem un jauniešiem.

Uzziņu darbs, pakalpojumi, prasmju un iemaņu attīstīšana, pasākumi dažādām vecuma grupām

Bērni un jaunieši bibliotēkā saņem gan faktogrāfiskās, gan tematiskās uzziņas, piemēram, teikas par Jūrmalu. Vasarā daudz laika prasa darbs ar ieteicamās literatūras sarakstiem, kas katrai skolai ir citādāks, un bieži skolas ir iedevušas neprecīzas ziņas par lasāmo literatūru, piemēram, norādīts tikai grāmatas autors un darba nosaukums, kas, izrādās, ir tikai kāda lielāka darba nodaļas nosaukums, piemēram, Ž. Verns “Sarkanie vilki”, kas ir grāmatas “Kapteiņa Granta bērni” nodaļa. Literatūras zināšanas bibliotēkām ir nepieciešamas arī tad, ja bērns nosauc grāmatu, kas viņam patikusi, un lūdz ieteikt kaut ko līdzīgu. Piemēram, bērnam patikusi E. Blaitones grāmata “Piedzīvojumu pils”, mēs varam ieteikt K. Olsones grāmatu “Akmens eņģeļi” vai kādu no V. Rūmnieka grāmatām. Bieži pašiem mazākajiem ir nepieciešamas grāmatas par konkrētu tēmu, kura viņu nomāc. Piemēram, ja

bērnām ir bailes iet gulēt vai bail no ārsta, lieti noder U. Geislera un G. Jakobsa grāmata “Vislabākās zāles ir smiekli” vai arī J. Petraškeviča grāmata “Ērika un bailes”.

Prasmes un iemaņas bibliotēkā bērni apgūst gan radošajās darbnīcās, gan lasītveicināšanas pasākumos. Centrālās bibliotēkas Bērnu un jauniešu nodaļā pārskata gadā noorganizētas 27 radošās darbnīcas, kurās tika gatavotas saulītes no dzijas un papīra, papīra ragaviņas, kaķīša un zaķīša silueti no dabas materiāliem, svečturīši, papīra cepurītes, pirkstu lellītes, sapņu ķērāji, ķekatu maskas, īsgrāmatiņas u. c.

Daži interesantākie pasākumi, kas attiecas uz šo tēmu

16. un 17. janvārī Kauguru bibliotēkā norisinājās pasākums “Ceļojums pa grāmatu labirintiem...”, kur skolēni piedalījās izzinošā pēcpusdienā par grāmatu autoriem un viņu darbiem. Bibliotekāres bija sagatavojušas interaktīvas nodarbības un spēles par grāmatām.

3., 8. martā un 11. aprīlī Kauguru bibliotēkā, atzīmējot R. Blaumaņa 160 dzimšanas dienu, tika organizēta viktorīna par R. Blaumaņa darbu “Velniņi”. Skolēniem tika uzdoti dažādi atjautības uzdevumi, bija jāatpazīst R. Blaumaņa pasaka pēc citātiem, jāatpazīst darbā sastopamie vecvārdi, pēc bildēm jānosauc rakstnieka lugu, stāstu vai noveļu nosaukumi.

13. un 14. aprīlī Kauguru bibliotēkā bērni piedalījās pavasara viktorīnā. Tika minētas mīklas, parunas, sakāmvārdi, kā arī sniegtas atbildes uz dažādiem jautājumiem par Lieldienām. Tikšanās otrajā daļā bērni radoši darbojās un izveidoja katrs savu Lieldienu kociņu.

9. un 11. maijā Kauguru bibliotēkā notika pasākums “Ziedoņa duelis” – interaktīva un izzinoša spēle, kuras uzdevumi bija saistīti ar zināšanām, idejām un vērtībām ārpus teksta.

24. maijā Centrālās bibliotēkas Bērnu un jauniešu nodaļā notika “Viktorīnas vakars” – viktorīna jauniešiem par Eiropas Savienību un Latviju, “Eiropas Domino” spēle un citas aktivitātes.

14. jūlijā Centrālās bibliotēkas Bērnu un jauniešu nodaļā notika viktorīna jauniešiem “Latvijas mūzika”.

29. septembrī Centrālās bibliotēkas Bērnu un jauniešu nodaļā notika pasākums “Vārdu mežģis” – Majoru vidusskolas 3. klase apguva darbu ar dažādām vārdnīcām, uzzināja, cik interesanta un bagāta ir latviešu valoda. Minēja latviešu tautas mīklas.

3. un 6. novembrī Kauguru bibliotēkā ciemojās Jūrmalas Valsts ģimnāzijas 1.c klases skolēni ar angļu valodas skolotāju Sandru Valeri, kā arī Jūrmalas Valsts ģimnāzijas 3.a klases skolēni ar matemātikas skolotāju Sigitu Miezi. Skolēni piedalījās viktorīnā par rudeni, kurā bija jāatbild uz dažādiem āķīgiem jautājumiem. Tika minētas mīklas, parunas, sakāmvārdi par rudeni. Tikšanās otrajā daļā skolēni varēja izpausties radoši un izveidot katrs savu sveces dekoru par godu Latvijas dzimšanas dienai.

8. novembrī Centrālās bibliotēkas Bērnu un jauniešu nodaļā notika “Zīnu darbnīca un karjeras diena”. Jaunieši uzzināja, cik daudz dažādu darbu veic bibliotēkā, kas rada grāmatas, cik daudz jāzina bibliotekāram. Iepazinās ar bibliotēkā pieejamajām datubāzēm, uzzināja, kā atšķirt precīzas ziņas no meliem.

Veiksmīgākie pasākumi, lasīšanas veicināšanas aktivitātes

Pēc ilgāka pārtraukuma JCB pārskata gadā atkal piedalījās LNB Atbalsta biedrības lasītveicināšanas programmā “**Grāmatu starts**”. Programmu īstenoja Centrālās bibliotēkas Bērnu un jauniešu nodaļa, piedaloties visām JCB filiālbibliotēkām. Pārskata gadā Pūčulēnu skolā, kā mēdz saukt programmu “Grāmatu starts”, iesaistījās 28 bērni, piedaloties dažādās aktivitātēs un nodarbībās, iepazīstoties ar bibliotēkām un grāmatām. Nodarbībās notika kopīgi grāmatu lasījumi un kustību rotaļas. Bērni nodarbojās ar izpēti, mēģinot atrast sava vārda pirmo burtu bibliotēkā, ko bija noslēpusi Pūcīte. Tika pildīti arī mājasdarbi – kopā ar ģimeni lasīta grāmata un zīmēts stāsta varonis. Programmas aktivitātes ne tikai palīdzēja bērniem attīstīt dažādas prasmes, bet arī veicināja izpratni par bibliotēku, grāmatām, stiprināja sadarbību ar ģimeni un citiem bērniem.

Lasīšanas veicināšanas pasākumu cikls “**Lasi ar suni**” Centrālās bibliotēkas Bērnu un jauniešu nodaļā norisinās jau sešus gadus. Pasākumu apmeklē bērni, kuriem ir lasīšanas grūtības. Bērni pavada

izzinošu nodarbību ar kanisterapijas suņiem Flēru, Lilliju, Patriku un Bono. Pārskata gadā pirmoreiz lasīšanas veicināšanas nodarbības “Lasi ar suni” notika Bulduru bibliotēkā.

Februārī Kauguru bibliotēkā notika 7 nodarbības **“Skalā lasīšana” pēc A. Žavo grāmatas “Mana negantā diena”**. Autore grāmatā stāsta par vilkiem – tiem pašiem, kas ir mūsos. Grāmatā soli pa solim atklājas vardarbības anatomija. Tā ir saruna par vilkiem, kas ir varmākas, un par jēriem, kuri klusē un neuzdrošinās pretoties. Autore rosina diskutēt par ļoti smagu tēmu – vardarbību un mobingu bērnudārzā, sniedzot arī paņēmienus, kā bērns var apturēt pret sevi vērstu agresiju.

9. martā Kauguru bibliotēkā notika tikšanās ar rakstnieci **Lauru Vinogradovu**.

28. martā Centrālās bibliotēkas Bērnu un jauniešu nodaļā notika **Aivara Neibarta grāmatas “Rūķības” atvēršanas svētki** kopā ar grāmatas sastādītāju Sarmīti Neibarti, mākslinieci Signi Ērmani un “Baltā vaļa” vadītāju Guntu Apsi. Bērni klausījās Aivara Neibarta dzejoļus un pasakas Bērnu un jauniešu nodaļas vadītājas Ingunas Radziņas un Mazā rūķīša izpildījumā, pielaikojā burvju cepures, atbildēja uz āķīgiem jautājumiem par dzejnieku un viņa grāmatu, kā arī mīlojās ar maizes ceptuves “Lāči” gardumiem. Signe Ērmane bērniem rādīja skices un stāstīja, kā tapa košās ilustrācijas.

1. martā Centrālās bibliotēkas Bērnu un jauniešu nodaļā notika **ilustratoru Signes Ērmanes darbu izstādes “Ar ķepām pavasarī”** atklāšana. Bērni varēja iepazīties ar mākslinieces darbiem un pildīt uzdevumus – atpazīt ķepu atstātos nospiedumus. Arī bibliotēkā ceļu uz izstādi varēja atrast, sekojot un atpazīstot uz grīdas dažādo ķepaiņu pēdas.

13. maijā Centrālās bibliotēkas Bērnu un jauniešu nodaļā notika **Muzeju nakts pasākums “Ziedonis radoši blēņojas ziedoni”**. Bija teatralizēts I. Ziedoņa pasakas “Pasaka, kurā dzen un piedzen” stāstījums un “Melnās pasakas” grāmatzīmju darbnīca, kuras laikā tika izgatavotas melnu kaķu un velniņu grāmatzīmes. Bija arī “Zaļā pasaka” – izstāde “Kādu nakti pilsētā ienāca mežs”, kur aktīvi darbojās sajūtu kaste (bērniem ar aizsietām acīm, tikai ar tausti, vajadzēja atrast kastē paslēptos dabas materiālus: čiekurus, sūnu, pūpolus, zariņus u. c.).

24. maijā Bulduru bibliotēkā viesojās bērnu grāmatu **autore Zane Zusta**.

Visu jūniju un jūliju Centrālās bibliotēkas Bērnu un jauniešu nodaļā bija interesanta **interaktīva izstāde “Vēstule knābī”**. Pasaku istabā tika izveidota izstāde no atklātnīšu komplekta “Meža vēstules”, kas sastāv no dažādu latviešu autoru un ilustratoru darbiem, kas veltīti mežam. Bērni saņēma uzdevumu rakstīt savu vēstuli kādam meža iemītniekam vai augam, piemēram, Mazajam kadiķītim vai Čaklajai vāverītei (tika jau sagatavotas vēstuļu papīra lapas ar adresi, kam vēstuli sūtīs). Kad vēstule uzrakstīta, bērni to iemeta Meža pastkastītē, kas bija īpaši šai izstādei izgatavota. Ar bērnu atļauju, vēlāk šīs vēstules veidoja savu izstādi no interesantākajām vēstulēm. Vēstuļu autori saņēma pārsteiguma balviņas – atklātnīšu komplektu “Meža vēstules” un gardumiņu.

5. augustā Centrālās bibliotēkas Bērnu un jauniešu nodaļā notika **“Sestdiena pie Ūpīša”** – pirmā tikšanās ar lelli Ūpīti. Ūpītis ar bērniem sprieda par to, kāpēc cilvēkam jāprot lasīt, kāpēc nepietiek, ja paskatās tikai ilustrācijas. Ūpītis stāstīja J. Petraškevica grāmatas “Ērika un bailes” saturu pēc ilustrācijām, krustmāte Ilze izlasīja šo grāmatu un kopā ar bērniem salīdzināja Ūpīša stāstīto stāstu ar autora rakstīto tekstu. Izrādījās, ka Ūpīša stāsts ir pavisam citāds nekā autora radītais. Noslēgumā bērni krāsoja sava vārda pirmo burtiņu un no izkrāsotajiem burtiņiem veidoja vārdus.

Aprīlī Kauguru bibliotēkā notika 4 nodarbības **“Skalā lasīšana” pēc B. Zujānes grāmatas “Parastas olas piedzīvojums”**. Nodarbības mērķis bija rosināt bērnu iztēli, notika ilustrāciju apspriešana, skaņu atdarināšana, pārrunas par izlasīto darbiņu. Bērniem tika uzdoti dažādi āķīgi jautājumi par dabas parādībām, kuras novērojamas pavasarī, kā arī pēc M. Valdburga grāmatas “Tava skolas diena” tika izspēlēts viens stāsts, kur katrs bērns varēja būt aktieris. Tikšanās otrajā daļā bērni varēja izpausties radoši un izveidot katrs savu Lieldienu kociņu.

Oktobrī Kauguru bibliotēkā notika 7 nodarbības **“Skalā lasīšana” pēc A. Žavo grāmatas “Mana digitālā ģimene”**. Nodarbības apmeklēja bērni no pirmsskolas izglītības iestādēm. Stāstnieka lomā iejutās sunītis Cepumiņš, kurš kopā ar bērniem izspēlēja vārdu spēli, kā arī vienu ainu no M. Valdburga grāmatas “Tava skolas diena”, kur katrs bērns varēja būt aktieris. Nodarbības radošajā darbnīcā no dabas materiāliem bērni veidoja katrs savu foto rāmīti.

Oktobrī Centrālās bibliotēkas Bērnu un jauniešu nodaļā lielu ievērību guva Lauras un Vitālija Vinogradovu ceļojošā **izstāde “Snīpulītis no Snīpuļciema”**. Izstādi aplūkojot, bērniem bija jāuzraksta vai jāuzzīmē, ko viņi gribētu parādīt Snīpulītim Jūrmalā. Izstādi papildināja arī pats Snīpulītis (Bērnu un jauniešu nodaļas vecākās bibliotekāres Ilzes Siliņas gatavota lellīte) un dažādi Snīpuļciema aksesuāri. Bērniem patika ar mazajām lellītēm rotaļāties, veidojot savas mazās pasaulītes.

Lielu atsaucību guva Alberta Kronenberga Slokas bibliotēkā 20. aprīlī organizētā literārā pēcpusdiena bērniem ar dzejnieci **Inesi Zanderi**.

18. oktobrī, atzīmējot novadnieka Alberta Kronenberga dzimšanas dienu, Alberta Kronenberga Slokas bibliotēkā tika noorganizēts rakstnieka daiļrades un dzejas popularizēšanas pasākums jaunāko klašu skolēniem **“Tiekamies pie grāmatām!”**.

6. decembrī Imanta Ziedoņa Ķemeru bibliotēkā tikties ar bērniem bija ieradusies rakstniece un dzejniece **Evija Gulbe**. Viņai līdzī bija ieradušies arī žurkulēni Koko un Riko. Priecēja, ka lielākā daļa bērnu bija izlasījuši vismaz vienu no viešņas grāmatām, bet vairāki pat visas Koko un Riko piedzīvojumu grāmatas. Autore atraktīvā veidā iepazīstināja bērnus ar grāmatu tapšanas procesu un tajā iesaistītajiem dalībniekiem, spēlēja ar bērniem spēles un kopā izveidoja ūsiņas.

Sadarbība ar izglītības iestādēm (minēt

JCB un tās filiālbibliotēkas pasākumu organizēšanā bērniem un jauniešiem sadarbojas ar visām Jūrmalas izglītības iestādēm – gan skolām, gan pirmsskolām. Lielākoties sadarbība notiek, aicinot klases un bērnudārza grupiņas uz bibliotēkas organizētajiem pasākumiem. Ir bijis pat tā, ka uz bibliotēkas organizētajiem pasākumiem skolu klases un bērnudārzu grupiņas pierakstās rindā.

Daži pasākumu piemēri, kas notikuši sadarbībā ar izglītības iestādēm.

15. februārī Centrālās bibliotēkas Bērnu un jauniešu nodaļā “Autoru pasakas” – Pumpuru vidusskolas 5. klase.

16. februārī Centrālās bibliotēkas Bērnu un jauniešu nodaļā – nodaļas vadītājas Ingūnas Radziņas dalība skatuves runas konkursa “Jūras malā” žūrijā sadarbībā ar Jūrmalas Izglītības pārvaldi.

22. februārī Centrālās bibliotēkas Bērnu un jauniešu nodaļā pasākums “Tikšanās ar grāmatu” – Jūrmalas Valsts ģimnāzijas 3.b klase.

1. martā Centrālās bibliotēkas Bērnu un jauniešu nodaļā ilustratores Signes Ērmanes darbu izstādes “Ar ķepām pavasarī” atklāšana – pirmsskolas izglītības iestāde “Taurenītis”.

20. martā Centrālās bibliotēkas Bērnu un jauniešu nodaļā “Dzīvā lelle” – nodaļas vadītāja Ingūna Radziņa stāstīja pasakas Ķemeru pamatskolas sākumskolas bērniem.

21. martā Centrālās bibliotēkas Bērnu un jauniešu nodaļā Pasauls Dzejas dienas pasākums – Vaivaru pamatskolas 3. klases bērni veidoja dzejas plakātus J. Baltvilka dzejolīm “Kad kurmis dzied”.

18. aprīlī Centrālās bibliotēkas Bērnu un jauniešu nodaļā “Pasaka pati nestāstās” – pasaku rīts un ekskursija, pirmsskolas izglītības iestāde “Zvaniņš”.

26. aprīlī Centrālās bibliotēkas Bērnu un jauniešu nodaļā tikšanās ar Signi Ērmani un viņas darbu izstādes apmeklējums, ekskursija pa bibliotēku, stāsts par Vardulēnu un viņa bailēm, tikšanās ar Miedzīņu, Burtiņu un Bumbulīti Montessori bērnudārza bērniem.

26. maijā Centrālās bibliotēkas Bērnu un jauniešu nodaļā “Tikšanās ar bibliotēku” – Majoru vidusskolas 1. klase.

31. maijā Centrālās bibliotēkas Bērnu un jauniešu nodaļā “Rīts ar Minci” Jūrmalas Mākslas skolas Estētikas skoliņas “Mans mazais” audzēkņiem.

1. jūnijā Centrālās bibliotēkas Bērnu un jauniešu nodaļā “Pasaku rīts bibliotēkā” – Aspazijas pamatskolas pirmsskola.

9. novembrī Bulduru bibliotēkā viesojās pirmsskolas izglītības iestādes “Saulīte” grupa “Smaidiņi”, kur bērni iepazīnās ar bibliotēku, veidoja apsveikumu Latvijas dzimšanas dienai.

29. novembrī Bulduru bibliotēkā tikšanās ar dramaturgu, režisoru, scenāristu, bērnu grāmatu Lauri Gundaru – Jūrmalas Aspazijas pamatskolas 1. klases, Vaivaru pamatskolas 1. klases.

14. decembrī Bulduru bibliotēkā lasīšanas veicināšanas nodarbība “Lasi ar suni” – pirmsskolas izglītības iestādes “Saulīte” audzēkņi.

Septembrī Kauguru bibliotēkā ciemojās pirmsskolas izglītības iestādes “Lācītis” grupiņa “Vāverēni”, pirmsskolas izglītības iestādes “Zvaniņš” grupiņa “Mārītes”, pirmsskolas izglītības iestādes “Bitīte” grupiņa “Margrietiņas”, lai noskatītos leļļu ludziņu “Lielā vārpa” pēc I. Šteinbergas grāmatas “Es spēlēšu teātri. 2”.

3. un 6. novembrī Kauguru bibliotēkā ciemojās Jūrmalas Valsts ģimnāzijas 1.c klases skolēni un 3.a klases skolēni. Skolēni piedalījās viktorīnā par rudeni, kurā bija jāatbild uz dažādiem aķīgiem jautājumiem. Tika minētas mīklas, parunas, sakāmvārdi par rudeni.

15. novembrī Kauguru bibliotēkā uz “Skaļo lasīšanu” pēc A. Lindgrēnes grāmatas “Ak, šis Emīls!” ieradās bērni no pirmsskolas izglītības iestādes “Zvaniņš” grupas “Taurenīši”. Pēc grāmatas fragmenta lasīšanas kopā ar bērniem tika izspēlēts viens stāsts pēc M. Valdburga grāmatas “Peļu dejas”, kur katram bērnam tika piešķirta loma.

4. decembrī Kauguru bibliotēkā viesojās pirmsskolas izglītības iestādes “Bitītes” audzēkņi. Ziemassvētku noskaņās lasījām Ziemassvētku stāstu, iepazīnāmies ar bibliotēkas rūķi un radošajā darbnīcā bērni veidoja katrs savu īpašo eņģelīti – eglītes rotājumu.

7. jūnijā Imanta Ziedoņa Ķemeru bibliotēkā viesojās Ķemeru pamatskolas nometnes “Mazie detektīvi” dalībnieki, kuriem bibliotēkas vadītāja Sintija Zukule izstāstīja par bibliotēkara darbu, par Imanta Ziedoņa saikni ar Ķemeriem, par sistēmu, pēc kuras grāmatas tiek kārtotas plauktos, kā arī atbildēja uz bērnu jautājumiem. Pēc ekskursijas pa bibliotēku bērniem bija jāiejūtas grāmatu detektīvu ādā – sekojot dažādām norādēm, jāatrod grāmatas un jāsameklē atbildes uz jautājumiem.

Bibliotēkas sadarbības tīkls bērnu un jauniešu apkalpošanā, nozīmīgākie partneri, sadarbības vērtējums

Visciešākā sadarbība JCB darbā ar bērniem un jauniešiem ir ar **LNB Bērnu literatūras centru un LNB Atbalsta biedrību**. Piemēram, 4. februārī LNB notika LNB Atbalsta biedrības un LNB Bērnu literatūras centra pasākums – grāmatas “Vai grāmatai ir knābis?” atvēršanas svētki, kuros Centrālās bibliotēkas Bērnu un jauniešu nodaļas vadītāja Inguna Radziņa bija Bibliotēkas pūce.

Latvijas Bērnu un jaunatnes literatūras padome – sniedz ieskatu pasaules bērnu literatūrā un grāmatu mākslā, Centrālās bibliotēkas Bērnu un jauniešu nodaļas darbiniekiem ir iespēja piedalīties Starptautiskās Jāņa Baltvilka balvas pasniegšanas pasākumos.

Sadarbība ar **Ziemeļu Ministru padomes biroja Latvijā** padomnieci Ievu Hermansonī sniedz lielisku ieskatu Ziemeļvalstu literatūrā, īpaši, uzaicinot Centrālās bibliotēkas Bērnu un jauniešu nodaļas darbiniekus uz padomes semināriem un aicinot piedalīties Ziemeļvalstu Literatūras nedēļā, kurā JCB piedalās jau vairāk nekā 10 gadus.

Jūrmalas izglītības iestādes: Majoru vidusskola, Pumpuru vidusskola, Vaivaru pamatskola, Jūrmalas Aspazijas pamatskola, Jaundubultu pamatskola, Jūrmalas Valsts ģimnāzija, Jūrmalas Mežmalas pamatskola, Jūrmalas Ķemeru pamatskola, Jūrmalas Kauguru vidusskola, Jūrmalas pirmsskolas izglītības iestādes “Taurenītis”, “Zvaniņš”, “Galaktika”, “Saulīte”, “Bitīte”, “Madara”, “Lācītis”, Jūrmalas Montessori skola un Jūrmalas Mākslas skola. Bērni no šīm izglītības iestādēm ir čaklākie Jūrmalas Centrālās bibliotēkas un filiālbibliotēku pasākumu apmeklētāji. Jūrmalas Mākslas skolas audzēkņi un pedagogi Dace Starka, Dace Greiziņa, Antons Vaivods u. c. nekad neatsaka palīdzību Centrālās bibliotēkas Bērnu un jauniešu nodaļas noformēšanā un izstāžu veidošanā.

Lielu atbalstu sniedz sadarbība ar Jūrmalas muzeju, īpaši tā struktūrvienību **Aspazijas māju** un tās darbiniecēm Daci Kaukuli un Signi Cīruli, kuras ir atvērtas un pretimnākošas dažādu radošu ideju ģenerēšanā, savukārt JCB darbinieki neliedz padomu informācijas un literatūras meklēšanā Aspazijas mājas izstādēm un pasākumiem, piemēram, meklējot literāro materiālu Dzejas dienām.

Jūrmalas teātris sniedz iespēju aizņemties kostīmus, ierakstīt balsis ierakstus un izmantot lelles no Leļļu teātra studijas.

Jaunatnes iniciatīvu centrs sniedza atbalstu, uzsākot darbu ar jauniešiem un veidojot Jauniešu telpu Centrālajā bibliotēkā.

Bibliotēku darbinieku profesionālās pilnveides vērtējums specializācijā

Lai gan vairuma Centrālās bibliotēkas Bērnu un jauniešu nodaļas un JCB filiālbibliotēku darbinieku zināšanas un pieredze darbā ar bērniem un jauniešiem ir pietiekama, darbinieki regulāri apmeklē profesionālās pilnveides pasākumus par darbu ar bērniem un jauniešiem. Lielākoties tie ir LNB un citu nozares institūciju organizētie bezmaksas pasākumi. Būtu nepieciešams apgūt zināšanas par dažādiem rīcības modeļiem, saskaroties ar bērniem ar īpašām vajadzībām, uzvedības un attīstības traucējumiem u. tml. Darbam ar bērniem nepieciešams attīstīt improvizācijas prasmes un radošumu, apgūt pareizas elpošanas prasmes un pareizi izmantot balss saites, lai runājot balss tembrs būtu patīkams un nomierinošs.

Problēmas bibliotēku darbā ar bērniem un jauniešiem, to iespējamie risināšanas ceļi

Problēmas darbā ar bērniem un jauniešiem sagādā darbinieku trūkums. Aizvadītajā gadā Centrālās bibliotēkas Bērnu un jauniešu nodaļai tika piešķirta trešā amata vienība, kas paredzēta darbam ar jauniešiem. Diemžēl vecākā bibliotekāre Samanta Tiliba, kura bija ļoti talantīga darbiniece attiecībā uz jauniešiem, pārcēlās uz dzīvi tālu prom no Jūrmalas un pameta darbu JCB. Citu tik labu darbinieku atrast vairs neizdevās, un ilgu laiku nodaļā strādāja tikai divi darbinieki, kuriem nācās veikt trīs darbinieku slodzi. Centrālās bibliotēkas Bērnu un jauniešu nodaļai ir ļoti nepieciešams trešais darbinieks, kurš strādātu ar jauniešiem un veiktu Eiropas Savienības informācijas punkta (ESIP) pārvaldību. Bulduru bibliotēka pārskata gadā veiksmīgi ieguva jaunu darbinieci Baibu Šuhu, kura sekmīgi strādā ar bērniem; Imanta Ziedoņa Ķemeru bibliotēkas jaunā darbiniece Sintija Zukule izrādīja iniciatīvu bibliotēkas Jauniešu telpas iekārtošanā. Perspektīvā būtu jāpanāk, ka ikvienā JCB filiālbibliotēkā strādā bērnu un jauniešu auditorijā ieinteresēts darbinieks, kā arī jāstiprina bibliotēkas darbinieku motivācija un zināšanas darbā ne tikai ar bērniem, bet arī jauniešiem.

8. Novadpētniecība

Novadpētniecības darba virzieni un pakalpojumi, pārskata perioda prioritātes

JCB novadpētniecības darba virzieni pārskata periodā bija nemainīgi no iepriekšējiem gadiem: vākt, apkopot, dokumentēt un popularizēt visu pieejamo informāciju par Jūrmalu, tās vēsturi, kultūras dzīvi, svarīgākajiem notikumiem un ievērojamām personām. Pārskata gada prioritārās tēmas:

- Jūrmalas vēsture;
- Dzejniekam Imantam Ziedonim – 90;
- Rakstniekam Andrim Kolbergam – 85.

JCB un tās filiālbibliotēkas turpina darbu pie tematisko mapju papildināšanas, atlasot un sistematizējot Jūrmalas kultūrvēsturiskā mantojuma informacionālās liecības, fotogrāfijas no iedzīvotāju un kolekcionāru arhīviem, tīmekļvietnēm u. tml. Izdrukas un fotogrāfiju kopijas tiek kārtotas pa tēmām un hronoloģiski, ievietojot katru dokumentu kabatiņās.

Lai piesaistītu vietējās kopienas interesi, Alberta Kronenberga Slokas bibliotēka popularizē uzkrātos novadpētniecības materiālus bibliotēkas profilā sociālajā medijā “Facebook” <https://www.facebook.com/AlbertaKronenbergaSlokasBiblioteka>. Pārskata periodā rubrikā “Slokas vēstures stāsti” ievietoti 44 kultūrvēsturiski sižeti.

Lai veicinātu Jūrmalas iedzīvotāju un viesu interesi par Imanta Ziedoņa kā literāta tapšanas laiku, pārskata gadā Imanta Ziedoņa Ķemeru bibliotēka no 17. aprīļa līdz 8. maijam aicināja piedalīties fotokonkursā “Pa Ziedoņa takām Ķemeru”. Konkursa uzdevums bija iesūtīt fotogrāfijas uz bibliotēkas e-pastu ar visiem objektiem vai vietām, kur savulaik būtu bijis iespējams sastapt Imantu Ziedoni viņa ikdienas gaitās.

Novadpētniecības krājums

Novadpētniecības krājuma komplektēšana JCB tiek balstīta uz 5 galvenajiem informācijas materiālu veidiem:

- Monogrāfijas un rakstu krājumi ar informāciju par Jūrmalu un tās ievērojamākajām personām (2023. gadā šādu izdevumu nebija);
- Grāmatas par Jūrmalas vēsturi (2023. gadā šādu izdevumu nebija);
- Novadnieku daiļdarbi: 11 izdevumi (Judina D. “Bez nožēlas”, “Sešas pēdas”, “Medaljons”; Ziedonis I. “Motocikls”, “Sākamgrāmata”, “Tūkstošpirmā melnā, zilā nakts”; “Amizantais? Katram savs Imants Ziedonis”; Aspazija. “Saules dēls”; Žīgure A. “Viņi. Atkal ceļā”; Jansone-Treice D. “Likteņa rotaļas”; Krutins V. “Trakās jaunības memuāri”);
- Novadnieku sarakstītā nozaru literatūra (2023. gadā šādu izdevumu nebija);
- Jūrmalas mākslinieku albumi (2023. gadā šādu izdevumu nebija).

JCB bez maksas saņem Jūrmalas domes periodisko izdevumu “Jūrmalas Avīze”. Laikrakstā “Jūrmalas Avīze” 2023. gadā tika ievietoti 5 raksti par darbu Jūrmalas publiskajās bibliotēkās. Raksti ir pieejami novadpētniecības datubāzē.

Krājuma organizācija un glabāšana

Viss novadpētniecības krājums atrodas Centrālās bibliotēkas 2. stāvā brīvpieejā. Novadpētniecības mapes ir atrodamas arī JCB filiālbibliotēkās.

Digitalizācija, digitālie resursi, to veidošana

Lietotājiem ir pieejama novadpētniecības datubāze, kas sāka veidot 1999. gadā. Datubāzē tiek digitalizēti raksti no Jūrmalas laikrakstiem par svarīgākajiem notikumiem un nozīmīgākajām personām. Patlaban tajā ir **20 905** ierakstu, pārskata periodā izveidoti 217 ieraksti. Novadpētniecības datubāze pieejama Jūrmalas valstspilsētas pašvaldības tīmekļvietnē <https://jurmala.biblioteka.lv/Alise/lv/home.aspx>.

Līdz pārskata gada sākumam bija digitalizēti 2197 teksta dokumenti un 5468 teksta dokumentu lappuses. 2023. gadā digitalizēti 217 teksta dokumenti un 233 teksta dokumentu lappuses. Pavisam kopā uz 2023. gada 31. decembri bija digitalizēti 2414 teksta dokumenti un 5701 teksta dokumentu lappuse.

Lai atvieglotu meklēšanu elektroniskā kataloga sadaļā “Jūrmalas novadpētniecība”, ir izveidotas 6 tematiskās rakstu kolekcijas (krātuves) no vietējās preses izdevumiem:

- Jūrmalas vēsture (60 raksti);
- Ķemeru Nacionālais parks (121 raksts);
- Dzintaru koncertzāle (836 raksti);
- Vides objekti (60 raksti);
- Aspazijas jubileja (43 raksti);
- Kūrorta vēsture (21 raksts).

Izmantošana

Novadpētniecības datubāzi aktīvi izmanto bibliotekāri, sagatavojot uzziņas par dažādiem tematiem. JCB apmeklētāji datubāzi izmanto retāk, parasti pēc bibliotekāru ieteikuma. 2023. gadā visbiežāk tika meklētas uzziņas par Jūrmalas vēsturi, Jūrmalas skolām, Slokas, Dubultu, Mellužu, Asaru, Mellužu vēsturi un par ievērojamām personām Jūrmalā (Rainis, Aspazija, Andris Kolbergs, Alberts Kronenbergs, Anna Žīgure u. c.).

Novadpētniecības darba popularizēšana

Tika sastādīti 3 informatīvie materiāli: “Raiņa pēdas Jūrmalā”, “Imanta Ziedoņa gaitas Jūrmalā” un “Vides objekti Jūrmalā”, kuri tika prezentēti JCB darbiniekiem un skolu bibliotekāriem, kā arī tika izveidotas informācijas materiālu izstādes: “Jūrmalas vēsture”, “Jūrmala – Raiņa un Aspazijas pilsēta”, kā arī krājuma izlases veltītas Jūrmalas personībām 2023. gada jubilāriem: Jānim Lejiņam, Skaidrītei Kaldupei, Mārim Melgalvam, Uldim Zemzarim, Andrejam Skailim, Annai Žīgurei un Andrim Kolbergam. 2023. gadā tika organizēts novadpētniecības vēstures konkurss “Pagātnes dzīlēs no Vaivariem līdz Jaundubultiem”, kas noritēja cikla “Jūrmala – pazīstamā un nezināmā” ietvaros. Šo novadpētniecības konkursu ciklu, ik gadu piedāvājot citai Jūrmalas apkaimei veltītu konkursu,

JCB organizē kopš 2019. gada, kad Jūrmalas pilsēta atzīmēja 60 gadu jubileju. Konkursa galvenā balva bija Aināra Radovica monogrāfija “Dubultu vēsture”.

Sadarbība novadpētniecības jomā

Visciešākā sadarbība novadpētniecības darba jomā JCB ir ar Jūrmalas muzeju un tā struktūrvienībām. Laba sadarbība ir ar Jūrmalas vēstures pētniekiem un novadpētniecības entuziastiem, piemēram, vēsturnieku Aināru Radovicu. 19. septembrī pēc Aināra Radovica iniciatīvas Centrālajā bibliotēkā notika viņa lekcija “Jaunatklātie Majoru ēku projekti, 19. gs. beigās–20. gs. sākums”, kas pulcēja plašu vēstures interesentu loku.

Jauninājumi novadpētniecības darbā

Lai atzīmētu piecu gadu jubileju kopš JCB pārceļšanās uz jaunajām telpām Strēlnieku prospektā 30, bibliotēkas darbinieku komanda pārskata gadā izveidoja digitālu vēsturisko notikumu apkopojumu par jaunās ēkas tapšanu un piecos gados piedzīvoto. Bibliotēkas jaunā ēka, kas tika atklāta 2018. gada 7. septembrī, ir pavērusi durvis dažādām iespējām – bibliotēkas pakalpojumu pilnveidei un dažādošanai, kultūras un mūžizglītības pasākumu rīkošanai. Hipersaite uz virtuālo grāmatu ar piecu gadu kopsavilkumu: <https://heyzine.com/flip-book/ecaeb84889.html>.

Novadpētniecības istabas

JCB nav novadpētniecības istabu.

Novadpētniecības darba problēmas un to risinājumi

Būtiskākā JCB novadpētniecības darba problēma ir salīdzinoši ar citām reģionu galvenajām bibliotēkām mazattīstīts novadpētniecības darbs, kam par iemeslu ir darbinieku iniciatīvas, motivācijas un kapacitātes trūkums. Ja izdotos celt darbinieku iniciatīvu, motivāciju un kapacitāti, izdotos piesaistīt arī nepieciešamo finansējumu digitālo un IKT risinājumu ieviešanai. Kā zināmu kuriozu var minēt to, ka laikraksta “Jūrmalas Avīze” raksti novadpētniecības datubāzei tika skenēti no iespiestā izdevuma, lai gan ir brīvi pieejama laikraksta digitālā versija. Nopietni jāpārdomā arī JCB ierastais darbs ar novadpētniecības mapēm.

Galvenie secinājumi pārskata periodā, nākotnes prognozes, vajadzības

Sk. šīs nodaļas apakšsadaļā “Novadpētniecības darba problēmas un to risinājumi” aprakstīto. Steidzami nepieciešams veikt nopietnu JCB novadpētniecības darba izvērtēšanu un attīstības programmas sagatavošanu.

9. Projekti

Tabula “Projektu apkopojums”

Projekta nosaukums	Finansētājs	Finansējuma apjoms EUR	Projekta apraksts (t. sk. īstenošanas laika periods, rezultāti, īss kopsavilkums)	Atbalstīts/ neatbalstīts
Grāmatu virpulis	VKKF	1400.00	Projekts “Grāmatu virpulis” ir pasākumu cikls, kura ietvaros tika organizētas 7 literāras tikšanās ar grāmatu autoriem, popularizējot un veicinot lasīšanu un latviešu literatūru bērnu un pusaudžu vidū. 2023. gada 1. aprīlis–2023. gada 31. decembris.	Atbalstīts

Literāro pasākumu cikls "Kā top grāmata?"	VKKF	1600.00	JCB Bērnu un jauniešu nodaļas pasākumu cikls, kura ietvaros tiek organizētas 8 literāras tikšanās ar grāmatu, komiksu, dzejas autoriem, popularizējot jauniešu auditorijai gan lasīšanu un latviešu literatūru, gan ļaujot radoši darboties un sniegt ieskatu dažādos grāmatas tapšanas procesos. 2023.gada 1. jūlijs–2024.gada 31. decembris.	Atbalstīts
Dzejnieks bibliotēkā	VKKF	1200.00	Projekts, kura mērķis ir veicināt dzejas popularitāti un sniegt iespēju Jūrmalas iedzīvotājiem tikties ar talantīgiem dzejniekiem. Tiks organizētas 6 tikšanās ar latviešu dzejniekiem 2024. gada Dzejas dienu laikā. 2024. gada 1. janvāris–2024. gada 31. decembris.	Atbalstīts
Rakstnieks un es	VKKF	2400.00	Projekts, kura laikā tiks organizētas 12 literāras tikšanās ar bērnu grāmatu autoriem, popularizējot gan lasīšanu un literatūru kopumā, gan iepazīstinot bērnus un pusaudžus ar latviešu autoru grāmatām. 2024. gada 1. janvāris–2024. gada 31. decembris.	Atbalstīts
Iedvesmas bibliotēka 2024. "Burtu pūķītis"	LNB Atbalsta biedrība	3203,54 (50 % LNB Atbalsta biedrības finansējums, 50% Jūrmalas valstspilsētas pašvaldības finansējums)	Daudzfunkcionālais sienas dekors "Burtu pūķītis" tiks izmantots, lai veicinātu bērnu interesi par bibliotēku un grāmatu pasauli. Pūķītis tiks aprīkots ar dažādām funkcijām, piemēram, burtiņiem, grāmatu plauktu, tāfeli un kabatiņām rakstāmpiederumiem. Papildus sienas dekoram, projekta ietvaros tiks izveidoti arī dažādi materiāli, kas veicinās bērnu radošumu. Tiks organizētas radošās darbnīcas. Tādējādi tiks veicināti lasīšanas ieradumi bērnu vidū. Īstenošana tiks veikta 2024. gadā.	Atbalstīts
"Latviešu grāmatai 500" Jāņa Rozes Jūrmalas stāsti	LNB	200.00	2023. gada 30. novembrī atzīmējām grāmatizdevēja Jāņa Rozes (1878–1942) 145. jubileju. Jānis Roze bija izcils grāmatizdevējs, kura darbība bija būtiska Latvijas kultūras attīstībai 20. gadsimta 20.–40.	Atbalstīts

			<p>gados. Projekta pasākums bija veltīts Jāņa Rozes devumam sabiedrībai, izdevējdarbībai, un viņa dzīvei Jūrmalā. Tajā uzstājās SIA “Jānis Roze” valdes priekšsēdētājs un Jāņa Rozes mazdēls Ainārs Roze, SIA “Jānis Roze” direktore Ināra Beļinkaja-Roze un Jūrmalas muzeja pētniece Līga Strazda, daloties ar interesantiem faktiem un stāstiem par Jāņa Rozes mantojumu un saikni ar Jūrmalu. 2023. gada 1. septembris–2023. gada 31. decembris.</p>	
SPA4OCEAN	<p>Eiropas Savienības pētniecības un inovāciju programma “Horizon Europe” (Apvāršnis Eiropa)</p>	30 000.00	<p>Projekts tika iesniegts sadarbībā ar EBLIDA un partnerbibliotēkām no Vācijas, Itālijas un Portugāles. Projekta mērķis bija veicināt jūras saglabāšanu un paaugstināt vides saglabāšanas procesus Jūrmalā, organizējot seminārus un darbnīcas, veicot informācijas izplatīšanu par ūdens ciklu, ekoloģiju, bioloģisko daudzveidību un piesārņojumu Baltijas jūrā. Sadarbībā ar skolām bija plānots organizēt Baltijas līmeņa skolēnu projektu konkursu, lai iesaistītu skolēnus vides problēmu risināšanā.</p>	Neatbalstīts
Vēsture grāmatu lappusēs	VKKF	2400.00	<p>Projektā bija plānots piedāvāt tikšanās ar latviešu autoriem, kuri raksta par dažādām vēstures tēmām. Vēsture ir dzīva un nozīmīga arī mūsdienu sabiedrībai, jo vēstures notikumi ietekmē mūsdienu notikumus un mūsu izpratni par tiem. Ar šī projekta starpniecību JCB lietotājiem būtu iespēja tikties ar grāmatu autoriem, kuri stāsta par vēsturi caur literatūras prizmu, piedāvājot tikšanās un sarunas par grāmatām un to varoņiem.</p>	Neatbalstīts

Projektu apraksts

Projekts “Grāmatu virpulis” bija pasākumu cikls īpaši veltīts pirmsskolas un jaunākā skolas vecuma bērniem, kura laikā bērni tika iepazīstināti ar latviešu autoru darbiem, tika popularizēta latviešu oriģinālliteratūra, lasīšana un grāmatas kopumā. Projekta mērķis bija radīt un veicināt

pirmsskolas un jaunākā skolas vecuma bērnu interesi par grāmatām un lasīšanu un parādīt jaunākos latviešu autoru literāros darbus. Projektā aicinājām piedalīties gan labi zināmus grāmatu autorus, gan tādus, kuri nav tik plaši pazīstami un tikai uzsāk literārās gaitas. Pasākumu laikā autori iepazīstināja ar savu daiļradi un stāstīja par radošo darbu tapšanu. Bērni varēja noklausīties fragmentus no literārajiem darbiem, piedalīties radošajās darbnīcās un uzdot jautājumus autoriem. Bibliotēkas sadarbojās ar vietējām izglītības iestādēm un pedagogiem, un uz katru pasākumu tika aicinātas organizētas pirmsskolas un jaunākā skolas vecuma bērnu grupas, kā arī citi interesenti.

Projekts “Literāro pasākumu cikls “Kā top grāmata?”” ir sākums pasākumu sērijai, ko plānojam turpināt vairāku gadu garumā, lai aptvertu pēc iespējas plašāku profesiju loku, kas ir saistītas ar grāmatu izdošanu. Projekta laikā iepazīstināsim bērnus un jauniešus ar grāmatu tapšanas procesu un profesijām, kas ir iesaistītas grāmatu radīšanā – no manuskripta līdz gatavai grāmatai. Esam iecerējuši, ka projekta ietvaros notiks astoņas meistarklases un tikšanās ar literatūras nozares speciālistiem, piemēram, latviešu grāmatu autoriem – dzejniekiem, komiksu veidotājiem, fantāzijas un citu prozas veidu autoriem. Šīs tikšanās un meistarklases ļaus bērniem un jauniešiem gūt ieskatu grāmatu radīšanas procesā un iepazīties ar dažādām profesijām, kas ir saistītas ar grāmatu tapšanu, piemēram, ar redaktoriem, māksliniekiem, izdevējiem u. c. Tāpat šīs tikšanās ļaus bērniem un jauniešiem satikt jaunus un talantīgus autorus un iedvesmoties no viņu pieredzes un stāstiem. Bibliotēkai ir laba sadarbība ar izglītības iestādēm un to pedagogiem, kas tiks izmantots skolēnu aicināšanā uz projekta pasākumiem.

Sarunu pēcpusdiena “Jāņa Rozes Jūrmalas stāsti”. 2023. gada 30. novembrī atzīmējām grāmatizdevēja Jāņa Rozes (1878–1942) 145. jubileju. Jānis Roze bija izcils grāmatizdevējs, kura darbība bija būtiska Latvijas kultūras attīstībai 20. gadsimta 20.–40. gados. Pasākums bija veltīts Jāņa Rozes devumam sabiedrībai, izdevējdarbībai un viņa dzīvei Jūrmalā. Tajā uzstājās SIA “Jānis Roze” valdes priekšsēdētājs un Jāņa Rozes mazdēls Ainārs Roze, SIA “Jānis Roze” direktore Ināra Beļinkaja-Roze un Jūrmalas muzeja pētniece Līga Strazda, daloties ar interesantiem faktiem un stāstiem par Jāņa Rozes mantojumu un saikni ar Jūrmalu. Pasākumā piedalījās trīs klases no Jūrmalas Majoru vidusskolas.

Projekta “Dzejnieks bibliotēkā” mērķis ir organizēt Dzejas dienu pasākumus Jūrmalā 2024. gadā. Šis projekts ir vērsts uz mūsdienu dzejas popularitātes palielināšanu. Projekta laikā notiks tikšanās ar dzejniekiem gan bērniem, gan pieaugušajiem, veicinot mūsdienu dzejas popularitāti un sniedzot iespēju Jūrmalas iedzīvotājiem tikties ar talantīgiem dzejniekiem. Pasākumu ietvaros dzejnieki dalīsies ar savu daiļradi, lasīs dzeju un stāstīs par radošā darba procesu. Interesentiem būs iespēja uzdot jautājumus un uzzināt vairāk par dzejas tapšanu. Pasākumu cikls ietvers sešas tikšanās ar dzejniekiem, kas notiks visās Jūrmalas publiskajās bibliotēkās 2024. gada septembrī, Dzejas dienu laikā. Projekta ietvaros organizētās tikšanās papildinās bibliotēkās izvietotas autoru darbu krājuma izlases.

Projekta “Rakstnieks un es” mērķis ir iepazīstināt bērnus un jauniešus ar latviešu autoru darbiem, veicināt interesi par lasīšanu, literatūru un popularizēt latviešu oriģinālliteratūru. Projekta laikā bērni un jaunieši tiks iepazīstināti ar jau zināmiem, kā arī jauniem un mazāk pazīstamiem grāmatu autoriem. Pasākumu cikla ietvaros autori iepazīstinās pasākuma apmeklētājus ar savu daiļradi, dalīsies ar stāstiem par radošo procesu. Bērniem un jauniešiem būs iespēja noklausīties fragmentus no autoru literārajiem darbiem un uzdot jautājumus, kas palīdzēs dziļāk izprast literatūru, veicinās savstarpējo komunikāciju. Balstoties uz ilggadēju sadarbību ar vietējām izglītības iestādēm, tiks nodrošināta pasākumu mērķauditorijas sasniegšana.

JCB Centrālās bibliotēkas Bērnu un jauniešu nodaļa 2024. gadā būs viena no LNB Atbalsta biedrības “Iedvesmas bibliotēkām”, izveidojot daudzfunkcionālu sienas dekoru **“Burtu pūķītis”**. Šī projekta mērķi: 1) sekmēt pozitīvu bibliotēkas pieredzi, veicināt lasīšanas ieradumus bērniem; 2) radīt pievilcīgas un kvalitatīvi jaunas pārmaiņas bērnu auditorijai bibliotēkā; 3) pilnveidot un modernizēt bibliotēkas vidi; 4) veicināt ar radošumu un lasīšanu saistītu pakalpojumu pieejamību; 5) stiprināt bibliotēkas lomu kā izglītības un izklaides centru. “Burtu pūķītis” tiks izmantots, lai veicinātu bērnu interesi par bibliotēku un grāmatu pasauli. Pūķa tēls izvēlēts, jo tas ir pievilcīgs un aizraujošs bērniem, stimulējot viņu ieinteresētību un motivāciju biežāk apmeklēt bibliotēku un izmantot tās resursus.

Pūķītis tiks aprīkots ar dažādām funkcijām, piemēram, burtiņiem, grāmatu plauktu, tāfeli un kabatiņām rakstāmpiederumiem. Papildus sienas dekoram, projekta ietvaros tiks izveidoti arī dažādi materiāli, kas veicinās bērnu radošumu. Tiks organizētas radošās darbnīcas, kur bērni varēs uzzīmēt vai izkrāsot savu pūķīti, uzrakstīt pūķīša stāstu vai meklēt paslēptos pūķus bibliotēkā.

Pārdomas, secinājumi par darbu ar projektiem

Pārskata gadā JCB īstenoti pieci VKKF projekti un viena KM finansētās un LNB koordinētās programmas “Latviešu grāmatai 500” aktivitāte. Pārskata periodā netika atbalstīti divi JCB iesniegtie projekti – viens VKKF projektu konkursā pieteiktais projekts, otrs sadarbībā ar EBLIDA un kopā ar partnerbibliotēkām no Vācijas, Itālijas un Portugāles Eiropas Savienības pētniecības un inovāciju programmai “Horizon Europe” (Apvārsnis Eiropa) pieteiktais projekts. 2023. gada beigās tika saņemta ziņa, ka ir atbalstīts LNB Atbalsta biedrības programmā “Iedvesmas bibliotēka” pieteiktais projekts “Burtu pūķītis”, kurš tiks īstenots 2024. gadā.

Piedaloties VKKF projektos, bibliotēka ne tikai ieguva finansiālu atbalstu kultūrizglītības un lasīšanas veicināšanas pasākumu organizēšanai, bet arī izveidoja vērtīgu saikni ar lasītājiem un kultūras kopienām. Regulārās tikšanās ar grāmatu autoriem, kas notika visās Jūrmalas bibliotēkās, var uzskatīt par efektīvu veidu, kā veicināt lasīšanu un paaugstināt bibliotēkas lomu sabiedrībā.

Kopumā darbs pie projektiem ir pierādījis kā labs veids, kā iegūt papildu finansējumu un veicināt interesi par lasīšanu un bibliotēku, daudzveidīgot kultūras notikumu programmu Jūrmalā. Šī pieredze prasa turpināt projektdarbības praksi un paplašināt projektu partneru un finansētāju loku, lai sniegtu iespēju bibliotēkai piepildīt inovatīvas idejas un ieceres. Lai gan pieredze ar starptautiskiem projektiem pārskata gadā nenesa finansiālu ieguvumu, tā uzskatāma par visnotaļ sekmīgu virzību starptautiskajā projektdarbībā. Nākotnē, cik vien iespējams, starptautisku projektu sagatavošanai pievēršama tikpat liela vērība kā nacionālu projektu pieteikumu rakstīšanai.

10. Publicitāte

Bibliotēkas tēla veidošana, publicitāte, sabiedrības informēšana par bibliotēkas funkcijām, pakalpojumiem

Tā kā JCB nav savas tīmekļvietnes, aktuālā informācija par bibliotēku tiek publicēta Jūrmalas valstspilsētas pašvaldības tīmekļvietnē www.jurmala.lv (<https://www.jurmala.lv/lv/jurmala-centrala-biblioteka-0>). Šo tīmekļvietni pārvalda Jūrmalas valstspilsētas pašvaldība, un JCB informācija tajā tiek sistemātiski atjaunota un papildināta sadarbībā ar Jūrmalas valstspilsētas pašvaldības administrācijas darbiniekiem. Katru mēnesi JCB nodrošina vietnes administratorus ar informāciju par plānotajām aktivitātēm un vizuālos materiālus, piemēram, afišas. Informācija par JCB un tās filiālbibliotēku pasākumiem tiek publicēta arī pašvaldības informatīvajā izdevumā “Jūrmalas Avīze”, kas iznāk vienu reizi mēnesī un ir pieejams gan iespiestā, gan digitālā veidā. Šī izdevuma sadaļā “Kultūras pasākumu kalendārs” ir pieejama detalizēta informācija par plānotajiem bibliotēkas pasākumiem. Šī laikraksta iespiestie eksemplāri bezmaksas izplatīšanai tiek nogādāti arī uz JCB un tās filiālbibliotēkām.

JCB popularizē savus pasākumus un pakalpojumus, veidojot dažādus digitālos un drukātos materiālus – afišas, grāmatzīmes, informācijas lapiņas u. c. 2023. gadā tapa JCB pakalpojumu buklets izglītības iestādēm, kā arī JCB piedalījās LNB Bibliotēku attīstības centra sociālo mediju rubrikā “Ko dara bibliotekārs?”, daloties ar bibliotēkas darba ikdienu. 2023. gada nogalē JCB Bērnu un jauniešu nodaļa piedalījās Jūrmalas valstspilsētas administrācijas Pilsētplānošanas pārvaldes konkursā “Skaistākais Ziemassvētku noformējums”.

Bibliotēkas informācija tīmeklī

Lai informētu plašāku sabiedrību par JCB un tās filiālbibliotēku notikumiem un jaunumiem, tiek aktīvi izmantotas sociālo mediju platformas, t. sk. “Facebook”, “Instagram” un “Tiktok”.

Tabula "JCB profili sociālajos medijos"

Bibliotēkas nosaukums	Sociālie mediji
Centrālā bibliotēka	https://www.facebook.com/jurnalacb
	www.youtube.com/@jurnalacentralabiblioteka734
Centrālās bibliotēkas Bērnu un jauniešu nodaļa	www.facebook.com/jcbbernujauniesunodala
	www.youtube.com/@jurnalasbernubiblioteka
	www.instagram.com/jucbbn
	www.tiktok.com/@jucbbn
Bulduru bibliotēka	www.facebook.com/Buldurubiblioteka
A. Kronenberga Slokas bibliotēka	www.facebook.com/AlbertaKronenbergaSlokasBiblioteka
Kauguru bibliotēka	www.facebook.com/Kaugurubiblioteka
I. Ziedoņa Ķemeru bibliotēka	www.facebook.com/kemerubiblioteka
	www.instagram.com/kemeru_biblioteka

Tabula "Sociālo mediju saturvienību skaits"

	Saturvienību skaits 2023. gadā
Facebook	1071
Instagram	65
TikTok	26
YouTube	1

Veiksmīgākie bibliotēku popularizējošie pasākumi

Muzeju nakts JCB un tās filiālbibliotēkās.

Kopumā JCB un tās filiālbibliotēkas Muzeju naktī apmeklēja 251 interesents. Centrālajā bibliotēkā Muzeju nakts spilgtākie mirklī bija folkloras kopas koncerts, Latvijas Nacionālā kultūras centra izstāde un radošās darbnīcas bērniem. Kauguru bibliotēkas apmeklētājiem visvairāk patika teiku un pasaku stāstījums un Aspazijas dzejas lasījums. Bulduru bibliotēkas apmeklētāji piedalījās radošajās darbnīcās un konkursos. Alberta Kronenberga Slokas bibliotēkas apmeklētāji izrādīja interesi par kultūrtūrisma maršruta "Noķer Ziedoni!" ekspozīciju un fotogrāfiju izstādi "Atradumi sloceņu vecajos albumos". Imanta Ziedoņa Ķemeru bibliotēkas apmeklētāju vidū lielu atsaucību guva grafikas darbnīca. Pārskata gadā Muzeju nakts aktivitātes notika visās Jūrmalas publiskajās bibliotēkās. Apmeklējot visas bibliotēkas, bija iespēja sakrāt zīmodziņus un tikt pie nelielas balviņas. Lai gan JCB Muzeju naktī pārskata gadā iesaistījās pirmo reizi, bibliotēkas piedāvājums piesaistīja pietiekamu interesentu skaitu un radīja aizrautīgu un emocionālu Muzeju nakts atmosfēru.

Dalība Kauguru svētkos jauniešiem.

Spilgtākais 2023. gada notikums bija JCB dalība Jauniešu dienā Kauguru svētku laikā ar moto "Atver grāmatu, atver prātu". JCB punktā jeb teltī Kauguru parkā bija iespēja noklausīties jauniešu vadītas intervijas par lasīšanu un grāmatām ar mūziķiem no grupas "Carnival Youth", pludmales volejbolistu Aleksandru Samoilovu un futbolistu Kasparu Gorkšu, hiphoperi Fiņķi un TV un radio personību Ketiju Šēnbergu. Bibliotēkas darbinieki piedāvāja radošās darbnīcas un iespēju piedalīties viktorīnās. Sadarbībā SIA "Latvijas grāmata" bibliotēkas teltī tika piedāvāts grāmatu galds – lieliska iespēja iegādāties jaunāko literatūru latviešu valodā un svešvalodās par labām cenām.

“Jāņa Rozes Jūrmalas stāsti”

Sarunu pēcpusdiena “Jāņa Rozes Jūrmalas stāsti notika 2023. gada 22. novembrī Centrālajā bibliotēkā un bija ne tikai informatīvs, bet arī emocionāls pasākums, kas piedāvāja jūrmalniekiem, īpaši vidusskolēniem, aizraujošu iespēju tuvāk iepazīt izcilā grāmatizdevēja Jāņa Rozes dzīvi un uzzināt par viņa saikni ar Jūrmalu. Pasākums bija veltīts Jāņa Rozes 145. jubilejai, kura tika atzīmēta 2023. gada 30. novembrī. Pasākumu kopumā apmeklēja 65 dalībnieki, t. sk. trīs Jūrmalas Majoru vidusskolas klases. Pasākumā SIA “Jānis Roze” valdes priekšsēdētājs un Jāņa Rozes mazdēls Ainārs Roze un SIA “Jānis Roze” direktore Ināra Beļinkaja-Roze dalījās ar saviem atmiņu stāstiem par Jāņa Rozes izdevniecību un viņa ģimenes dzīvi, kā arī atklāja nianses par apgāda un grāmatnīcas vēsturi. Tika sniegts ieskats ne tikai Jāņa Rozes profesionālajā darbībā, bet arī personībā, atklājot grāmatizdevēja dzīvesveidu un viņa saikni ar Jūrmalu. Savukārt Jūrmalas muzeja pētniece Līga Strazda piedāvāja padziļinātu ieskatu Jāņa Rozes mūža noslēgumā un izsūtījumā uz Sibīriju. Viņas aizraujošais, emocionālais stāstījums, kas tika papildināts ar plašakai publikai mazināmiem faktiem, ne tikai paplašināja izpratni par grāmatizdevēja mūža noslēgumu, bet arī parādīja to plašākā vēsturiskā un cilvēciskā kontekstā, stāstot par traģiskajiem notikumiem 1941. gada vasarā Latvijā. Pasākums tika rīkots LNB koordinētās valsts mēroga programmas “Latviešu grāmatai 500” ietvaros ar KM atbalstu un bija ne tikai Jāņa Rozes piemiņas pasākums, bet arī izglītojoša un iedvesmojoša norise, kas sniedza jaunajai paaudzei iespēju dziļāk iepazīt savu vēsturi un kultūras mantojumu.

Ar publicitātes darbu saistītās problēmas un to risinājumi

Saistībā ar publicitātes darbu JCB ir vairākas problēmas, kuras ietekmē bibliotēkas spēju efektīvi informēt sabiedrību par saviem resursiem un pakalpojumiem, piesaistīt jaunus lietotājus un paturēt esošos:

- Savas tīmekļvietnes trūkums ierobežo publikas piekļuvi informācijai par JCB resursiem un pakalpojumiem; nav iespējams pilnīgi un lietotājiem ērti pasniegt bibliotēkas informāciju. Risinājums – izveidot viegli navigējamu, modernu un pievilcīgu JCB tīmekļvietni, kas iekļautu skaidru un saprotamu informāciju par bibliotēkas resursiem, pakalpojumiem, notikumiem u. c.;
- Logo un stila grāmatas trūkums ierobežo JCB vizuālās identitātes attīstību. Risinājums – izveidot skaidru vizuālo identitāti, t. sk. logo un stila grāmatu, lai veicinātu bibliotēkas atpazīstamību;
- Nepietiekamas JCB darbinieku zināšanas un prasmes publicitātes materiālu izstrādē, izpratnes trūkums par mūsdienīgiem publicitātes materiāliem. Risinājums – nodrošināt nepieciešamās apmācības par mūsdienīgu publicitātes materiālu izstrādi;
- JCB nav komunikācijas stratēģijas un sociālo mediju komunikācijas plāna. Risinājums – izveidot komunikācijas stratēģiju un sociālo mediju komunikācijas plānu (ieplānots 2024. gadā).

Grūtības Bulduru bibliotēkas publicitātes darbā sagādāja tas, ka nekorektas iepriekšējo darbinieku darbības dēļ bibliotēkai bija jāveido jauns profils sociālajā medijā “Facebook”, kā arī nebija iespējams turpināt darbu citos iepriekšējo Bulduru bibliotēkas darbinieku izveidotajos sociālo mediju profilos. Bulduru bibliotēkas sociālo mediju saturs bija jāsāk veidot pilnīgi no jauna, kā arī jāveic vairākkārtējas korekcijas citos tīmekļa resursos, kur agrākie Bulduru bibliotēkas darbinieki bija ievietojuši nekorektu informāciju, piemēram, “Google Maps”.

11. Sadarbības tīkla raksturojums

Sadarbība ar pašvaldību un pašvaldības institūcijām

Sadarbība ar Jūrmalas valstspilsētas pašvaldību un tās institūcijām pārskata gadā vērtējama kā laba un notika regulāri visā pārskata periodā. **Kultūras nodaļa** veic Jūrmalas kultūras iestāžu darba pārraudzību un koordināciju, un ar šo valstspilsētas administrācijas nodaļu JCB bija visciešākā sadarbība – gan plānojot bibliotēkas darbu, gan pasākumus, piemēram, bibliotēkas līdzdalību maršrutā “Noķer Ziedoni!”. Ar **Mārketiņa nodaļu un Sabiedrisko attiecību nodaļu** notika sadarbība bibliotēkas informācijas ieviešanā www.jurmala.lv un laikrakstā “Jūrmalas Avīze”, kā

arī bibliotēkas pasākumu afišu vizuālā veidola uzlabošana, domes fotogrāfs piedalās bibliotēkas organizētajos pasākumos, veicot to fotofiksāciju. Tā kā JCB grāmatvedība tiek veikta centralizēti, sadarbība ar **Centralizēto grāmatvedību** bija JCB vadības ikdienas darbs. Finanšu jautājumi, piemēram, budžeta plānošana un grozīšana, sekmīgi tika risināta sadarbībā ar **Budžeta nodaļu**, bet IKT jautājumi (sk. nodaļu “Materiālā un tehniskā stāvokļa vērtējums”) – ar **Informācijas un komunikācijas tehnoloģiju pārvaldi**. Ļoti laba sadarbība pārskata gadā JCB izveidojās ar **Stratēģiskās plānošanas nodaļu**, sadarbībā ar kuru bibliotēkā notika vairāki publiski pasākumi, t. sk. publiskās apspriešanas un uzņēmēju pasākumi. 2023. gadā Jūrmalas valstspilsētas pašvaldībā tika izveidota jauna pārvalde – **Izglītības pārvalde**, reorganizējot agrākās struktūrvienības un institūcijas, kas bija atbildīgas par Jūrmalas valstspilsētas izglītības iestāžu darbu. Pārskata gadā notika tikai savstarpēja Izglītības pārvaldes un JCB vadības iepazīšanās – tika gūta savstarpēja vienošanās, ka ir jāveic Jūrmalas skolu bibliotēku attīstības sekmēšana, taču konkrētas sadarbības aktivitātes vēl netika īstenotas.

Pārskata gadā JCB bija sekmīga sadarbība ar **Jūrmalas muzeju** un tā struktūrvienībām, veicot pasākumu koordināciju, piemēram, Muzeju nakts aktivitātes, un sniedzot informatīvu un praktisku savstarpēju atbalstu. Laba sadarbība bija arī ar **Jūrmalas teātri** – īpaši tādēļ, ka Bulduru bibliotēka atrodas Jūrmalas teātra telpās. Saskaņojot ar teātra vadību, Bulduru bibliotēka varēja izmantot teātra zāles saviem pasākumiem, bet JCB sniedza praktisku atbalstu teātra pasākumiem, piemēram, Dzejas dienās. Sadarbība ar teātri notika arī teātra ierakstu studijas un tajā tapušo audioierakstu izmantošanā, piemēram, izmantojot Raiņa, Aspazijas un Imanta Ziedoņa dzejas ierakstu atskaņojumus Dzejas dienās Dubultu kultūras kvartālā un Imanta Ziedoņa “Krāsaino pasaku” audioierakstus Ķemeru kūrorta parka audiopastaigā pa “Ziedoņa Krāsaino pasaku aleju”. Teātra skaņu ierakstu studijā tapa arī bibliotēkas darbinieku audioieraksti automātiskā atbildētāja izveidei JCB telekomunikāciju uzlabošanai.

Pārskata gadā veikta JCB sadarbība ar **Jauniešu iniciatīvu centru**, savstarpēji komunicējot par pasākumu piedāvājuma uzlabošanu pilsētas jauniešiem. Sadarbībā ar Jauniešu iniciatīvu centru un **Jūrmalas Kultūras centru** notika Jauniešu telpas atklāšana Centrālajā bibliotēkā.

JCB ir izveidojusies ļoti laba sadarbība ar visām **Jūrmalas izglītības iestādēm** – gan bērnudārzu grupiņas, gan skolu klases ar prieku izmanto iespēju atnākt uz bibliotēku, lai piedalītos bibliotēkas organizētajos pasākumos un radošajās darbnīcās. Sadarbībā ar **Jūrmalas Mākslas skolu** bibliotēkai ir iespēja izvietot kvalitatīvas un saistošas skolas pedagoga un audzēkņu mākslas darbu izstādes. Piemēram, 2023. gadā Centrālajā bibliotēkā notika skolas pedagoga Antona Vaivoda personālizstāde. **Jūrmalas Mūzikas vidusskolas** pedagogi un audzēkņi ir atsaucīgi, palīdzot bibliotēkai ar muzikālo noformējumu bibliotēkas pasākumos. Piemēram, 2023. gadā tika sniegts muzikāls priekšnesums Imanta Ziedoņa Ķemeru bibliotēkas pasākumā “Gada labākais lasītājs 2022”.

Citi sadarbības partneri reģionā un Latvijā, veiktās sadarbības aktivitātes

JCB pārskata gadā pakalpojumu nodrošināšanā un pasākumu organizēšanā ir sadarbojusies ar daudzām reģionālas un valsts nozīmes iestādēm un institūcijām.

Kultūras ministrija – konsultācijas JCB administrācijai par nozares jautājumiem un informācijas sniegšana KM par JCB pieredzi, sekmīga Bulduru bibliotēkas akreditācijas procesa nodrošināšana.

Latvijas Nacionālā bibliotēka – profesionālās pilnveides pasākumu piedāvājums un konsultatīvais atbalsts Jūrmalas valstspilsētas bibliotēku darbiniekiem, atgriezeniskā saite LNB, sniedzot ieteikumus un viedokli dažādos bibliotēku darba jautājumos, savstarpēja informācijas aprīte, lasīšanas veicināšanas programmu “Bērnu, jauniešu un vecāku žūrija” un “Skaļā lasīšana” īstenošana.

Latvijas Neredzīgo bibliotēka – pielāgotās literatūras izdevumu kopas nodrošinājums JCB lasītājiem.

Valsts kultūrkapitāla fonds – JCB projektu finansēšana.

Latvijas Nacionālais kultūras centrs – izstāde “Saimes galds” Centrālajā bibliotēkā.

SIA “Latvijas grāmata” – grāmatu iegāde, līdzdalība Kauguru svētkos ar grāmatu galdu JCB teltī.

Kultūras informācijas sistēmu centrs – “3td” e-grāmatu bibliotēkas nodrošinājums, datubāzu nodrošinājums.

SIA “Tietoevry Latvia” – BIS ALISE nodrošinājums un konsultatīvais atbalsts sistēmas lietošanā.

Valsts probācijas dienesta Rīgas Rietumu reģiona teritoriālās struktūrvienības Jūrmalas nodaļa – JCB atsaucās nodaļas darbinieku aicinājumam veikt Valsts probācijas dienesta uzraudzībā esošo cilvēku nodarbināšanu, darot vienkāršus darbus bibliotēkā.

Fotostudija “Aspazija”, Jūrmalas Mākslinieku biedrība, Oforta Ģilde – mākslinieku izstādes Centrālajā bibliotēkā un filiālbibliotēkās.

Dabas aizsardzības pārvaldes Dabas izglītības centrs “Meža māja” – izstāde “Dzīvība ezerā” Imanta Ziedoņa Ķemeru bibliotēkā.

Dienas centrs “Ķemeri” – Imanta Ziedoņa Ķemeru bibliotēkai veidotais svētku noformējums Valsts svētkiem un Ziemassvētkiem.

Pārrobežu sadarbība, starptautiskā sadarbība

Pārskata gadā pēc ilgiem laikiem JCB atkal iesaistījās starptautiskā sadarbībā – pateicoties JCB direktores kontaktiem **EBLIDA**, JCB tika uzaicināta piedalīties EBLIDA iniciētā projekta pieteikuma rakstīšanā Eiropas Savienības pētniecības un inovāciju programmā “Horizon Europe” (Apvāršnis Eiropa). Plašāk sk. nodaļā “Projekti”.

Bibliotēku interešu aizstāvības darbs

Bibliotēku interešu aizstāvības darbs pārskata gadā lielākoties noticis, veicot sarunas ar Jūrmalas domes deputātiem un pašvaldības administrācijas darbiniekiem un šo sarunu gaitā informējot par bibliotēku aktualitātēm un aktivitātēm, argumentējot bibliotēkas darba procesu norisi, finansējuma nepieciešamību un bibliotēkas lomu sabiedrības attīstībā. Par bibliotēkas veikumu pārskata gadā ir saņemti vairākkārtīgi pozitīvi domes deputātu un pašvaldības administrācijas darbinieku mutiski izteikumi. Īpaši augstu novērtējam domes priekšsēdētājas Ritas Sproģes dalību bibliotēkai svarīgos pasākumos un norisēs.

Bibliotēkas interešu aizstāvības darbs īstenots arī veicot bibliotēkas un tās pakalpojumu popularizēšanu – sk. nodaļu “Publicitāte”.

Pastiprināta uzmanība pārskata gadā tika veltīta pozitīvai Bulduru bibliotēkas pozicionēšanai – gan pēc iespējas ātrākai bibliotēkas atvēršanai lasītājiem un telpu labiekārtošanai, gan pasākumu organizēšanai un bibliotēkas pakalpojumu un aktivitāšu popularizēšanai. Kopumā Bulduru bibliotēkas pozicionēšana pārskata gadā ir notikusi sekmīgi un arī lielākā daļa lasītāju ir pozitīvi noskaņota, lai gan joprojām ir apmeklētāji, kas ik pa laikam pauž savu neapmierinātību par veikto bibliotēkas pārcelšanu no iepriekšējās ēkas Edinburgas prospektā uz Muižas ielu. Bulduru bibliotēkas darbinieki iegulda daudz darba, lai šīs sarunas vērstu pozitīvā gultnē un atstātu, cik vien iespējams, pozitīvu iespaidu par bibliotēku. Darbs Bulduru bibliotēkas pozicionēšanā viennozīmīgi turpināms, jo sabiedrībā un medijos joprojām ir dzirdami aplami apgalvojumi par Bulduru bibliotēkas likvidāciju un neesamību.

12. Metodiskais un konsultatīvais darbs

Situācijas apraksts, kopaina, metodiskā un konsultatīvā darba prioritātes pārskata periodā

JCB veic metodisko un konsultatīvo darbu Jūrmalas valstspilsētas bibliotēkām, kas ietver konsultācijas, informācijas izplatīšanu, profesionālās pilnveides pasākumu (piemēram, semināru un pieredzes apmaiņas braucieni) organizēšanu, bibliotēku statistikas apkopošanu un iesniegšanu Latvijas digitālajā kultūras kartē par JCB un tās filiālbibliotēkām, datu precizitātes pārraudzību Jūrmalas izglītības iestāžu bibliotēkām. 2023. gada prioritātes metodiskajā un konsultatīvajā darbā

bija profesionālās pilnveides semināru un pieredzes apmaiņas braucieni organizēšana un nozares informācijas aprites nodrošināšana.

Reģiona galvenās bibliotēkas sniegtais metodiskais un konsultatīvais atbalsts, īstenotie profesionālās pilnveides un pieredzes apmaiņas pasākumi

JCB darbiniekiem pārskata gadā noorganizēti trīs pieredzes apmaiņas braucieni uz citu reģionu galvenajām bibliotēkām: Talsu Galveno bibliotēku, Kuldīgas Galveno bibliotēku un Jelgavas pilsētas bibliotēku. Braucieni mērķis bija savstarpēja pieredzes apmaiņa par bibliotēkas darba organizāciju, darbu ar bērniem un jauniešiem, novadpētniecību, projektiem, komunikācijas un izglītojošo darbu. Braucieni laikā tika apmeklētas arī citas Talsu novada un Jelgavas pilsētas bibliotēkas: Laidzes bibliotēka, Laucienes bibliotēka, Jelgavas bērnu un jauniešu bibliotēka “Zinītis” un Pārlielupes bibliotēka. Braucieni sniedza jaunas zināšanas un idejas bibliotēkas darba uzlabošanai, sekmēja kontaktu stiprināšanos ar citu reģionu bibliotekāriem. Tika ieviesti arī praktiski jauninājumi, piemēram, pēc Jelgavas pilsētas bibliotēkas parauga JCB Bērnu un jauniešu nodaļā tika uzsākta telelupas jeb palielināmās iekārtas izmantošana bērnu zinātkāres rosināšanai.

JCB pārskata gadā ir noorganizējusi septiņus profesionālās pilnveides seminārus Jūrmalas valstspilsētas bibliotekāriem – gan atsevišķi JCB bibliotekāriem (trīs semināri), gan kopā JCB bibliotekāriem un skolu bibliotekāriem (četri semināri). Semināru lektori bija gan JCB darbinieki, gan LNB darbinieki. Pateicamies LNB par atsaucību JCB organizēto semināru atbalstīšanā ar lektoru klātbūtni! Semināru tēmas sk. zemāk dotajā tabulā “JCB organizētie profesionālās pilnveides pasākumi 2023. gadā”.

Īpaši izceļams, ka pēc ilgu gadu pārtraukuma JCB darbiniekiem tika noorganizēti BIS ALISE klātienēs kursi, kurus nodrošināja sistēmas uzturētājs SIA “Tietoevry Latvia”. Pavisam kopā JCB pārskata gadā Jūrmalas valstspilsētas bibliotekāriem noorganizējusi 10 profesionālās pilnveides pasākumus.

Tabula “JCB organizētie profesionālās pilnveides pasākumi 2023. gadā”

N.p.k.	Norises laiks	Norises vieta	Organizētājs(-i)	Pasākuma nosaukums, galvenās tēmas	Dalībnieku skaits	Stundu skaits
1.	26.01.	JCB	JCB	JCB darbinieku un Jūrmalas skolu bibliotekāru profesionālās pilnveides seminārs. Galvenās tēmas: mūsdienu bibliotēkas tendenču atspoguļojums Latvijas Bibliotēku portālā, UDK jaunumi, darbs ar bērniem un jauniešiem	25	4

2.	23.02.	Kauguru bibliotēka	JCB	JCB darbinieku profesionālās pilnveides seminārs. Praktiska nodarbība par vizuālo materiālu veidošanas lietotni "Canva"	22	3
3.	30.03.	JCB	JCB	JCB darbinieku un Jūrmalas skolu bibliotekāru profesionālās pilnveides seminārs. Galvenās tēmas: medijpratība bibliotēkās, datubāzes "Britannica Library" izmantošanas iespējas, Rūdolf Blaumanis un Jūrmala, aktuālie jautājumi darbā ar bibliotēku krājumu	27	4
4.	27.04.	JCB	JCB	JCB darbinieku un Jūrmalas skolu bibliotekāru profesionālās pilnveides seminārs. Galvenās tēmas: JCB jaunās stratēģijas apspriešana, nozares profesionālie informācijas resursi, LNB digitālās kolekcijas un sadarbība digitalizācijas jomā	35	4,5

5.	25.05.	Bulduru bibliotēka	JCB	JCB darbinieku un Jūrmalas skolu bibliotekāru profesionālās pilnveides seminārs. Galvenās tēmas: Nacionālā enciklopēdija, profesionālās pilnveides iespējas LNB Kompetenču un attīstības centrā, Imanta Ziedoņa gaitas Jūrmalā, skolēnu vasaras nodarbinātība, aktuālie jautājumi krājuma komplektēšanā	36	4,5
6.	03.10.	JCB	“Tietoevry Latvia”	BIS ALISE kursi: cirkulācija un informācijas meklēšana	14	8
7.	07.09.	Talsu Galvenā bibliotēka, Laidzes bibliotēka, Laucienes bibliotēka	JCB	Pieredzes apmaiņas brauciens uz Talsu novada bibliotēkām: Talsu Galveno bibliotēku, Laidzes bibliotēku un Laucienes bibliotēku	18	4
8.	17.10.	Kuldīgas Galvenā bibliotēka	JCB	Pieredzes apmaiņas brauciens uz Kuldīgas Galveno bibliotēku	14	4
9.	24.10.	Jelgavas pilsētas bibliotēka, Jelgavas bērnu un jauniešu bibliotēka “Zinītis”, Pārlielupes bibliotēka	JCB	Pieredzes apmaiņas brauciens uz Jelgavas pilsētas bibliotēku, Jelgavas bērnu un jauniešu bibliotēku “Zinītis”, Pārlielupes bibliotēku	14	4

10.	07.12.	JCB	JCB	JCB darbinieku profesionālās pilnveides seminārs. Galvenās tēmas: bezmaksas vilcienu biļešu iegāde jūrmalniekiem, elektroniskās sarakstes etiķete, vides objekti Jūrmalā	27	4,5
-----	--------	-----	-----	---	----	-----

Metodiskais un konsultatīvais atbalsts izglītības iestāžu bibliotēkām

Lai sekmētu skolu bibliotēku attīstību un veicinātu sadarbību un komunikāciju starp izglītības iestāžu bibliotēkām un JCB, skolu bibliotekāri tiek aicināti uz JCB organizētajiem profesionālās pilnveides pasākumiem, tiek izplatīta aktuālā nozares informācija, sniegtas konsultācijas dažādos bibliotēku darba jautājumos gan pa e-pastu un telefoniski, gan klātienē. Visbiežāk sniegtas konsultācijas par krājuma organizēšanu un kārtošanu, kā arī darbā ar BIS ALISE.

Sadarbība ar citām iestādēm (metodiskā un konsultatīvā darba jomā)

Pārskata gadā metodiskā un konsultatīvā darba jomā sadarbība notika ar:

- **LNB** – JCB organizēto semināru satura nodrošināšanā, aktuālās nozares informācijas izplatīšanā, iespējā JCB un Jūrmalas skolu bibliotekāriem apmeklēt LNB organizētos profesionālās pilnveides pasākumus, JCB darbinieku konsultēšanā par dažādiem bibliotēku darba jautājumiem. Liels paldies LNB darbiniekiem, kuri vienmēr ir gatavi atbildēt uz mūsu jautājumiem un sniegt padomu! Īpašu paldies sakām LNB Bibliotēku attīstības centra darbiniekiem, kuri 14. novembrī apmeklēja Centrālo bibliotēku un veltīja laiku profesionālām sarunām un ieteikumu sniegšanai;
- **SIA “Tietoevry Latvia”** – uzņēmuma atsaucīgie speciālisti regulāri sniedz konsultatīvu atbalstu JCB darbiniekiem par darbu ar BIS ALISE;
- **Rīgas Centrālā bibliotēka, Jelgavas pilsētas bibliotēka, Kuldīgas Galvenā bibliotēka, Talsu Galvenā bibliotēka, Tukuma bibliotēka u. c. reģionu galvenās bibliotēkas** – paldies kolēģiem par atsaucību, sniedzot atbildes uz dažādiem bibliotēku darba jautājumiem. Īpašs paldies Jelgavas pilsētas bibliotēkai, Kuldīgas Galvenajai bibliotēkai un Talsu Galvenajai bibliotēkai par JCB kolēģu uzņemšanu savās bibliotēkās un profesionālām sarunām veltīto laiku;
- **KM** – īpašs paldies ministrijas Arhīvu, bibliotēku un muzeju nodaļas vecākajai referentei Vandai Bērziņai par sniegtajām atbildēm uz JCB darbinieku jautājumiem un atbalstu Bulduru bibliotēkas akreditācijas procesā;
- Jūrmalas valstspilsētas administrācijas **Kultūras nodaļa** – sadarbībā ar nodaļas darbiniekiem JCB darbiniekiem bija iespēja piedalīties vairākos Kultūras nodaļas organizētajos semināros Jūrmalas kultūras iestāžu darbiniekiem: “Zīmološanas un tūrisma iespējas nemateriālā kultūras mantojuma attīstībā”, kura saturu nodrošināja Latvijas Nacionālais kultūras centrs, un divos Jūrmalas kultūras darbinieku profesionālās pilnveides semināros, kuriem tēmu ieteikumi tika ņemti arī pēc JCB ierosinājuma.

Kā vairāku iestāžu sadarbības piemērs 2023. gadā ir minams skolu bibliotekāru seminārs, kurš notika 13. aprīlī Jūrmalas Valsts ģimnāzijā. Semināra organizēšanā piedalījās LNB, JCB un Jūrmalas Valsts ģimnāzijas darbinieki. Liels paldies Jūrmalas Valsts ģimnāzijas direktorei Ievai Tarandai un viņas kolektīvam par Latvijas skolu bibliotekāru uzņemšanu savās telpās un līdzdalību semināra nodrošināšanā!

Metodiskā un konsultatīvā darba problēmas un to risinājumi, profesionālās pilnveides vajadzības

Diemžēl turpinās grūtības komunikācijā ar skolu bibliotekāriem – komunikācija lielākoties ir vienpusēja un skolu bibliotekāri izrāda minimālu vēlmi atsaukties sadarbībai. Iemesli šādai situācijai ir dažādi: skolu bibliotekāru mainība un nepietiekamās profesionālās zināšanas, metodiķa amata vienības trūkums JCB, skolu bibliotekāru vēlmju un JCB darbinieku atsaucības nesakritība. No vienas puses, skolu bibliotekāri nelabprāt atsaucas JCB sadarbības aicinājumiem un mēģina izvairīties no jebkādam sadarbības iespējām, no otras puses, arī JCB darbinieki ne vienmēr atsaucīgi reaģē uz skolu bibliotekāru jautājumiem un lūgumiem pēc palīdzības. Situāciju negatīvi ietekmē arī tas, ka no visām Jūrmalas skolām tikai dažiem skolu bibliotekāriem ir pilnas slodzes darbs kā skolas bibliotekāriem, jo primāri tiek pildīti skolotāja amata pienākumi. Maza bibliotekārā darba slodze un pārslogotība ar citiem skolas darba pienākumiem ir viens no galvenajiem iemesliem skolu bibliotekāru atsaucības un iniciatīvas trūcumam. Pārskatāmā nākotnē pēc iespējas ātrāk sadarbībai ar skolu bibliotekāriem ir jāklūst par JCB metodiskā un konsultatīvā darba prioritāti, lai panāktu Jūrmalas skolu bibliotēku attīstību un atbilstību 21. gadsimta skolas bibliotēkas koncepcijai, kā tas noteikts, piemēram, IFLA vadlīnijās. Lai šo panāktu, ir nepieciešama metodiķa amata vienība JCB (panākts, veicot strukturālās izmaiņas, kas stājās spēkā ar 2024. gada 1. janvāri), kā arī citu JCB darbinieku profesionālās kapacitātes stiprināšana. Ļoti nepieciešama ir arī nopietna skolu bibliotekāru vajadzību izpēte, izmantojot vairākas izpētes metodes, piemēram, aptaujas anketas, individuālas sarunas un darbu grupās.

Pārskats sagatavots un iesniegts 2024. gada 28. februārī

Pārskatu sagatavoja:

Māra Jēkabsone, Jūrmalas Centrālās bibliotēkas direktore

Kristīne Mozerte, Jūrmalas Centrālās bibliotēkas sistēmbibliotekāre-metodiķe

Baiba Zvaigzne, Jūrmalas Centrālās bibliotēkas projektu un sabiedrisko attiecību vadītāja

Jūrmalas Centrālā bibliotēka

Reģistrācijas Nr. 90000056450

Strēlnieku prospekts 30, Jūrmala, LV-2015

jcb@jurmala.lv

PIELIKUMI

1. pielikums. JCB 2023. gada fotomirkļi

Foto	Foto paraksts
	<p>Centrālajā bibliotēkā tikšanās ar azartisko ceļotāju un grāmatu autori Z. Eniņu 01.02.2023. Foto A. Veigurs</p>
	<p>Centrālajā bibliotēkā tikšanās ar režisori un rakstnieci K. Želvi 15.03.2023. Foto no JCB arhīva</p>
	<p>Dzejas dienas Centrālajā bibliotēkā 13.09.2023. Piedalās dzejnieki L. Tīmane un A. Zirnītis, mūziķi K. Tīmanis un N. Jakušonoks. Foto A. Veigurs</p>
	<p>Centrālajā bibliotēkā tikšanās ar politiķi, mākslas zinātnieci un rakstnieci S. Kalnieti 03.11.2023. Foto A. Veigurs</p>

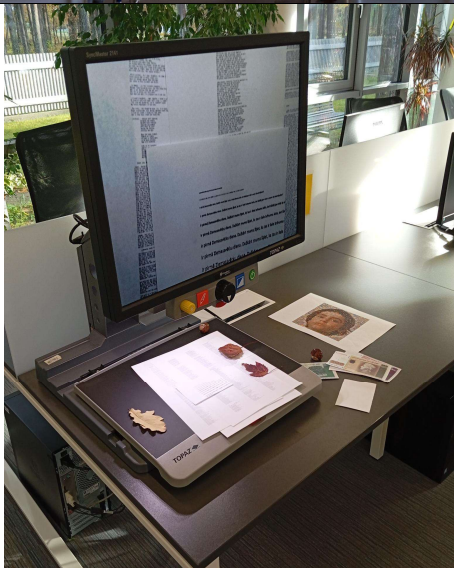
Ukrainas vēstniecības grāmatu dāvinājums JCB 15.11.2023. No labās: Jūrmalas valstspilsētas pašvaldības Kultūras nodaļas vadītāja A. Miltiņa, Jūrmalas valstspilsētas pašvaldības priekšsēdētāja R. Sproģe, Ukrainas vēstnieks Latvijā A. Kucevols, JCB direktore M. Jēkabsone. Foto V. Simoņenkova

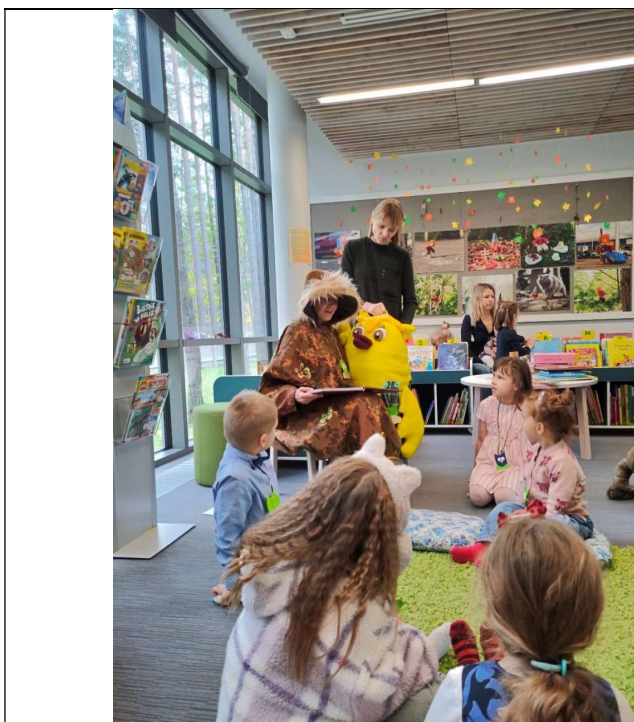
Jauniešu telpas atklāšana Centrālās bibliotēkas Bērnu un jauniešu nodaļā 10.03.2023. Foto A. Veigurs

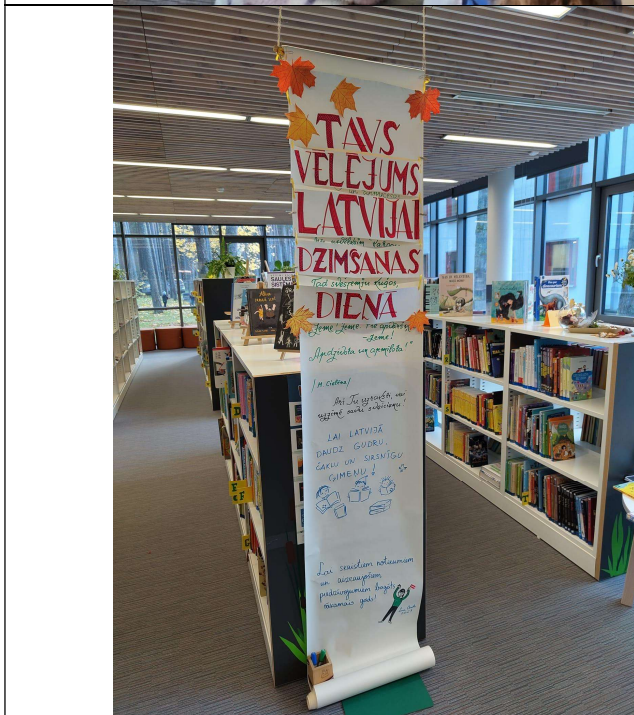
Centrālās bibliotēkas Bērnu un jauniešu nodaļā tikšanās ar ilustratoru, bērnu grāmatu autori A. Meleci 13.10.2023. Foto A. Veigurs

Telelupa jeb palielināmā iekārta Centrālās bibliotēkas Bērnu un jauniešu nodaļā. Foto no JCB arhīva

LNB Atbalsta biedrības lasīšanas veicināšanas programmas Grāmatu starts “Pūculēnu skola” nodarbība Centrālās bibliotēkas Bērnu un jauniešu nodaļā 21.10.2023. Foto no JCB arhīva

2023. gada novembrī Centrālās bibliotēkas Bērnu un jauniešu nodaļā bija iespēja uzrakstīt vai uzzīmēt savu vēlējumu Latvijas Republikas 105. gadadienai. Foto no JCB arhīva

Sarunu pēcpusdienu “Jāņa Rozes Jūrmalas stāsti” Centrālajā bibliotēkā. No kreisās: SIA “Jānis Roze” direktore I. Beļinkaja-Roze, SIA “Jānis Roze” valdes priekšsēdētājs un Jāņa Rozes mazdēls A. Roze. 22.11.2023. Foto no JCB arhīva

LNB Atbalsta biedrības lasīšanas veicināšanas programmas “Grāmatu starts” Pūčulēnu skolas izlaidums 02.12.2023. Foto no JCB arhīva

Maršruta “Noķer Ziedoni!” atklāšana pie Imanta Ziedoņa Ķemeru bibliotēkas 04.05.2023. Foto A. Veigurs

Jauniešu tikšanās Imanta Ziedoņa Ķemeru bibliotēkā ar ķemernieku, “AirBaltic” stjuartu R. Jansonu, kurš iepazīstināja ar stjuarta profesiju. 12.12.2023. Foto no Imanta Ziedoņa Ķemeru bibliotēkas arhīva

Alberta Kronenberga Slokas bibliotēka
Published by Ināra Blumberga · February 15 at 4:00 PM ·

SLOKAS VĒSTURES STĀSTI

Zirgu transporta laiki Slokā

Līdz 1936.gadam par zirgu nozīmi sloceņieku dzīvē liecināja Zirgu ielas nosaukums, tad to pārdēvēja par Zvaigžņu ielu un no 1963.gada par Keguma ielu – kad sākotnējais ielas nosaukums un zirgi no Slokas ielām jau bija tikpat kā nozuduši.

Zirgu ielā kādā koka mājā atradusies zirgu pārjūgšanas stacija. Pēc brauciena no Rīgas ar tsām pieturām Majoros, Zirgu ielā tika taisīta garāka atpūta. Kalēju tagad Leona Paegles ielā atradusies trīs smēdes, kurās apkalti zirgi un remontēti rati.

Ormanis vai fūrmanis – zirgu vilktas ekipāžas kuciēris, vadītājs, kurš par samaksu pilsētās un piepilsētās veda pasažierus. Vieglie ormaņi pārvadāja pasažierus, smagie ormaņi pārvadāja lieltirgus, preces un kravas. Tāpat kā mūsdienu taksometri, ormaņi dežūrējuši, gaidīdami klientus. Parasti ormaņi labi pārzināja pilsētā notiekošo – bija liecinieki krogu nakts dzīvei, nogādājot iereibušos uz mājām.

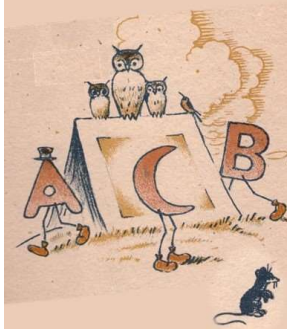
1920.-30. gados katram zirgam bija sava pase, tāpat arī savas zirga tiesības un pienākumi.

Avots: periodika.lv un Slokas bibliotēkas novadpētniecības materiāli

#Sloka #vesture #zirgi

Slokas bibliotēkā nosvinēta ALBERTA KRONENBERGA DIENA

Alberta Kronenberga Slokas bibliotēkas “Facebook” ieraksts novadpētniecības rubrikā “Slokas vēstures stāsti”

Alberta Kronenberga diena. Literāra pēcpusdienu bērniem “Tiekamies pie grāmatām!” darbnīcā “Zīmē un rīmē!” 18.10.2023. Foto no Alberta Kronenberga Slokas bibliotēkas arhīva

Tikšanās ar K. Pētersoni Alberta Kronenberga Slokas bibliotēkā. 09.11.2023. Foto no Alberta Kronenberga Slokas bibliotēkas arhīva

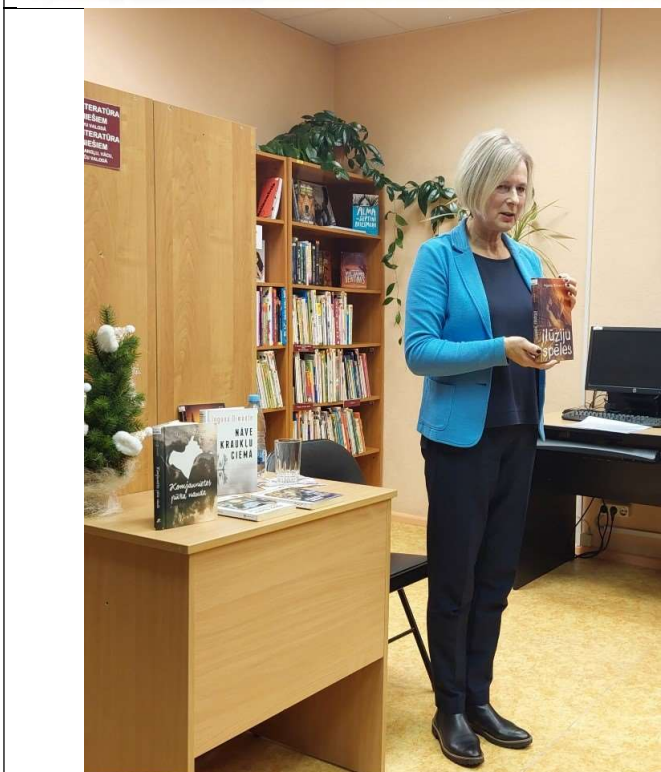
Tikšanās ar rakstnieci L. Vinogradovu Kauguru bibliotēkā Jūrmalas Valsts ģimnāzijas skolēniem. 09.03.2023. Foto no Kauguru bibliotēkas arhīva

Medijpratības nodarbība bērniem Kauguru bibliotēkā 15.05.2023. Foto no Kauguru bibliotēkas arhīva

“Skaļā lasīšana” pēc A. Žavo grāmatas “Mana negantā diena” pirmsskolas vecuma bērniem Kauguru bibliotēkā 22.11.2023. Foto no Kauguru bibliotēkas arhīva

Tikšanās ar rakstnieci I. Dimanti Kauguru bibliotēkā 15.12.2023. Foto no Kauguru bibliotēkas arhīva

Tikšanās ar aktrisi, mūziķi un grāmatu autori I. Balodi-Ūdri Bulduru bibliotēkā 26.09.2023. Foto no Bulduru bibliotēkas arhīva

Lasītveicināšanas nodarbība ar kanisterapijas suņiem “Lasi ar suni” Bulduru bibliotēkā 14.12.2023. Foto no Bulduru bibliotēkas arhīva

“Radošā Rūķu darbnīca” Bulduru bibliotēkā 16.12.2023. Foto no Bulduru bibliotēkas arhīva

Jūrmalas valstspilsētas pašvaldības Goda raksta pasniegšana Alberta Kronenberga Slokas bibliotēkas vadītājai I. Lubējai par nozīmīgu darba ieguldījumu bibliotēkas attīstībā un novadpētniecībā 16.11.2023. No kreisās: Alberta Kronenberga Slokas bibliotēkas vadītāja I. Lubēja, Jūrmalas valstspilsētas pašvaldības priekšsēdētāja R. Sproģe Foto: A. Veigurs

2. pielikums. JCB 2023. gada aptaujas anketa

Jūrmalas Centrālās bibliotēkas un tās filiālbibliotēku aptaujas anketa

Jūrmalas Centrālā bibliotēka strādā pie bibliotēkas stratēģijas izveides, tāpēc mēs vēlamies noskaidrot Jūsu viedokli par Jūrmalas Centrālo bibliotēku un tās filiālbibliotēkām. Lai attīstītu pakalpojumu piedāvājumu un pilnveidotu darba kvalitāti, no 2023. gada 14. marta līdz 2023. gada 3. aprīlim tiek veikta aptauja par Jūrmalas Centrālo bibliotēku un tās filiālbibliotēkām. Aicinām izteikt savu viedokli, sniedzot atbildes uz mūsu izstrādātās anketas jautājumiem. Aptauja ir anonīma, un tās rezultāti tiks izmantoti tikai apkopotā veidā.

Vai apmeklējat Jūrmalas Centrālo bibliotēku un tās filiāles? Atzīmējiet tikai vienu variantu.

Jā *Pārejiet uz 2. jautājumu*

Nē *Pārejiet uz 12. jautājumu*

Kāds parasti ir Jūsu mērķis apmeklējot bibliotēku? (Iespējami vairāki atbilžu varianti.) Atzīmējiet visus atbilstošos variantus.

Jaunākās grāmatas

Jaunākie laikraksti un žurnāli

Pasākumi

Izstādes

Kopēšana, drukāšana, skenēšana

Datori un internets (t. sk. WiFi)

Datubāzes (Letonika.lv, News.lv, 3td e-GRĀMATU bibliotēka, Britannica Library)

Brīvā laika pavadīšana

Mācības/Studijas

Citas: _____

Kas bibliotēkā Jums ļauj justies komfortabli? (Iespējami vairāki atbilžu varianti.) Atzīmējiet visus atbilstošos variantus.

Krājuma saturs

Bibliotēkas telpas

Bibliotēkas personāls

Piederības sajūta vietējai kopienai

Iespēja iegūt informāciju

Iespēja saņemt kvalitatīvus pakalpojumus

Citas: _____

Kas jāuzlabo bibliotēku darbā?

**Kādus jaunus pakalpojumus Jūs vēlētos saņemt bibliotēkā? (Iespējami vairāki atbilžu varianti.)
Atzīmējiet visus atbilstošos variantus.**

Plašāku jaunās literatūras piedāvājumu

Literatūru svešvalodās

Daudzveidīgāku pasākumu klāstu

Plašāku e-resursu piedāvājumu

Apmācības kursus

Interesešu klubiņus

Digitālo aktivitāšu centru (spēļu konsoles, virtuālā realitāte, 3D printeri, interaktīvimultimedij u. c.)

Bibliobusu

Grāmatu pakomātu

Vasaras lasītavu (āra terasi)

Citas: _____

**Ko bibliotēka varētu piedāvāt bērniem un jauniešiem? (Iespējami vairāki atbilžu varianti.)
Atzīmējiet visus atbilstošos variantus.**

Literatūru svešvalodās

Pasākumus dažādām vecuma grupām

Interaktīvus pasākumus

Straumēšanas pakalpojumus

Atbalsts mācībām un studijām

Citas: _____

Kāda veida pasākumi bibliotēkā Jūs interesētu? (Iespējami vairāki atbilžu varianti.) Atzīmējiet visus atbilstošos variantus.

Tikšanās ar autoriem

Literatūras lasījumi

Izstādes

Pasākumi ģimenēm

Radošās darbnīcas

Lekcijas, semināri, nodarbības

Diskusijas par sabiedrībā aktuālām tēmām

Citas: _____

Kā novērtējat bibliotēkas personālu?

Kā Jūs vēlētos uzzināt informāciju par bibliotēkā pieejamiem pakalpojumiem? Atzīmējiet tikai vienu variantu.

E-pasts

Sociālie tīkli

Drukāti bukleti

Nevēlos saņemt

Citas:

Kas, Jūsprāt, ir bibliotēka?

Kāda ir Jūsu ideālā bibliotēka?

Kas šobrīd Jūs attur apmeklēt bibliotēku? Atzīmējiet tikai vienu variantu.

Neizdevīgs darba laiks

Neizdevīga atrašanās vieta

Laika trūkums

Nav interesējošās literatūras

Nav vajadzības

Citas:

Kas Jūs mudinātu apmeklēt bibliotēku? (Iespējami vairāki atbilžu varianti.) Atzīmējiet visus atbilstošos variantus.

Plašāks literatūras piedāvājums

Daudzveidīgāki pasākumi

Plašāks e-resursu piedāvājums

Citas:

Jūsu komentāri.

Jūsu vecums. Atzīmējiet tikai vienu variantu.

līdz 18

19–34

35–49

50–64

65 gadi un vairāk

Jūsu dzīvesvieta. Atzīmējiet tikai vienu variantu.

Priedaine

Lielupe,

Bulduri

Dzintari,

Majori

Dubulti,

Jaundubulti

Melluži, Asari

Vaivari, Sloka

Kauguri

Ķemeri

Citas: _____

3. pielikums. JCB 2023. gada aptaujas rezultātu kopsavilkums

Jūrmalas Centrālā bibliotēka šobrīd strādā pie bibliotēkas stratēģijas izveides 2023.–2027. gadam. Stratēģijas izveide ir svarīgs process, lai nodrošinātu ilgtspējīgu un efektīvu bibliotēkas darbību, kā arī efektīvu resursu izmantošanu, no 2023. gada 14. marta līdz 2023. gada 3. aprīlim tika veikta iedzīvotāju aptauja par Jūrmalas Centrālo bibliotēku un tās filiālbibliotēkām. Bibliotēkas stratēģijas izveide ir būtisks uzdevums, lai nodrošinātu ilgtspējīgu un efektīvu bibliotēkas darbību. Iedzīvotāju aptauja palīdzēja saprast, kādas ir bibliotēkas lietotāju vajadzības un kā tā varētu uzlabot savu darbību.

Aptaujas laikā tika saņemta 191 anketa (125 anketas aizpildītas tiešsaistē). 87 % no respondentiem apmeklēja bibliotēkas. Visvairāk anketas aizpildīja respondenti vecumā no 35 līdz 49 gadiem, tad seko 50–64 gadus veci respondenti un respondenti vecumā no 19 līdz 34 gadiem. Visbiežāk minētā dzīves vieta ir Kauguri, Sloka, Vaivari.

Aptaujas rezultāti liecina, ka cilvēki apmeklēja bibliotēku dažādu iemeslu dēļ, bet galvenokārt, lai iegūtu jaunākās grāmatas un piedalītos pasākumos. Bibliotēkas pakalpojumi, piemēram, kopēšana, drukāšana un skenēšana, kā arī mācības un izstādes arī ir svarīgi iemesli bibliotēkas apmeklējumam. Lietotājiem ir svarīgi, lai bibliotēkas krājumā būtu materiāli, kas atbilstu viņu vajadzībām un interesēm, kā arī lai bibliotēkas telpas būtu tīras, mājīgas un patīkamas. Bibliotēkas personāls tiek novērtēts kā profesionāls, draudzīgs un atsaucīgs. Iespēja iegūt informāciju un kvalitatīvus pakalpojumus arī ir būtiski faktori, kas ļauj lietotājiem justies komfortabli bibliotēkā. Piederības sajūta vietējai kopienai un iespēja satikties ar citiem cilvēkiem un dalīties pieredzē un zināšanās arī veicina lietotāju komfortu un labklājību.

Aptaujas rezultātā identificēti vairāki priekšlikumi bibliotēku darba uzlabošanai. Respondenti uzsvēra nepieciešamību pagarināt bibliotēkas darba laiku, saglabāt un atbalstīt filiālbibliotēkas, uzlabot literatūras pieejamību un dažādību, pievērst uzmanību ētiskai klientu apkalpošanai, rīkot vairāk pasākumu, uzlabot tehnoloģijas, labiekārtot telpas.

Attiecībā uz jauniem pakalpojumiem, aptaujas dalībnieki vēlas redzēt plašāku jaunās literatūras piedāvājumu, daudzveidīgāku pasākumu klāstu, uzlabotu piekļuvi e-resursiem un digitālajām tehnoloģijām, kā arī telpu ērtības un infrastruktūras uzlabošanu. Vēlamais jauno pakalpojumu saraksts ietver grāmatu pakomātus, bibliobusu, vasaras lasītavas, kafejnīcas pakalpojumus un citus ierosinājumus, kā padarīt bibliotēkas mūsdienīgas un daudzfunkcionālas.

Aptaujas dalībnieki vēlētos vairāk literatūras svešvalodās, pasākumus, kas atbilst dažādām vecuma grupām un interesēm, interaktīvus pasākumus, kas iedrošina bērnus un jauniešus iesaistīties un piedalīties, atbalstu mācībām un studijām, staigāšanas pakalpojumus, ieinteresētu un mūsdienīgu komunikāciju, brīvā laika pavadīšanas iespējas un tikšanās ar draugiem bibliotēkā.

Aptaujas rezultāti liecina, ka lielākā daļa apmeklētāju ir apmierināti ar bibliotēkas personālu un uzskata to par zinošu un kompetentu savā jomā. Lielākā daļa apmeklētāju pozitīvi vērtē arī personāla atsaucību un laipnību, tomēr dažos gadījumos ir saņemti negatīvi komentāri par nelaipnu personāla attieksmi un nepilnīgas zināšanas par digitālajiem rīkiem. Ņemot vērā atsauksmes, bibliotēkai būtu jāpievēršas personāla prasmju uzlabošanai, lai nodrošinātu kvalitatīvu un draudzīgu pakalpojumu sniegšanu visiem apmeklētājiem.

Izpratne par bibliotēku lielākoties balstās uz to, ka tā ir informācijas, zināšanu un literatūras krātuve, kultūras un izglītības centrs, kopienas telpa, pieejamības un līdzekļu taupīšanas resurss, kā arī miera osta un atpūtas vieta. Ideālā bibliotēka vēlama būtu kā mājīga un gaiša vide, moderna un inovatīva, ar draudzīgu un atsaucīgu personālu, plašu grāmatu klāstu, pieejamiem un ērtiem pakalpojumiem – bibliotēka kā kopienas tikšanās vieta, t. sk. bērniem un jauniešiem.

Aptaujas rezultāti parādīja, ka galvenie iemesli, kuru dēļ cilvēki neapmeklēja bibliotēku, ir šādas vajadzības neesamība, laika trūkums un neizdevīga atrašanās vieta. Diemžēl arī politiski un administratīvi lēmumi ietekmē cilvēku vēlmi apmeklēt bibliotēku. Lai veicinātu bibliotēku apmeklētību, jāpaplašina literatūras un e-resursu piedāvājums, jāpiedāvā daudzveidīgāks pasākumu klāsts, jāpilnveido telpas darbam un atpūtai, jāņem vērā atrašanās vieta un cilvēku vēlmes.

Aptaujas rezultātos atklāts, ka cilvēkiem ir svarīgi, lai bibliotēkas piedāvātu iespēju socializēties, piedalīties pasākumos un apmācībās, kā arī izmantot mācības veicinošu vidi. Svarīgi ir sadarboties ar dažādām organizācijām, piemēram, biznesa inkubatoriem, skolām un dažādu nozaru pārstāvjiem, lai organizētu praktiskas nodarbības. Respondenti uzsvēra, ka bibliotēkai ir jāizveido sava tīmekļvietne, lai varētu viegli piekļūt informācijai par visiem pieejamajiem pakalpojumiem, plānotajiem pasākumiem un sadarbības iespējām. Iedzīvotāji novērtē bibliotekāra profesijas nozīmi un uzskata, ka bibliotekāriem ir jāuzskata savs darbs par misiju un jāaizstāv bibliotēkas.

Sagatavoja:

Jūrmalas Centrālās bibliotēkas direktore Māra Jēkabsons

Jūrmalas Centrālās bibliotēkas projektu un sabiedrisko attiecību vadītāja Baiba Zvaigzne

4. pielikums. Fokusgrupas diskusija par Jūrmalas Centrālo bibliotēku

2023. gada 13. aprīlī notika fokusgrupas diskusija par Jūrmalas Centrālo bibliotēku. Diskusijā piedalījās 10 dalībnieki, kas pārstāvēja dažādas sabiedrības grupas. Diskusijas mērķis bija noskaidrot viedokli par bibliotēkas pakalpojumiem un iegūt ieteikumus to uzlabošanai. Jūrmalas Centrālā bibliotēka saka lielu paldies visiem fokusgrupas dalībniekiem. Saņemtie ieteikumi noderēs gan bibliotēkas jaunās stratēģijas izstrādē, gan uzlabojumu ieviešanā un bibliotēkas attīstībā, lai vērstu to uz Jūrmalas iedzīvotāju un bibliotēkas lietotāju vajadzībām.

Diskusijā tika atzīts, ka bibliotēkas joprojām ir viens no būtiskākajiem kultūras, informācijas un izglītības centriem, taču pēdējā laikā tās saskaras ar jaunām problēmām un izaicinājumiem. Diskusijā izskanēja daudz konstruktīvu viedokļu un priekšlikumu, kuri varētu palīdzēt bibliotēkām attīstīties un risināt gan ar bibliotēkas darbu, gan sabiedrības attīstību saistītus problēmjautājumus.

Diskusijas dalībnieki uzsvēra, ka viens no būtiskākajiem faktoriem, kas ietekmē bibliotēku darbu, ir sabiedrības paradumu maiņa. Tā kā arvien retāka kļūst bagātīgu mājas bibliotēku veidošanas tradīcija un grāmatas kļūst dārgākas, bibliotēku loma sabiedrības lasīšanas veicināšanā un grāmatu pieejamības nodrošināšanā ir ļoti nozīmīga. Diskusijas dalībnieki atzina, ka drukātai grāmatai joprojām ir liela vērtība sabiedrībā, t. sk. jauniešu vidū. Lai nodrošinātu, ka vecās grāmatas netiek izmestas pie atkritumu konteineriem, bibliotēkām būtu jābūt proaktīvām, rodot oriģinālus un sabiedrību iesaistošus risinājumus, kā dot grāmatām "otru dzīvi". Grāmatu apmaiņas plaukti un citi līdzīgi piedāvājumi varētu palīdzēt popularizēt grāmatu lasīšanu un radīt jaunas lasītāju kopienas.

Bibliotēka piedāvā daudz pakalpojumu, taču sabiedrība par tiem ir maz informēta, tāpēc bibliotēkām ir aktīvāk jāpopularizē savs piedāvājums, t. sk. jāpiedalās pilsētas pasākumos ar dažādām interaktīvām aktivitātēm. Diskusijas dalībnieki ieteica popularizēt bibliotēkas pakalpojumus uz informatīvajiem ekrāniem pilsētvidē un izvērst aktīvāku darbu sociālajos medijos.

Lai piesaistītu jaunas mērķauditorijas, ir jāpiedāvā jauni pakalpojumi. Piemēram, bibliotēka varētu sadarboties ar uzņēmējiem un viesnīcām, lai piedāvātu viesnīcu klientiem iespēju lasīt grāmatas. Lielu potenciālu diskusijas dalībnieki saskata lasītāju klubu un citu interešu klubu darbībā, kā arī izskanēja ieteikums bibliotēkai iegādāties un piedāvāt galda spēles. Bibliotēka var būt satikšanās vieta dažādām paaudzēm, kā arī pilsētas identitātes stiprināšanas līdzeklis. Lai bibliotēkas kļūtu vēl pieejamākas sabiedrībai, ir jārisina jautājums par pieejamību strādājošai sabiedrības daļai un māmiņām ar maziem bērniem. To varētu nodrošināt, piemēram, izmantojot atvērtās bibliotēkas risinājumu, kad apmeklētāji var paši apmeklēt bibliotēku bez personāla klātbūtnes 24/7 režīmā, piedāvājot grāmatu pakomātus vai pārvietojamo bibliotēku autobusa veidā. Bibliotēkai ir jābūt kopienas un apkaimes iedzīvotāju satikšanās vietai, koprades telpai, vietai darbam un mācībām. Tomēr, lai uzturētu bibliotēkas nozīmi un darbību, ir nepieciešams stiprināt tās tēlu un prestižu.

Lai uzlabotu bibliotēkas digitālo piedāvājumu, nepieciešama e-kataloga izvērtēšana un attīstība, lietotājdraudzīgas meklēšanas nodrošināšana, audiogrāmatu un citu multimediju resursu pieejamība.

Vēlreiz liels paldies par veltīto laiku diskusijai! Esam pārliecināti, ka visi kopā mēs spēsim padarīt Jūrmalas bibliotēkas vēl labākas un pieejamākas visiem Jūrmalas iedzīvotājiem un viesiem.

Sagatavoja:

Jūrmalas Centrālās bibliotēkas projektu un sabiedrisko attiecību vadītāja Baiba Zvaigzne

Jūrmalas Centrālās bibliotēkas direktore Māra Jēkabsone